

บทที่ 3

ความเป็นมาของออมбудสแมนหรือผู้ตรวจการรัฐสภาในประเทศต่าง ๆ

จากที่ได้กล่าวไว้พอเป็นสังเขปในบทที่ 1 ถึงความเป็นมาและเหตุผลของการจัดตั้งอมбудสแมนในประเทศต่าง ๆ แล้วนั้น ในบทนี้จะศึกษาลงในรายละเอียดถึงวิวัฒนาการความเป็นมา รูปแบบโครงสร้างขององค์กร อำนาจหน้าที่ และกระบวนการดำเนินงาน ฯลฯ โดยเฉพาะใน 5 ประเทศสำคัญ ได้แก่ สวีเดน เยอรมนีตะวันตก นิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร และฝรั่งเศส และจะวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างอมбудสแมนของประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ว่ามีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร

ประเทศสวีเดน : ผู้ตรวจการรัฐสภา (The Swedish Parliamentary Ombudsman)

ประเทศสวีเดนเป็นต้นแบบของอมбудสแมน ที่ประเทศอื่น ๆ ได้ลอกเลียนแบบไปใช้ ประวัติความเป็นมาของอมбудสแมนของประเทศสวีเดนเริ่มต้นจากเมื่อ ปี ค.ศ.1709 เมื่อพระเจ้าชาลส์ที่ 12 แห่งสวีเดนทรงพ่ายแพ้ในสงครามโปลด์าวาในรัสเซียและทรงหลบหนีไปยังประเทศตุรกีเป็นเวลานานหลายปี ดังนั้น บ้านเมืองของประเทศสวีเดนจึงมีความสับสนวุ่นวายและขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยไปทั่วทุกหนทุกแห่ง เพื่อแก้ไขสภาพเหตุการณ์เช่นนั้น ในปี ค.ศ.1713 พระเจ้าชาลส์ที่ 12 (ซึ่งขณะนั้นยังทรงพำนักอยู่ที่เมือง Timurtasch ประเทศตุรกี) ได้ทรงรับสั่งให้จัดตั้งหน่วยงาน ๆ หนึ่งขึ้นในประเทศสวีเดนประกอบด้วยคณะบุคคลหนึ่งซึ่งได้รับมอบอำนาจสูงสุดจากกษัตริย์ หน้าที่ของคณะบุคคลชุดนี้ คือ การประกันตรวจสอบกฎหมายข้อบังคับและพระราชบัญญัติต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเอาอย่างและปฏิบัติตาม และสอดส่องให้ข้าราชการได้ปฏิบัติหน้าที่ตามภาระหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ซึ่งต่อมาหน่วยงานนี้เป็นที่รู้จักกันในนามของสำนักงานเสนาบดีว่าการยุติธรรม (Chancellor of Justice) (Lundvik, 1982)

ในระหว่าง ปี ค.ศ.1722-1766 ริคสดาก (Riksdag) หรือรัฐสภา* ของประเทศสวีเดน ซึ่งเข้ารับมอบอำนาจทั้งหมดจากกษัตริย์ ได้เป็นผู้ใช้สิทธิในการแต่งตั้งเสนาบดีว่าการยุติธรรม อย่างไรก็ตามในปี ค.ศ.1772 พระเจ้ากุสตาฟที่ 3 (Gustav III : 1771-

*รัฐสภาของสวีเดนในขณะนั้นเรียกอีกชื่อหนึ่งได้ว่า "สภาชนชั้น" (The Arboga Assembly) ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจาก 4 ชนชั้น คือ พวกขุนนาง (nobles) พวกพระ (clergy) พวกชาวเมือง (burghers, townsmen) และพวกชาวนาอิสระ (peasants)

1792) ก็ได้ทรงกู้คืนพระราชอำนาจพิเศษของพระองค์ รวมทั้งอำนาจในการแต่งตั้ง เสนาบดีว่า
การยุติธรรมด้วย

ในปี ค.ศ.1809 พระเจ้ากσταฟที่ 4 อต็อฟ ซึ่งได้ทรงปกครองบ้านเมืองด้วยระบอบ
เผด็จการและไร้ความสามารถ จึงได้ถูกรัฐสภาปลดออกจากราชบัลลังก์ รัฐสภาได้มีการเปิด
ประชุมเป็นครั้งแรกและมีการออกเสียงลงมติให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้น (The In-
strument of Government) โดยยึดหลักการของถ่วงดุลแห่งอำนาจระหว่างพระมหากษัตริย์
และรัฐสภา เพื่อป้องกันมิให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีอำนาจครอบครองเหนืออีกฝ่ายหนึ่ง รัฐธรรมนูญฉบับ
นี้ประกอบด้วย บทบัญญัติที่ว่าด้วยการแต่งตั้ง เสนาบดีว่าการยุติธรรมโดยพระมหากษัตริย์ และบท
บัญญัติที่ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาหรือผู้ตรวจการรัฐสภา และเพื่อให้เกิด
ความยุติธรรมจึงมีที่มาจาก การเลือกตั้งของรัฐสภา*

ผู้ตรวจการรัฐสภาคนแรกชื่อ Baron L.A. Mannerheim ได้รับการเลือกตั้ง เมื่อปี
ค.ศ.1810 เขาเคยเป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายรัฐสภา ซึ่งทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับ
ปี ค.ศ.1809 และถือว่าเป็นผู้นำของพรรครัฐธรรมนูญ (Constitutional Party) นับได้ว่า
เหตุการณ์ครั้งนี้เป็นครั้งเดียวที่ได้มีการเลือกตั้งผู้ตรวจการรัฐสภาตามวิถีทางการเมืองอย่างแท้
จริงและ เป็นผู้ตรวจการรัฐสภาที่มีอำนาจตรวจสอบดูแลทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร

*ตามมาตรา 96 ของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ค.ศ.1809 ได้บัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจการ
รัฐสภาไว้ ดังนี้

Art. 96. The Riksdag shall appoint at least two citizens
of known legal ability and outstanding integrity to act as Ombudsmen
to supervise in the capacity of representatives of the Riksdag.
According to instructions issued by the Riksdag, the observance of
the laws and statutes is applied in all matters by all public
officials and employees; and they shall institute proceedings before
the competent courts against those who, in the execution of their
official duties, have through partiality, favoritism or other cause,
committed any unlawful act of negligence by failing to perform
their official duties properly. The Ombudsmen shall be subject in
all respects to the same responsibility and obligation as are
prescribed for public prosecutors by general civil and criminal law
and the laws of procedure.

ในปี ค.ศ.1915 รัฐสภาเห็นความจำเป็นในการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบดูแล และการใช้อำนาจของฝ่ายทหารออกจากอำนาจหน้าที่ทั่วไปของผู้ตรวจการรัฐสภา โดยจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมเหล่าทัพต่าง ๆ ของประเทศขึ้น เรียกว่าผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการทหาร หรือคณะกรรมการฝ่ายการทหาร (Militieombudsman) เพราะฉะนั้น ในปีนั้น ประเทศสวีเดนจึงมีผู้ตรวจการรัฐสภา 2 ฝ่าย คือผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายพลเรือน (Civil affairs) และผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการทหาร (Military affairs)

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การพัฒนาทางด้านต่าง ๆ เป็นเหตุให้งานของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการทหารลดน้อยลง แต่ไปเพิ่มภาระอันหนักหน่วงให้ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายพลเรือน ดังนั้นในปี ค.ศ.1968 หน่วยงานของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายพลเรือนและฝ่ายการทหารจึงรวมเข้าด้วยกัน และมีการเลือกตั้งผู้ตรวจการรัฐสภาจำนวน 3 คน แต่ละคนต่างวางรูปแบบและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของตนแตกต่างกันไป

ภายหลังปี ค.ศ.1968 ภาระงานของผู้ตรวจการรัฐสภาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงระบบงานใหม่ นอกจากนี้การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1976 เป็นต้นมา ก่อให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายสำหรับการควบคุมดูแลผู้ตรวจการรัฐสภาขึ้นใหม่ ดังนั้นในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1975 รัฐสภาจึงได้ออกคำสั่ง เพื่อให้มีผลใช้บังคับแก่ผู้ตรวจการรัฐสภา ซึ่งประกอบด้วยกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดระบบงานในหน่วยงานผู้ตรวจการรัฐสภา รวมทั้งอำนาจและหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาด้วย

ระบบในปัจจุบัน

หน่วยงานผู้ตรวจการรัฐสภาประกอบด้วยสมาชิกคณะกรรมการหรือผู้ตรวจการรัฐสภาที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย 4 คน หนึ่งในจำนวนสี่คนนี้ทำหน้าที่ประธานผู้ตรวจการรัฐสภา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานภายในหน่วยงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ และมีหน้าที่วางแผนในเรื่องแนวทางของกิจกรรมต่าง ๆ ในหน่วยงานนี้ (พระราชบัญญัติรัฐสภาหมวด 8 มาตรา 10)

ผู้ตรวจการรัฐสภาทั้ง 4 คนนี้มีหน้าที่และความรับผิดชอบแยกจากกัน ซึ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละคนได้กำหนดไว้ในคู่มือปฏิบัติงาน จัดทำโดยสมาชิกของคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายและผู้แทนของรัฐสภาในปี ค.ศ.1982 ผู้ตรวจการรัฐสภามีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้ (Lundvik, 1982)

1. Per-Erik Nilsson ประธานผู้ตรวจการรัฐสภา มีหน้าที่ควบคุมดูแลเรื่องเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร การบริหารงานยุติธรรม รวมทั้งเรื่องราวทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของฝ่ายพลเรือน ซึ่งมีได้อยู่ในขอบเขตอำนาจของผู้ตรวจการรัฐสภาคนอื่น ๆ

2. Ander Wigelius มีหน้าที่ควบคุมดูแลเรื่องเกี่ยวกับศาลยุติธรรม อัยการตรวจ และราชทัณฑ์

3. Sigvard Holstad มีหน้าที่ควบคุมดูแลกองทัพอากาศ การบริหารส่วนท้องถิ่นและศาลปกครอง

4. Tor Sverne มีหน้าที่ควบคุมดูแลเรื่องเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์และการศึกษา

ผู้ตรวจการรัฐสภามีผู้ช่วยดำเนินงานประมาณ 60 คน อันประกอบด้วยนักกฎหมาย 30 คน รวมทั้ง นายทะเบียน พนักงานพิมพ์ดีด เจ้าหน้าที่ต้อนรับ ฯลฯ

ผู้ตรวจการรัฐสภาได้รับการเลือกตั้งโดยรัฐสภา การเลือกตั้งจะเตรียมการโดยคณะผู้แทนเพื่อการนี้โดยเฉพาะ ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มพรรคการเมืองต่าง ๆ โดยจะมีการปรึกษาร่วมกับสมาชิกรัฐสภาอื่น ๆ ในที่ประชุมรัฐสภา ดังนั้น จึงมีการยึดถือเป็นข้อปฏิบัติว่าบุคคลที่จะได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้ตรวจการรัฐสภานั้น มักจะเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากทุก ๆ พรรค โดยมีการลงมติเห็นชอบในที่ประชุมรัฐสภาโดยวิธีออกเสียงลงคะแนนลับ โดยประธานผู้ตรวจการรัฐสภาและผู้ตรวจการรัฐสภาคนอื่น ๆ จะมีการเลือกตั้งแยกกัน และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี โดยเริ่มนับจากวันที่เลือกตั้ง และสิ้นสุดลงในวันที่มีการเลือกตั้งใหม่

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1974 เป็นต้นมา เมื่อมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ สวีเดนจึงเป็นระบบสภาเดี่ยวหรือระบบรัฐสภาที่มีสถาบันนิติบัญญัติเพียงสถาบันเดียวในการทำหน้าที่ออกกฎหมาย และควบคุมรัฐบาล การเลือกตั้งซ่อมผู้ตรวจการรัฐสภาสามารถกระทำได้ และปรากฏบ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายของรัฐสภามาตรา 10 ระบุว่า เมื่อมีคำร้องขอของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ตรวจสอบรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการรัฐสภานั้น รัฐสภาอาจจะถอดถอนผู้ตรวจการรัฐสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้ ถ้าผู้ตรวจการรัฐสภานั้นปฏิบัติงานไม่เป็นที่น่าไว้วางใจของรัฐสภา ขณะเดียวกันผู้ตรวจการรัฐสภาก็สามารถลาออกจากตำแหน่งก่อนที่วาระการดำรงตำแหน่งจะสิ้นสุดลงได้ โดยรัฐสภาจะทำการคัดเลือกผู้รับตำแหน่งคนใหม่โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ โดยมีวาระการทำงานใหม่ 4 ปี แต่ในกรณีที่ผู้ตรวจการรัฐสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เนื่องจากการเจ็บป่วยหรือเนื่องจากเหตุผลใด ๆ ก็ตาม รัฐสภาจะแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ให้ปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราวจนกว่าผู้ตรวจการรัฐสภาผู้นั้นจะมาปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ

ในด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจการรัฐสภานั้น ไม่มีกฎหมายใด ๆ ที่ระบุข้อห้ามว่าผู้ตรวจการรัฐสภาจะต้องไม่เป็นสมาชิกของรัฐสภา แต่เท่าที่ปรากฏก็ไม่มีผู้ตรวจการรัฐสภาคนใดเป็นสมาชิกของรัฐสภาเช่นกัน

ก่อนหน้าปี ค.ศ.1974 ได้มีการกำหนดไว้ว่าผู้ตรวจการรัฐสภาจะต้องมีความรู้ทางด้านกฎหมายและ โดยส่วนใหญ่ผู้ตรวจการรัฐสภาก็มาจากผู้พิพากษา แต่หลังจากปี ค.ศ.1974 เป็นต้นมาก็ไม่มีข้อกำหนดเฉพาะ เกี่ยวกับคุณสมบัติดังกล่าว อย่างไรก็ตามผู้ตรวจการรัฐสภาส่วนใหญ่ล้วนแต่มาจากอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายทั้งสิ้น และตั้งแต่ปี ค.ศ.1941 เป็นต้นมา ได้มีข้อกำหนดว่าผู้ตรวจการรัฐสภาไม่จำเป็นต้อง เป็นเพศชายเท่านั้น

อำนาจหน้าที่

ผู้ตรวจการรัฐสภาเป็นผู้แทนของฝ่ายรัฐสภา ในอันที่จะควบคุมการปฏิบัติงานของข้าราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเจ้าหน้าที่และลูกจ้างอื่น ๆ ของทางราชการในกรณีของข้าราชการทหาร ผู้ตรวจการรัฐสภาจะควบคุมดูแลนายทหารที่มียศตั้งแต่นายสิบเอกทหารบก (กองทัพบก) หัวหน้าทหารเรือชั้นจ่า (กองทัพบเรือ) และจ่าสิบตรี (กองทัพอากาศ) ขึ้นไป นอกจากนี้ ผู้ตรวจการรัฐสภายังมีอำนาจตรวจสอบ และควบคุมบุคคลใด ๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจสาธารณะ ซึ่งอาจอยู่ในรูปนิติบุคคล อาทิ บริษัทที่รับผิดชอบเรื่องการควบคุมความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน เป็นต้น

บุคคลที่อยู่นอกเหนือการควบคุมดูแลของผู้ตรวจการรัฐสภา ได้แก่ สมาชิกของรัฐสภา สมาชิกของคณะกรรมการฝ่ายบริหาร คณะกรรมการฝ่ายการเลือกตั้ง คณะกรรมการฝ่ายการอุทธรณ์ เลขาธิการของรัฐสภา คณะกรรมการอำนวยการของธนาคารแห่งชาติประเทศสวีเดน ผู้ว่าการธนาคารและรองผู้ว่าการธนาคารแห่งชาติประเทศสวีเดน คณะกรรมการฝ่ายหนี้สินของชาติ อธิบดีกรมบัญชีกลาง รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี เสนาบดีว่าการยุติธรรม และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (Act of Instruction to the Parliamentary Ombudsman, Art.2)

หน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาอีกประการหนึ่ง คือ การให้ความมั่นใจว่าศาลยุติธรรม และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารจะปฏิบัติงานตามบทบัญญัติแห่งตราสารของรัฐบาล ทั้งในแง่เจตนาธรรม และความเป็นธรรม โดยที่สิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะไม่ถูกลิดรอนหรือถูกละเมิด ตามกระบวนการการบริหารของรัฐ

นอกจากนั้น ในการควบคุมดูแลข้าราชการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีข้อชี้แนะในบทบัญญัติว่า ผู้ตรวจการรัฐสภาไม่ควรแสดงบทบาทต่อต้านข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งไม่ได้มีอำนาจเป็นของตนเอง หรือเมื่อควบคุมดูแลข้าราชการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสนใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานที่เป็นอิสระขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย เนื่องจากคณะกรรมการ หรือสมาชิกขององค์การฯ นั้นมักจะประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่ขาดประสบการณ์หรือขาดความรู้รอบด้านระบบราชการ

ผู้ตรวจการรัฐสภาอาจเสนอความคิดเห็น หรือเป็นที่ปรึกษาของศาลหรือหน่วยงานฝ่ายบริหารได้ มีอำนาจในอันที่จะตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ของทางราชการได้ และในทางกฎหมาย เจ้าหน้าที่ทุกคนรวมทั้งศาลจะต้องให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล หรือตอบข้อซักถาม หรือให้ความช่วยเหลือการสอบสวนข้อเท็จจริงตามที่ผู้ตรวจการรัฐสภาต้องการ

แต่เดิมน้ำที่ที่จำเป็นของผู้ตรวจการรัฐสภานั้น คือการเป็นอัยการพิเศษ ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่คนใดก็ตามที่ถูกรับว่ามี ความบกพร่องหรือมีความผิดในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ตรวจการรัฐสภามีสิทธิที่จะดำเนินการตามกฎหมาย หรือในกรณีที่กระทำความผิดไม่ร้ายแรงนัก (ลหุโทษ) อาจดำเนินการทางวินัย ได้

ในศตวรรษที่ 19 มีคดีฟ้องร้องจำนวนมากที่กระทำโดยผู้ตรวจการรัฐสภา แต่ส่วนใหญ่แล้วผู้ตรวจการรัฐสภามักไม่สั่งการลงโทษผู้กระทำผิด แต่จะใช้วิธีการดักเตือนแทน การดักเตือนนี้จะกระทำโดยวิธีประกาศให้ทราบทางหน้าหนังสือพิมพ์ หรือทำรายงานเสนอต่อรัฐสภา ในระหว่างปี ค.ศ. 1970-1975 มีคดีฟ้องร้องโดยอัยการ 22 คดี และอีก 9 คดีเป็นการลงโทษทางวินัย

เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1976 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญาลับแก้ไข เพื่อเป็นการลดโอกาสที่จะลงโทษข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ลงบ้าง ซึ่งการพิจารณาโทษนี้ยังคงพิจารณาโทษในความผิดที่เกี่ยวกับการยกยอก การคิดสินบน หรือการเปิดเผยเรื่องความลับของทางราชการ แต่ความผิดเกี่ยวกับการละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ หรือการเพิกเฉยต่อหน้าที่ที่อาจถูกลงโทษได้ ถ้าความผิดนั้นกระทำโดยเจตนา หรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และกระทำโดยอาศัยสิทธิของทางราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการละเลยหน้าที่ของการรับราชการทหารยังคงมีการใช้บทลงโทษอยู่

อำนาจของผู้ตรวจการรัฐสภาก็ยังคงใช้อยู่ คือ การดักเตือนข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิด ถ้าผู้ตรวจการรัฐสภาเห็นว่า การพิจารณาโทษของหน่วยงานไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้อง

ต้อง ผู้ตรวจการรัฐสภาจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีดำเนินการให้ หรือขอให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งการ ปรับปรุงรูปแบบการปฏิบัติงานใหม่ หรืออาจจะ เสนอให้รัฐบาลแก้ไข เปลี่ยนแปลงกฎหมาย ในประเด็นของกฎข้อบังคับ อย่างไรก็ตามผู้ตรวจการรัฐสภาไม่มีอำนาจที่จะวินิจฉัยสั่งการ หรือ พิจารณาพิพากษาเอง

นอกจากนี้ ผู้ตรวจการรัฐสภายังทำหน้าที่ควบคุมดูแลศาลยุติธรรมในการดำเนินคดีให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ผู้ตรวจการรัฐสภามีสิทธิเข้าฟังการพิจารณาของศาลทุกศาล บางครั้งความผิดพลาดในการดำเนินคดีในศาลชั้นต้นอาจทำให้ผู้ตรวจการรัฐสภาเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย แต่ก่อนนี้ผู้ตรวจการรัฐสภามักเข้าไปมีบทบาทเกี่ยวข้อง ในกรณีที่คุณความหรือพยานบุคคลได้รับการปฏิบัติโดยไม่เหมาะสม แต่ปัจจุบันแม้กระทั่งคำพิพากษาของศาลก็หาได้ปลอดจากการเข้าไปควบคุมดูแลไม่ การเข้าไปดูแลแทรกแซงดังกล่าวอาจมีผลให้ผู้ต้องโทษตามคำพิพากษาที่ไม่ถูกต้อง ได้รับการปล่อยตัวหรือกระทั่ง ได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทน

นอกจากนั้น กรณีที่เกิดการกระทบผิดในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของสมาชิกของศาลฎีกา หรือศาลปกครองสูงสุด การดำเนินคดีภายใต้ประมวลกฎหมายอาญา ผู้ตรวจการรัฐสภาหรืออธิบดีกรมอัยการจะเป็นผู้นำเสนอต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาจะพิจารณาและตัดสินตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าสมาชิกของศาลฎีกา หรือศาลปกครองสูงสุดนั้นควรจะถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือพักการปฏิบัติหน้าที่ หรือจะต้องได้รับการตรวจสอบทางการแพทย์ การดำเนินการในลักษณะนี้จะกระทำโดยผู้ตรวจการรัฐสภา หรือโดยอธิบดีกรมอัยการก็ได้

คำร้องทุกข์ และการฟ้องร้องคดี

บุคคลทุกคนไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นประชาชนชาวสวีเดน หรือชาวต่างชาติที่มีได้อาศัยในประเทศสวีเดน มีสิทธิที่จะร้องทุกข์ต่อผู้ตรวจการรัฐสภาได้ โดยไม่มีกฎข้อห้ามใด ๆ ที่ระบุว่าผู้ร้องทุกข์จะต้องเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ หรือเกี่ยวข้องกับกรณีที่เกิดขึ้น ในเรื่องการกักขังระยะเวลา มีข้อบัญญัติว่าผู้ตรวจการรัฐสภาจะไม่เริ่มต้นทำการไต่สวนถ้าเรื่องที่เกิดขึ้นเกิดขึ้นมาแล้ว 2 ปี ก่อนที่จะมีการร้องทุกข์ เว้นเสียแต่เรื่องร้องทุกข์นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของสาธารณชน และ ไม่มีกฎใด ๆ ที่ระบุว่าอำนาจศาลหรืออำนาจการบริหารจะต้องยุติไปก่อนเมื่อมีการร้องทุกข์เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วผู้ตรวจการรัฐสภาจะไม่เข้าไปแทรกแซง ถ้าเรื่องนั้น ๆ ยังคงอยู่ในระหว่างการตัดสินใจของศาล แต่การแทรกแซงอาจกระทำในขั้นตอนที่การร้องทุกข์ได้รับการพิจารณาแล้ว เช่น เมื่อมีการกล่าวหาว่าคดีนั้นไม่มีความคืบหน้า หรือการตัดสินใจคดีนั้นมิได้กระทำภายในเวลาที่กำหนดภายหลังจากการพิจารณา โดยทั่วไปผู้ตรวจการรัฐสภาจะคัดค้านการได้ส่วนเงินค่าศัทธิพากษาของศาลถึงที่สุด หรือได้ปิดแฟ้มคดีแล้ว จึงให้ผู้ร้องทุกข์ฟ้องร้องคดีนั้นได้อีก ถ้าผู้ร้องทุกข์ไม่พอใจต่อศัทธิพากษาในครั้งสุดท้ายนั้น

การตัดสินใจคดีที่ได้กระทำไปแล้วโดยศาล หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของสวีเดนสามารถที่จะอุทธรณ์ต่อศาลสูงหรือศาลปกครองได้ ในระหว่างการอุทธรณ์นั้น ผู้ตรวจการรัฐสภามักจะมีความคิดเห็นเหมือนกับกรณีที่เรื่องดำเนินอยู่ในศาล

ศัทธิร้องทุกข์จะต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร มีการระบุชื่อเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องราวร้องทุกข์มาตรงการที่ตนไม่พอใจ วันที่มาตรการดังกล่าวใช้บังคับ และชื่อตลอดจนที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ หากจำเป็นจริง ๆ เจ้าหน้าที่อาจจะช่วยเขียนข้อความในศัทธิให้โดยผู้ร้องทุกข์ไม่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมใด ๆ ศัทธิร้องทุกข์ที่ผู้ร้องทุกข์ไม่ระบุนาม ไม่พึงรับมาดำเนินการ นอกจากนั้นถ้าผู้ร้องทุกข์ครอบครองเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการได้ส่วนในกรณีดังกล่าว จะต้องแนบเอกสารนั้นประกอบศัทธิร้องทุกข์ด้วย

บุคคลใดก็ตามที่ถูกกีดกันในเสรีภาพส่วนบุคคล อาจยื่นศัทธิต่อผู้ตรวจการรัฐสภาโดยไม่ต้องคำนึงถึงข้อกัหนดในสิทธิ การส่งจดหมายหรือเอกสารอื่น ๆ มายังผู้ตรวจการรัฐสภาสำนักงานผู้ตรวจการรัฐสภาจะต้องลงรับจดหมายร้องทุกข์และเอกสารต่าง ๆ ไว้เป็นหลักฐานด้วย

ปัญหาจากศัทธิร้องทุกข์ใดที่อาจจะต้องได้ส่วน และพิจารณาโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่น นอกเหนือจากผู้ตรวจการรัฐสภา เพื่อความเหมาะสม ผู้ตรวจการรัฐสภาอาจส่งเรื่องต่อไปยังเจ้าหน้าที่นั้นได้ อย่างไรก็ดีตามศัทธิร้องทุกข์อาจส่งต่อไปยัง เสนาบดีว่าการยุติธรรมภายหลังจากที่ได้มีการติดต่อไว้ล่วงหน้าแล้ว

ผู้ตรวจการรัฐสภาควรแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบทันทีว่าศัทธินั้นถูกยกเลิกไป หรือถอนเรื่องออกจากการพิจารณา หรือส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่น หรือจะต้องทำการได้ส่วน

ในส่วนของผู้ร้องทุกข์ดูเหมือนจะมาจากบุคคลทุกสายงาน นับตั้งแต่สมาชิกรัฐสภา ศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัย ครู นักศึกษา นักเรียน ทหาร นักโทษ คนไข้ในโรงพยาบาล หรือประชาชนผู้เสียภาษีอากร ที่ไม่พอใจต่อการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

ในระยะ 100 ปีแรก ที่หน่วยงานของผู้ตรวจการรัฐสภาดำเนินการได้รับคำร้องทุกข์ ประมาณปีละ 70 เรื่อง หลังจากนั้นได้มีคำร้องทุกข์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว ในปี ค.ศ.1963 ผู้ตรวจการรัฐสภาหรือผู้แทนฝ่ายรัฐสภาและคณะกรรมการฝ่ายการทหาร ได้รับคำร้องทุกข์ประมาณ 1,300 เรื่อง ในปี ค.ศ.1968 ได้รับคำร้องทุกข์ 2,120 เรื่อง และในปี ค.ศ. 1981 ได้รับคำร้องทุกข์ 3,458 เรื่อง (Lundvik, 1982)

ผลที่เกิดขึ้นภายหลังการร้องทุกข์มีดังนี้

- ไม่รับเรื่องพิจารณาเนื่องจากอยู่นอกขอบเขตอำนาจหรือคำร้องทุกข์นั้น คลุมเครือ	3.75%
- ไม่รับเรื่องพิจารณาเนื่องจากเหตุผลอื่น ๆ โดยไม่มีการไต่สวน/สืบสวน	38%
- การเสนอเรื่อง ไปยังหน่วยราชการอื่น	2%
- การ ไม่ออกความเห็นใด ๆ ภายหลังการสอบสวน	44%
- การคัดค้าน และคำแนะนำ ฯลฯ	12%
- การฟ้องคดี หรือการดำเนินคดีทางวินัย	0.2%
- การยื่นข้อเสนอนำต่อรัฐบาล	0.05%

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะของการร้องทุกข์และผลจากการร้องทุกข์จากคดีฟ้องร้อง ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1980 - วันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ.1981 มีรายละเอียดดังนี้ :-

ตารางที่ 1 แสดงผลการดำเนินงานเกี่ยวกับคดีร้องทุกข์

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ไม่รับเรื่อง พิจารณา โดยไม่ทำการ ไต่สวน	การเสนอเรื่อง ไปยังหน่วย ราชการอื่น	การไม่ออก ความเห็น ภายหลัง การไต่สวน	การตกเดือน หรือการออก ความเห็น อื่น ๆ	การฟ้องคดี หรือการดำเนิน คดีทางวินัย	ข้อเสนอแนะต่อ รัฐสภา หรือ รัฐบาล	รวม
ศาล	112	1	149	27	-	-	289
พนักงานอัยการ	26	8	68	9	-	-	111
ตำรวจ	118	7	180	66	-	-	371
เหล่าทัพต่าง ๆ	14	-	12	13	-	-	39
การบริหารของราชทัณฑ์	58	14	192	48	-	-	312
สวัสดิภาพของเด็ก	53	3	143	23	-	-	222
สวัสดิภาพของสังคม	18	-	50	10	-	-	78
การควบคุมคดีสุราเรื้อรัง	7	-	5	3	-	-	15
การรักษาพยาบาล	90	17	97	19	-	-	223
การประกันสังคม	78	-	72	13	-	-	163
ตลาดแรงงาน ฯลฯ	28	-	20	4	-	-	52
การวางแผน	35	-	39	12	-	-	86
การบังคับคดี	20	-	58	24	-	-	102
การบริหารส่วนท้องถิ่น	64	-	27	3	-	-	94
การสื่อสาร	54	1	45	14	-	-	114
การภาษีอากร	135	35	154	97	5	-	426
การศึกษา วัฒนธรรมและ ศาสนสถานของรัฐ	46	2	42	12	-	1	103
การเกษตร การจัดการสิ่ง แวดล้อมการสาธารณสุข	60	1	52	5	-	-	118

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	ไม่รับเรื่อง พิจารณา โดยไม่ทำการ ไต่สวน	การเสนอเรื่อง ไปยังหน่วย ราชการอื่น	การไม่ออก ความเห็น ภายหลัง การไต่สวน	การคัดค้าน หรือการออก ความเห็น อื่น ๆ	การฟ้องคดี หรือการดำเนิน คดีทางวินัย	ข้อเสนอแนะต่อ รัฐสภา หรือ รัฐบาล	รวม
การรับราชการ	66	3	35	10	-	-	114
การเสนอหรือสั่งพิมพ์รัฐบาล เรื่องเบ็ดเตล็ด	31	-	39	12	-	-	82
คำร้องทุกข์ที่อยู่นอกขอบเขต ของอำนาจศาลและ คำร้องทุกข์ที่คลุมเครือ	75	1	43	6	-	-	125
	126	-	-	-	-	-	126
รวมทั้งสิ้น	1,314	93	1,522	430	5	1	3,365

ที่มา : Lundvik, 1982

เป็นที่น่าสังเกตว่าโดยเฉลี่ยมีเพียงร้อยละ 12.25 ของคดีทั้งหมดที่ผู้ตรวจการรัฐสภา
รับดำเนินการให้ นอกนั้นเป็นการ ไม่รับเรื่องพิจารณาโดยปราศจากการ ไต่สวน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ
38 แม้ว่าจะ เป็นกรณีที่ไม่ได้อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาก็ตาม เหตุผลก็คือมี
คดีเกิดขึ้นนาน ๆ ครั้งที่กระทบต่อสิทธิและ เสรีภาพของบุคคลอย่างแท้จริง การร้องทุกข์ส่วนใหญ่
เป็นเรื่อง เกี่ยวกับความผิดที่ไม่ร้ายแรงนัก คำร้องทุกข์ที่ผู้ตรวจการรัฐสภาจำเป็นต้องจำหน่าย
ออกทันทีมักเป็นเรื่องที่เห็นว่าไม่สำคัญ อย่างไรก็ตามมีคำร้องทุกข์จำนวนมากที่ได้ส่ง ไปยังสำนัก
งานผู้ตรวจการรัฐสภา ดังนั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ระหว่างสำนักงานผู้ตรวจการรัฐสภา
กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงมักปรากฏอยู่บ่อยมาก

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1968 ผู้ตรวจการรัฐสภา ได้รับมอบอำนาจในการส่งเรื่องไปยังหน่วย
งานอื่น ๆ ได้แก่ กรมอัยการ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยสำคัญมากนักและกรณีเช่นนี้ปรากฏเพียง
ร้อยละ 2

กระบวนการพิจารณาคดี

ผู้ตรวจการรัฐสภาจะต้องไม่ทำการสืบสวนพฤติกรรมแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้วมากกว่า 2 ปีก่อนการยื่นเรื่องร้อง ยกเว้นในกรณีที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

แม้ว่าจะมีข้อจำกัดทางกฎหมายว่าด้วยการฟ้องคดี และการลงโทษต่อผู้ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ตรวจการรัฐสภาสามารถเริ่มต้นการไต่สวนข้อกล่าวหาเหล่านั้นได้ถ้าพิจารณาเห็นว่า เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับสาธารณประโยชน์

ในกรณีที่ผู้ตรวจการรัฐสภารับทำการสืบสวน ขั้นตอนอันดับแรก คือ การดำเนินการขอเอกสารที่เกี่ยวข้องจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งในบางครั้งการตัดสินใจคดีกระทำได้โดยการตรวจจากเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้ ขั้นตอนต่อมาคือการขอข้อชี้แจง เป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าหน้าที่ อาจมีการไต่สวนด้วยวาจา หรือพูดคุยกันทางโทรศัพท์แทนการขอข้อชี้แจง เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้เพื่อให้ได้หลักฐานที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งผู้ตรวจการรัฐสภาอาจดำเนินการด้วยตนเองหรือขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรืออาจขอให้เจ้าหน้าที่ตรวจช่วยทำการสืบสวนได้

เมื่อการไต่สวน/สืบสวนได้สิ้นสุดลง ผู้ตรวจการรัฐสภาจะประกาศผลการตัดสินใจคดีโดยเปิดเผยให้ทราบเพื่อประโยชน์แก่สมาชิกของรัฐสภา ผู้พิพากษา ข้าราชการ เป็นต้น โดยมักมีการเผยแพร่ในหน้าหนังสือพิมพ์ จากนั้นจึงพิมพ์เผยแพร่ในรายงานประจำปีของผู้ตรวจการรัฐสภา โดยปกติการตัดสินใจคดีมักกระทำภายใน 6 เดือน หลังจากที่ได้รับร้องทุกข์

สำนักงานผู้ตรวจการรัฐสภาจะจัดทำสารบัญที่กรอกร้อยเรียง จัดเก็บการวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ ที่กระทำโดยผู้ตรวจการรัฐสภา ระบุนามผู้ตัดสิน ผู้เตรียมข้อแถลง วันที่วินิจฉัยและข้อความ

การไต่สวนที่ริเริ่มโดยผู้ตรวจการรัฐสภา

การดำเนินการไต่สวนจำนวนมากเริ่มต้นจากความคดีริเริ่มของผู้ตรวจการรัฐสภาเอง โดยอาศัยการสังเกตระหว่างการตรวจสอบ คดีใดที่มีการรายงานข่าว ในหนังสือพิมพ์ในเรื่องการดำเนินคดีของศาล หรือหน่วยงานบริหาร จากจดหมายที่ไม่ระบุชื่อผู้เขียน ผู้ตรวจการรัฐสภาจะกระทำการไต่สวนอย่างเปิดเผยได้

**ตารางที่ 2 แสดงคดีที่ริเริ่มการไต่สวนโดยผู้ตรวจการรัฐสภาของสวีเดน
และเสร็จสิ้นในระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.1980 - 30 มิถุนายน ค.ศ.1981**

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	การปิดคดีโดย ไม่มีการออก ความเห็นใด ๆ ในครั้งสุดท้าย	การคัดค้าน หรือการ ออกความเห็น อื่น ๆ	การฟ้องคดี หรือการ ดำเนินคดี ทางวินัย	การทำข้อเสนอ ต่อรัฐสภา หรือรัฐบาล	รวม
ศาล	3	3	-	-	6
พนักงานอัยการ	1	2	-	-	3
เจ้าหน้าที่ตำรวจ	3	8	-	-	11
เหล่าทัพต่าง ๆ	1	6	-	-	7
การบริหารของราชทัณฑ์	-	-	-	-	-
สวัสดิภาพของเด็ก	2	13	-	-	15
การควบคุมทางสังคมและทางสาธารณสุข	7	5	-	-	12
การบังคับคดี	4	2	-	-	6
การลาข้อหา	2	11	-	-	13
เรื่องเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ	3	15	-	-	18
รวม	28	65	-	-	91

ที่มา : Lundvik, 1982.

การจัดองค์การ

ผู้ตรวจการรัฐสภาคนใดที่ได้รับการคัดเลือกให้ทำหน้าที่เป็นประธานก็มักจะทำหน้าที่ตัดสินชี้ขาดในเรื่องสำคัญ ๆ ส่วนผู้ตรวจการรัฐสภาแต่ละคนจะมีหน้าที่เฉพาะด้าน หน้าที่ต่าง ๆ นี้ปรากฏในคู่มือปฏิบัติงาน

ภายในระยะเวลา 20 วัน นับตั้งแต่การเข้ามาดำรงตำแหน่งของผู้ตรวจการรัฐสภา คณะกรรมาธิการรัฐธรรมนูญ จะทำการคัดเลือกคณะผู้แทนจำนวน 6 คน เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้ตรวจการรัฐสภาในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์หรือเรื่องอื่น ๆ ขององค์การตามแต่ผู้ตรวจการรัฐสภาต้องการ

ผู้ตรวจการรัฐสภาจะมีสำนักงานของผู้ตรวจการรัฐสภาด้วยกัน มีเลขานุการ ผู้อำนวยการฝ่ายการไต่สวน/สืบสวน และเจ้าหน้าที่อีกจำนวนหนึ่ง หากมีความจำเป็นและถ้ามีงบประมาณพออาจมีการจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านและที่ปรึกษาฝ่ายต่าง ๆ

เลขานุการของสำนักงาน มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานของสำนักงาน และเพื่อให้ความมั่นใจว่าผู้ตรวจการรัฐสภาได้รับความช่วยเหลือในงานทุกด้านตามความจำเป็น คู่มือการปฏิบัติงาน ได้กำหนดหน้าที่ของฝ่ายการ ไต่สวน/สืบสวนด้วย

ผู้ตรวจการรัฐสภาผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธาน เป็นผู้กำหนดวิธีการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำทั่วไปที่จำเป็นสำหรับงานของสำนักงานฯ และปรึกษากับผู้แทนของผู้ตรวจการรัฐสภาและผู้ตรวจการรัฐสภาคนอื่น ๆ ก่อนที่จะสรุปแผนงานการปฏิบัติงานในชั้นสุดท้าย

ผู้ตรวจการรัฐสภา ซึ่ง เป็นประธานอาจกำหนดลักษณะของงาน/คดีที่จำเป็นที่จะต้องผ่านการพิจารณาของตน หรือของผู้ตรวจการรัฐสภาคนอื่น ๆ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือการวิจัยเฉพาะ เรื่อง โดยไม่ต้องพิจารณาถึงขอบเขตของการดูแลตรวจตรา นอกจากนี้ ประธานคณะผู้ตรวจการรัฐสภาอาจอาจขอกำหนดไว้ในคู่มือการปฏิบัติงาน หรือ ในการสั่งการเป็นพิเศษซึ่งให้อำนาจ ดังนี้

- เจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการรัฐสภา ในการดำเนินการจัดเตรียมข้อกล่าวหาหรือคดี
- เลขานุการของสำนักงาน ผู้อำนวยการฝ่ายการไต่สวน/สืบสวน หรือเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ในการสืบสวน/ตรวจสอบต่าง ๆ แต่ไม่มีสิทธิในการกล่าวคำตักเตือน หรือสั่งการใด ๆ ที่เป็นอำนาจของผู้ตรวจการรัฐสภา
- เลขานุการของสำนักงาน ในการตัดสินใจ หรือกระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องการบริหาร ยกเว้นเรื่องการแต่งตั้งผู้อำนวยการฝ่ายการไต่สวนสืบสวน

ในกรณีที่ประธานคณะผู้ตรวจการรัฐสภาลาพักก่อน หรือ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ ผู้ตรวจการรัฐสภาคนอื่น ๆ ที่อยู่ในตำแหน่งระยะเวลาที่นานที่สุด กล่าวคือ เป็นผู้มีอาวุโสในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว จะเป็นผู้ปฏิบัติงานแทน แต่ถ้ามีระยะเวลาการอยู่ในตำแหน่งเท่าเทียมกัน ให้พิจารณาผู้มีอายุมากกว่ามาก่อน

ในกรณีที่ผู้ตรวจการรัฐสภาคนใดคนหนึ่งป่วย มีสุขภาพไม่แข็งแรง หรือมีเหตุผลอื่น ๆ อันเป็นเหตุให้ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นเวลานาน ประธานคณะผู้ตรวจการรัฐสภาอาจถือเป็นการจำเป็นในการแต่งตั้งผู้ที่จะ เข้ามาทำหน้าที่แทนโดยต้องรายงานเรื่องดังกล่าวต่อรัฐสภา

การไต่สวน

นับตั้งแต่สำนักงานผู้ตรวจการรัฐสภาได้จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1810 ผู้ตรวจการรัฐสภาได้กระทำการไต่สวนครั้งแล้วครั้งเล่าในเรื่องที่เกี่ยวกับศาล (ตุลาการ) เรื่องทางด้านราชทัณฑ์ ตลอดจนเรื่องเกี่ยวกับคณะกรรมการฝ่ายบริหาร ฯลฯ ทั่วทั้งประเทศ คณะผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการทหาร ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการไต่สวนเรื่องของหน่วยงานของทหาร กรมทหาร ฯลฯ ในระหว่างปี ค.ศ. 1915-1968 จนกระทั่งปี ค.ศ. 1968 เมื่อหน่วยงานของคณะผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายพลเรือนและคณะผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการทหารได้รวมกัน การดำเนินการไต่สวนจึงเข้มงวดยิ่งขึ้น ผู้ตรวจการรัฐสภาคนหนึ่ง ๆ อาจใช้เวลาประมาณ 30 วันต่อปีในการไต่สวน หรือการไต่สวนอาจดำเนินการโดยผู้แทนหรือคณะทำงานของคณะผู้ตรวจการรัฐสภาก็ได้ การไต่สวนนี้ครอบคลุมไปถึงหน่วยงานรัฐบาลกลาง คณะกรรมการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ ทั่วประเทศรวมทั้งศาล หน่วยงานของทหาร ราชทัณฑ์ โรงพยาบาลประสาท ฯลฯ

เมื่อมีการปฏิรูปสำนักงานผู้ตรวจการรัฐสภาและมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1976 รัฐสภาจึงเห็นความจำเป็นที่จะลดจำนวนเวลาในการไต่สวนเรื่องประจำปี ในระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1980 - วันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ. 1981 ผู้ตรวจการรัฐสภาได้ใช้เวลาประมาณ 63 วันในการดำเนินการไต่สวนเรื่องต่าง ๆ

การพิจารณาแฟ้มและ เอกสารต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วนในระหว่างการไต่สวนมักจะใช้เวลาค่อนข้างมาก อาจมีการสัมภาษณ์ประธานกรรมการของหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบุคคลที่ร้องทุกข์ การไต่สวนอาจเปิดเผยการกระทำผิดของแต่ละคดีให้ทราบและสามารถแก้ไขได้ในภายหลัง การสังเกตการณ์ในระหว่างการไต่สวนมีผลให้ผู้ตรวจการรัฐสภาค้นพบสาเหตุและหาทางแก้ไขข้อบกพร่อง โดยการบัญญัติกฎหมายได้ ด้วยเหตุนี้การไต่สวนจึงส่งผลกระทบต่อผู้ซึ่ง เป็นประโยชน์อย่างมากแก่สาธารณชนโดยทั่วไป

รายงานประจำปี

ในปี ค.ศ. 1975 รัฐสภาได้ออกระเบียบการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการรัฐสภา โดยผู้ตรวจการรัฐสภาจะต้องเสนอรายงานต่อรัฐสภาภายในวันที่ 15 ตุลาคม เป็นประจำทุกปี ซึ่งรายงานดังกล่าวได้รวบรวมผลงานของผู้ตรวจการรัฐสภาในแต่ละปีงบประมาณที่ผ่านมา (ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - วันที่ 30 มิถุนายน) รายงานประจำปีนี้มักจะมีคามยาว 500-700 หน้า และตั้งแต่ปี ค.ศ. 1969 เป็นต้นมา จะต้องมีบทสรุปเป็นภาษาอังกฤษผนวกอยู่ในรายงานประจำปีด้วย

ขณะที่มีการเสนอรายงานประจำปีต่อรัฐสภานั้น จะมีการรวบรวมเอกสารบันทึกคำร้องเรียน รายงานการประชุมสภา และแฟ้มเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการการรัฐธรรมนูญด้วย

คณะกรรมการการประจําตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ (The Committee on the Constitution) จะทําการศึกษา และตรวจสอบการตัดสินใจคดี รายงานการประชุมและเอกสารอื่น ๆ ของผู้ตรวจการรัฐสภา โดยทั่วไปแล้วกล่าวกันว่าคณะกรรมการชุดนี้มักจะ ไม่ออกความเห็นใด ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ผู้ตรวจการรัฐสภาได้ปฏิบัติตามอำนาจที่ได้รับมอบหมาย รายงานของคณะกรรมการชุดนี้จะนำเข้าสู่การพิจารณาในการประชุมครบองค์ของรัฐสภาต่อไป

ผู้พิพากษา ข้าราชการ อาจารย์ผู้สอนกฎหมาย ฯลฯ สามารถอ่านรายงานประจำปีนี้ได้ รายงานดังกล่าวจึงนับเป็นเอกสารที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง และมักใช้อ้างอิงในข้อเขียนทางวิชาการและทางกฎหมายต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุป ความศักดิ์สิทธิ์ของผู้ตรวจการรัฐสภาของสวีเดนมิได้อยู่ที่คำสั่งหรือการเพิกถอนคำสั่งของฝ่ายบริหารแต่อย่างใด ความศักดิ์สิทธิ์ของผู้ตรวจการรัฐสภาอยู่ที่วิธิตําเนินการฟ้อง ซึ่งผู้ตรวจการรัฐสภามีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกับอัยการ กล่าวคือผู้ตรวจการรัฐสภาอาจยื่นฟ้องข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่ผู้ตรวจการรัฐสภาเห็นว่ามีความผิดได้ อำนาจฟ้องของผู้ตรวจการรัฐสภาจะมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดต้องคํานึงถึงระบบศาลของสวีเดน ประกอบกับระบบโทษตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย ประเทศสวีเดนมีระบบศาลคู่ คือ มีศาลยุติธรรม และศาลปกครอง ส่วนกฎหมายอาญาของสวีเดนมีบทบัญญัติที่มองเดียวกับนอร์เวย์ และเดนมาร์ก คือ มีบทบัญญัติความผิดลหุโทษ ในการปฏิบัติราชการ (misdemeanor in the civil service) ซึ่งการกระทำอย่างนั้นในประเทศไทยอาจเป็นความผิดทางวินัยเท่านั้น ความผิดลหุโทษในการปฏิบัติราชการลงโทษปรับเป็นหลัก แต่ระบบโทษปรับของสวีเดนก็ได้เป็นไปตามหลักของกฎหมายไทย กล่าวคือ โทษปรับในประเทศไทยกลุ่มสแกนดิเนเวีย ไม่มีกำหนดจำนวนสูงสุด แต่การปรับคํานึงถึงหลัก 3 ประการ คือ (1) ความหนักเบาของการกระทำผิด (2) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำผิด และ (3) ความสามารถในการชำระเงินของผู้กระทำผิด

นอกจากนั้น แม้ว่าอำนาจของผู้ตรวจการรัฐสภาของสวีเดนจะ ไม่อาจก้าวล่วง ไปถึงรัฐมนตรีก็ตาม แต่ผู้ตรวจการรัฐสภาก็สามารถจะดำเนินการได้ เมื่อมีการริเริ่มมาจากคณะกรรมการการการของรรัฐสภา การตรวจสอบการกระทำของรัฐมนตรีเป็นอำนาจของคณะกรรมการการการประจําตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีอำนาจในการตรวจสอบรายงานการประชุมของรัฐมนตรีได้ (ยกเว้นรายงานบางประเภทที่มีความจำเป็นในการรักษาความลับหรือความปลอดภัย

ของชาติ) วิธีการในการควบคุมรัฐมนตรีของสวีเดนได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ เมื่อคณะกรรมการดังกล่าวตรวจพบว่ารัฐมนตรีผู้ใดทำการฝ่าฝืนกฎหมาย สนับสนุนการฝ่าฝืนกฎหมาย สร้างโอกาสหรือช่วยการให้เกิดการฝ่าฝืนกฎหมาย โดยปกปิดข่าวโดยเจตนา คณะกรรมการดังกล่าวจะแจ้งให้ผู้ตรวจการรัฐสภาดำเนินการคดีต่อศาลพิเศษที่เรียกว่า Court of Impeachment ซึ่งเป็นศาลตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ อันประกอบด้วยผู้พิพากษาชั้นสูงในศาลยุติธรรมและศาลปกครองต่อไป

ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน : ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร (Military Ombudsman)

ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน หรือเยอรมนีตะวันตก ได้รับแนวความคิดเกี่ยวกับระบบออมบุดสแมนของประเทศสวีเดน และได้นำมาใช้เมื่อปี ค.ศ. 1957 โดยมีชื่อเรียกเป็นภาษาเยอรมันว่า Wehrbeauftragter des Bundestages หรือเป็นภาษาอังกฤษว่า Defense Commissioner of the Bundestag หรือ Parliamentary Commissioner for Military Affairs หรืออาจเรียกสั้น ๆ ได้ว่า Military Ombudsman ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า ข้าหลวงตรวจการฝ่ายกลาโหมของรัฐสภาหรือคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหาร หรือผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร แต่ก่อนนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดของออมบุดสแมนฝ่ายกิจการทหารหรือผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร ใคร่ขอกล่าวถึงแนวความคิดของนักกฎหมายและนักการเมืองชาวเยอรมันที่มีต่อปัญหาการควบคุมฝ่ายปกครอง ตลอดจนวิวัฒนาการของการควบคุมฝ่ายปกครองที่ผ่านมา

แนวความคิดและวิวัฒนาการของการควบคุมฝ่ายปกครอง

ตามจารีตประเพณีการปกครองของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ไม่ว่าจะปกครองในรูปแบบ Polizeistaat (police state) คือ รัฐตำรวจ หรือแบบ Justizstaat (justice state) คือ ให้ศาลยุติธรรมควบคุมฝ่ายปกครอง หรือแบบ Rechtsstaat (legal state) คือ นิติรัฐ ทั้ง 3 รูปแบบนี้ ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองมักจะมีอำนาจครอบงำเหนืออำนาจฝ่ายอื่น (วัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล, 2528)

รูปแบบแรก การจัดรูปแบบการปกครองแบบรัฐตำรวจ เป็นลักษณะการปกครองแบบรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางและมีสายการบังคับบัญชา (chain of command) ตามลำดับชั้น การตัดสินใจสุดท้ายอยู่ที่องค์กรที่มีอำนาจสูงสุด มีอำนาจเพิกถอนคำสั่งหรือการกระทำในทางปกครอง (administrative acts) ขององค์กรที่ต่ำกว่าได้ ราษฎรผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการ

กระทำในทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เป็นธรรม สามารถทำหนังสือร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาเหนือชั้นขึ้นไป เพื่อพิจารณาทบทวนหรือเพิกถอนคำสั่งหรือการกระทำในทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่ต่ำกว่าได้ การควบคุมฝ่ายปกครองแบบนี้ถือว่าเป็นการควบคุมภายในของฝ่ายปกครองเอง ภาษาฝรั่งเศสเรียกว่า *recours hierarchique* ซึ่งแนวความคิดนี้มีมาตั้งแต่โบราณกาลแล้ว ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันสมัยพระเจ้า Friedrich II แห่ง Prussia ได้มีพระบรมราชโองการลงวันที่ 19 มิถุนายน ค.ศ. 1749 มีความว่า "ข้อพิพาทระหว่างเอกชนผู้ได้รับความเสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์ไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเหนือกว่า (higher official in the bureaucratic hierarchy)"

หลักการนี้ยังปรากฏในกฎหมายรัฐธรรมนูญ (Basic Law) ของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันฉบับปี ค.ศ. 1947 มาตรา 17 ที่บัญญัติว่า "บุคคลคนเดียวหรือหลายคนรวมกัน มีสิทธิเสนอคำร้องขอหรือคำร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจและต่อสภาผู้แทนราษฎรได้" ตามแนวความคิดนี้ การควบคุมฝ่ายการปกครองภายในรูปแบบการปกครองแบบรัฐตำรวจ จึงไม่จำเป็นต้องมีองค์การออบคัสแมน ซึ่งเป็นองค์กรอิสระไม่ขึ้นแก่ฝ่ายปกครองหรือฝ่ายบริหารมาทำหน้าที่คอยควบคุมฝ่ายปกครองให้เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายที่ตราขึ้นใช้บังคับโดยสภา ทั้งนี้ โดยให้ฝ่ายปกครองควบคุมกันเอง นอกจากนี้การจัดการปกครองแบบรัฐตำรวจ ไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายปกครอง (administrative law) และศาลปกครอง (administrative court) มาพิจารณาคดีปกครอง หรือข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับฝ่ายปกครองที่มองเดียวกับศาลปกครอง (Conseil d'Etat) ของประเทศฝรั่งเศส

รูปแบบที่สอง คือการให้ศาลยุติธรรมควบคุมฝ่ายปกครอง หรือมีอำนาจพิจารณาคดีข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับฝ่ายปกครอง ซึ่งเป็นที่นิยมในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ โดยการนำหลักกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) มาปรับใช้กับคดีปกครอง ซึ่งภาษาเยอรมันเรียกกระบวนนี้ว่า *Justizstaat* แต่ระบบนี้ไม่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศยุโรป ต่อมาในศตวรรษที่ 19 นักกฎหมายชาวเยอรมัน ชื่อ Robert von Mohl และ Otto Baehr เห็นว่าศาลยุติธรรมทำหน้าที่ควบคุมและป้องกันฝ่ายปกครองมิให้ก่อความเสียหายให้แก่เอกชนได้มากที่สุด ศาลยุติธรรมทำหน้าที่ตีความว่าการกระทำในทางปกครอง (administrative acts) เช่นใดไม่ชอบด้วยกฎหมาย (illegal) โดยนำหลักกฎหมายเอกชน (private law) มาปรับใช้กับคดีปกครอง

แนวความคิดนี้ปรากฏอยู่ในกฎหมายของเยอรมัน ฉบับลงวันที่ 27 มกราคม ค.ศ. 1877 ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง กำหนดไว้ว่าศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญาทั่วไป และมีอำนาจพิจารณาคดีปกครองบางประเภท เช่น ข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทาง

แห่งระหว่าง เอกชนกับฝ่ายปกครอง ข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดของฝ่ายปกครอง และคำสั่งใหม่ทดแทนในการเวนคืนที่ดิน

ต่อมาเมื่อปี ค.ศ.1949 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันได้ประกาศใช้กฎหมายประกันสิทธิมูลฐาน Basic Law หรือรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ค.ศ.1949 โดยวางหลักการให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจวินิจฉัยคดีปกครองได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 19(4) ความว่า "หากหน่วยราชการละเมิดสิทธิของบุคคล บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมได้ หากศาลอื่นไม่มีอำนาจพิพากษาให้เป็นอำนาจของศาลยุติธรรมธรรมดา ที่มีอยู่ตามกฎหมายที่จะพิพากษาพิพากษา" และมาตรา 96(1) บัญญัติว่า "ศาลสูงแห่งสหพันธ์ตั้งขึ้นเพื่อให้มีอำนาจพิพากษาคดีเกี่ยวกับคดีธรรมดา คดีปกครอง..." ตามแนวคิดของ Robert von Mohl และ Otto Baehr การจัดการปกครองแบบ Justizstaat จึงไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายปกครอง และศาลปกครองไว้พิพากษาพิพากษาคดีปกครอง ในขณะที่เดียวกันแนวความคิดแบบ Justizstaat ก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อการนำระบอบอบุคสมแมนมาใช้ เพราะองค์กรอบุคสมแมนมีอิสระจากศาลยุติธรรมและฝ่ายปกครองหรือฝ่ายบริหาร แต่กลับจะเป็นการเสริมให้การควบคุมฝ่ายปกครองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะการควบคุมโดยศาลยุติธรรมนั้นจะต้องมีการฟ้องคดี แต่องค์กรอบุคสมแมนไม่ต้องมีความ เพราะมีอำนาจสืบสวนได้เอง เมื่อตรวจพบว่าการกระทำในทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

รูปแบบที่สาม คือ แบบนิติรัฐหรือการนำระบอบกฎหมายปกครอง และศาลปกครองมาใช้ หรือเรียกว่าหลักการดำเนินงานของรัฐต้องเป็นไปตามกฎหมาย และอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์แห่งกฎหมาย ภาษาเยอรมันเรียกว่า Rechtsstaat ตรงกับภาษาอังกฤษว่า legal state หรือหลักนิติรัฐ

วิวัฒนาการแนวคิดของนักกฎหมายชาวเยอรมันที่นำระบอบนิติรัฐมาใช้ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมีมานานแล้ว จนกระทั่ง Rudolf von Gniest เสนอแนะว่า ระบบการบริหารในรัฐที่จัดการปกครองแบบนิติรัฐ จะต้องสร้างองค์กรหนึ่งที่มีอิสระจากฝ่ายปกครองขึ้นมาควบคุมการกระทำในทางปกครอง องค์กรดังกล่าวจะต้องเป็นศาลพิเศษ คือศาลปกครองทำหน้าที่วินิจฉัยคดีปกครองต่างจากแนวความคิดของ Otto Baehr ที่ให้ศาลยุติธรรมวินิจฉัยคดีปกครอง

ตามระบอบนิติรัฐ การกระทำในทางปกครองจะต้องชอบด้วยกฎหมายหรือมีกฎหมายรองรับเสมอ ดังนั้นหน่วยงานของฝ่ายปกครองรวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจะกระทำใดโดยไม่มีกฎหมายรองรับไม่ได้ หรือกระทำใดโดยฝ่าฝืนหรือผิดต่อกฎหมายไม่ได้ หากมีการฝ่าฝืนหลักการดังกล่าว หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอาจถูกฟ้องร้องต่อศาลปกครองได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าข้อแตกต่างระหว่างการจัดการปกครองแบบรัฐตำรวจ และแบบนิติรัฐ คือระบบรัฐ

ตำรวจจะ ไม่มีกฎหมายปกครองและศาลปกครอง ยึดหลักว่าฝ่ายปกครองหรือข้าราชการไม่สามารถทำผิดได้เป็นหลักที่ใช้ในสมัยโบราณ การควบคุมฝ่ายบริหารเป็นการควบคุมภายใน ส่วนระบบนิติรัฐ จะมีกฎหมายปกครองและศาลปกครองทำหน้าที่ควบคุมฝ่ายปกครอง Helmut Bader และ Henry Brompton กล่าวว่า การจัดการปกครองรัฐแบบนิติรัฐไม่เป็นอุปสรรคต่อการที่จะนำองค์ประกอบของบุคคลมาใช้ เพราะองค์ประกอบบุคคลนั้นจะทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิของปัจเจกชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำในทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้กว้างขวางกว่าศาลปกครอง เพราะศาลปกครองจะคุ้มครองเฉพาะที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้และจะต้องมีการฟ้องร้อง ส่วนองค์ประกอบบุคคลนั้นเมื่ออำนาจตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยราชการด้วยตนเอง หากพบว่าการกระทำในทางปกครองของหน่วยงานใดเป็นไปโดยมิชอบ ก็จะได้จัดการแก้ไขโดยไม่ต้องรอให้มีการร้องเรียนจากเอกชนก่อนก็ได้

ศาลปกครองที่สร้างขึ้นครั้งแรกในประเทศเยอรมนี เมื่อปี ค.ศ. 1863 เป็นศาลปกครองมลรัฐเรียกว่า Verwaltungsgericht อยู่ที่มลรัฐ Baden ต่อมามลรัฐอื่นได้ก่อตั้งศาลปกครองขึ้นเช่นกัน ตามรัฐธรรมนูญ Weimar ได้บัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองสหพันธ์ Bundesverwaltungsgericht แต่ไม่มีการจัดตั้งศาลปกครองของมลรัฐต่าง ๆ ในระยะแรก ๆ อำนาจการคุ้มครองสิทธิของปัจเจกชนจำกัดในวงแคบมาก เพราะกฎหมายปกครองของเยอรมันจำกัดการกระทำในทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้ว่ากรณีเช่นไรจึงให้ศาลปกครองมีอำนาจวินิจฉัยได้ จวบจนเกือบปลายสมัย Weimar บางมลรัฐจึงได้ขยายอำนาจวินิจฉัยของศาลปกครองให้ครอบคลุมการกระทำในทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทุกชนิดเรียกว่า Generalklauselim Verwaltungsprozess (general clause) ปัจจุบันหลักการดังกล่าวเป็นหลักกฎหมายปกครองทั่วไปของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และนำไปใช้กับศาลปกครองสหพันธ์ที่ตั้งบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. 1949 มาตรา 91 ศาลปกครองของสหพันธ์ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายฉบับลงวันที่ 23 กันยายน ค.ศ. 1952 เรียกว่า Bundesverwaltungsgericht ตั้งอยู่ที่นคร Berlin หลักการ Generalklauselim (general clause) ได้นำไปใช้กับศาลปกครองชั้นต้น (Verwaltungsgericht) และศาลปกครองชั้นสูง (Oververwaltungsgericht) ทั้งสองศาลนี้เป็นศาลระดับมลรัฐ

ปัจจุบันประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมีศาลปกครองทำหน้าที่ควบคุมฝ่ายปกครอง นอกจากนี้กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1949 ยังให้สิทธิแก่ปัจเจกชนฟ้องร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญ Bundesverfassungsgericht ซึ่งตั้งอยู่ที่เมือง Karlsruhe ได้ หากเห็นว่าสิทธิมูลฐานหรือสิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของตนถูกละเมิดโดยฝ่ายปกครอง หลักการนี้เรียกว่า Verfassungsbeschwerde (Constitutional Complaint) จะเห็นได้ว่าในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน สิทธิมูลฐานตามรัฐธรรมนูญ หรือการป้องกันการใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายปกครอง ได้รับการคุ้มครองโดยศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญอย่างดี อย่าง

โรก็ตามในทางปฏิบัติแล้วการฟ้องคดีในศาลปกครองจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก จึงไม่เป็นการง่ายนักที่จะได้รับความคุ้มครองจากศาลปกครอง

ในปัจจุบันแม้จะมีความพยายามที่จะปรับปรุงระบบนิติรัฐ ให้ศาลปกครองมีประสิทธิภาพในการควบคุมฝ่ายปกครอง และศาลปกครองเองก็มีวัตถุประสงค์ที่จะให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย แต่ศาลปกครองกลับไม่สามารถปกป้องมิให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง กระทำการอันเป็นการขัดต่อความชอบธรรมตามกฎหมาย ทั้งตัวผู้พิพากษาศาลปกครองเองก็ไม่เข้าใจบทบาทของตน ในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะในเบื้องต้น ด้วยเหตุซึ่งดังกล่าวประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันจึงยังมีความต้องการระบอบออมบุดสแมนไว้ควบคุมฝ่ายปกครองเท่านั้นเหมือนกับ Swedish Justitieombudsmannen หรือผู้ตรวจการรัฐสภา แต่จนกระทั่งปัจจุบันองค์กร Justitieombudsmannen หรือผู้ตรวจการรัฐสภาก็ยัง ไม่มีการจัดตั้งขึ้นในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน แต่ได้มีการจัดตั้งผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร หรือออมบุดสแมนฝ่ายกิจการทหาร ขึ้นมาเมื่อปี ค.ศ. 1957

มูลเหตุของการจัดตั้งผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร (Military Ombudsman)

มูลเหตุที่มีการนำระบบผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารเข้าไปใช้ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน สืบเนื่องมาจากการพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างไม่เงื่อนไขของเยอรมัน เมื่อปี ค.ศ. 1945 หลังจากนั้นเป็นเวลา 4 ปี ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันได้มีการประกาศใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายประกันสิทธิมูลฐาน (Basic Law) เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ. 1949 ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภา Bundestag หรือสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) กับกองทัพ และกำหนดให้รัฐสภา (Parliament) ควบคุมกิจการเกี่ยวกับการทหารด้วย ซึ่งไม่เคยปรากฏในประวัติศาสตร์การเมือง การปกครองของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมาก่อน

ตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยสภาผู้แทนราษฎรมีวิธีการควบคุมฝ่ายบริหารหลายวิธี เช่น การควบคุมด้านงบประมาณแผ่นดิน การควบคุมฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐบาล ให้บริหารประเทศตามนโยบายที่แถลงต่อสภา สภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิตั้งคณะกรรมการการหรือชั่วคราวเพื่อทำหน้าที่สืบสวน เกี่ยวกับกิจการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น คณะกรรมการฝ่ายกิจการทหาร (Defense Committee) หรือสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิขอเปิดอภิปรายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ

ต่อมาเมื่อปี ค.ศ. 1952 สภาผู้แทนราษฎรได้มีการถกเถียงเกี่ยวกับการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งและปรับปรุงกองทัพแห่งชาติฉบับใหม่ Ernst Paul สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัด

พรรคโซเชี่ยลเดโมแครต (Social Democrat) ซึ่งเคยถูกเนรเทศไปอยู่ที่ประเทศสวีเดนในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งเป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหาร ระหว่างที่เขาพำนักอยู่ในประเทศสวีเดนจึงคุ้นเคยและเข้าใจองค์กร Military Ombudsman ร่วมกับ Dr. Richard Jaeger สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคคริสเตียนโซเชี่ยล (Christian Social) และเคยเป็นรองประธานคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหาร และ Fritz Erler สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคโซเชี่ยลเดโมแครต ทั้งสามท่านได้เสนอแนะให้มีการจัดตั้งองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร (Military Ombudsman หรือ Parliamentary Commissioner for Military Affairs) ขึ้น จะทำให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถควบคุมกิจการฝ่ายทหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร จะทำหน้าที่เป็นหูเป็นตาให้กับสภาผู้แทนราษฎร ข้อเสนอแนะของ Ernst Paul, Dr. Richard Jaeger และ Fritz Erler มีอิทธิพลต่อนักการเมืองในช่วงเวลานั้นมาก ทั้งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล รัฐสภา และสาธารณชนอย่างกว้างขวาง

หลังจากปี ค.ศ. 1952 เพียง 4 ปี ความคิดของ Ernst Paul, Dr. Richard Jaeger และ Fritz Erler ก็เป็นที่ยอมรับและนำมากำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ กล่าวคือได้มีแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1949 เมื่อเดือนมีนาคม ปี ค.ศ. 1956 โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 45 b. กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร (Military Ombudsman) ทำหน้าที่พิทักษ์รักษาสีตธิขั้นมูลฐานของประชาชน และช่วยเหลือสภาผู้แทนราษฎร ในการควบคุมกิจการทหาร ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้ง และอำนาจหน้าที่ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติของสหพันธ์ (Federal law) ซึ่งต่อมาในวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1957 ได้มีการตรากฎหมายของสหพันธ์จัดตั้งองค์กร Military Ombudsman เนื่องจากประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันไม่เคยมีองค์กรนี้มาก่อน การจัดรูปแบบจึงลอกเลียนมาจากองค์กร Militeombudsman ของประเทศสวีเดนแต่ไม่เหมือนกันทั้งหมด

ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร : คุณสมบัติ การเลือกตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง และสถานภาพ

ในการคัดเลือกผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร สภาผู้แทนราษฎรจะคัดเลือกสภาบุรุษชาวเยอรมันจำนวน 1 คน ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอายุครบ 35 ปีบริบูรณ์ ต้องไม่เป็นข้าราชการพลเรือน หรือดำรงตำแหน่งหรือรับเงินเดือนจากหน่วยงานใด ๆ (รวมทั้งธุรกิจเอกชนด้วย) เคยรับราชการในกองทัพมาไม่น้อยกว่า 1 ปี ต้องไม่เป็นสมาชิกของรัฐบาลมลรัฐหรือสมาชิกของฝ่ายนิติบัญญัติของมลรัฐใด ๆ และไม่เป็นต้องมิตคุณสมบัติเป็นผู้พิพากษาหรือเคยรับราชการในตำแหน่งทางฝ่ายบริหารมาก่อน ทั้งนี้

1975 ถึง 1980, นาย Karl Wilhelm Berkhan ได้รับเลือกตั้งจากสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งต่ออีกสมัย ตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม ค.ศ.1980 จนถึง ค.ศ.1985 สำหรับนาย Karl Wilhelm Berkhan ผู้นี้เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกลาโหมแห่งสหพันธ์ เมื่อปี ค.ศ.1969

สถานะขององค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร

สถานะขององค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารจะสามารถวิเคราะห์ได้จากความสัมพันธ์ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร นักกฎหมายชาวเยอรมันส่วนใหญ่เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ ฉบับ ค.ศ.1949 มาตรา 45 b. บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารไว้สองกรณี คือ ประการแรก องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐานของข้าราชการทหาร ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ กรณีเช่นนี้ถือว่าองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร เป็นองค์กรอิสระ ไม่ขึ้นกับสภาผู้แทนราษฎร. ประการที่สอง ถ้าองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือสภาผู้แทนราษฎร ในการควบคุมฝ่ายบริหาร (เฉพาะกิจการทหาร) ในกรณีหลังนี้ไม่มีความเป็นอิสระจากสภาผู้แทนราษฎร เพราะถือว่าเป็นหน่วยงานย่อย ของสภาผู้แทนราษฎร นักกฎหมายที่มีความเห็นตรงข้ามกับฝ่ายแรกนี้ ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร ไปอีกแง่หนึ่ง นักกฎหมายกลุ่มนี้เห็นว่าโดย Egon Lohse เห็นว่าองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร นอกจากจะมีหน้าที่ควบคุมฝ่ายบริหาร (เฉพาะกิจการทหาร) แล้ว ตามรัฐธรรมนูญ 45 b. ยังกำหนดให้องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐานของข้าราชการทหาร ซึ่งดูเหมือนว่าจะมีความเป็นอิสระจากสภาผู้แทนราษฎร แต่ความจริงแล้วหาเป็นเช่นนั้นไม่ เพราะยังคงเป็นหน่วยงานย่อยของสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีความเป็นอิสระ ทางการเมืองเดียวกับ Militieombudsman ของประเทศสวีเดน ซึ่งถือว่าเป็นเพียงตัวแทนของสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น แม้ตามรัฐธรรมนูญจะกำหนดให้องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐาน แต่องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารเองก็จะใช้อำนาจเกินขอบเขตกว่าที่สภาผู้แทนราษฎรมีอยู่ไม่ได้ และที่สำคัญก็คือการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารออกจากตำแหน่ง สภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นที่มีอำนาจดำเนินการ และนักกฎหมายกลุ่มนี้ยังเห็นว่าตามแนวความคิดของนักกฎหมายฝ่ายแรก ซึ่งถือว่าองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร เป็นองค์กรอิสระ เมื่อทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐาน ก็จะไปขัดกับทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจ (separate of power) และการถ่วงดุลอำนาจระหว่างอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการอีกด้วย

1975 ถึง 1980, นาย Karl Wilhelm Berkhan ได้รับเลือกตั้งจากสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งต่ออีกสมัย ตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม ค.ศ.1980 จนถึง ค.ศ.1985 สำหรับนาย Karl Wilhelm Berkhan ผู้นี้เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกลาโหมแห่งสหพันธ์ เมื่อปี ค.ศ.1969

สถานะขององค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร

สถานะขององค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารจะสามารถวิเคราะห์ได้จากความสัมพันธ์ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร นักกฎหมายชาวเยอรมันส่วนใหญ่เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ ฉบับ ค.ศ.1949 มาตรา 45 b. บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารไว้สองกรณี คือ ประการแรก องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐานของข้าราชการทหาร ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ กรณีเช่นนี้ถือว่าองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร เป็นองค์กรอิสระ ไม่ขึ้นกับสภาผู้แทนราษฎร ประการที่สอง ถ้าองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือสภาผู้แทนราษฎร ในการควบคุมฝ่ายบริหาร (เฉพาะกิจการทหาร) ในกรณีหลังนี้ไม่มีความเป็นอิสระจากสภาผู้แทนราษฎร เพราะถือว่าเป็นหน่วยงานย่อย ของสภาผู้แทนราษฎร นักกฎหมายที่มีความเห็นตรงข้ามกับฝ่ายแรกนี้ ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร ไปอีกแห่งหนึ่ง นักกฎหมายกลุ่มนี้ นำโดย Egon Lohse เห็นว่าองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร นอกจากจะมีหน้าที่ควบคุมฝ่ายบริหาร (เฉพาะกิจการทหาร) แล้ว ตามรัฐธรรมนูญ 45 b. ยังกำหนดให้องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐานของข้าราชการทหาร ซึ่งดูเหมือนว่าจะมีความเป็นอิสระจากสภาผู้แทนราษฎร แต่ความจริงแล้วหาเป็นเช่นนั้นไม่ เพราะยังคงเป็นหน่วยงานย่อยของสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีความเป็นอิสระ თანองเดียวกับ Militieombudsman ของประเทศสวีเดน ซึ่งถือว่าเป็นเพียงตัวแทนของสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น แม้ตามรัฐธรรมนูญจะกำหนดให้องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐาน แต่องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร เองก็จะใช้อำนาจเกินขอบเขตว่าที่สภาผู้แทนราษฎรมีอยู่ไม่ได้ และที่สำคัญก็คือการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารออกจากตำแหน่ง สภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นที่มีอำนาจดำเนินการ และนักกฎหมายกลุ่มนี้ยังเห็นว่าตามแนวความคิดของนักกฎหมายฝ่ายแรก ซึ่งถือว่าองค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารเป็นองค์กรอิสระ เมื่อทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐาน ก็จะ ไปขัดกับทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจ (separate of power) และการถ่วงดุลอำนาจระหว่างอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการอีกด้วย

อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร

อำนาจหน้าที่ที่สำคัญของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ฉบับ ค.ศ.1949 มาตรา 45 b. มีสองประการ คือ

1. หน้าที่ช่วยเหลือสภาผู้แทนราษฎร ควบคุมฝ่ายบริหาร (เฉพาะกิจการทหาร)
2. หน้าที่คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐานของข้าราชการทหาร

ประการแรก หน้าที่ช่วยเหลือสภาผู้แทนราษฎร ควบคุมฝ่ายบริหาร (เฉพาะกิจการทหาร) เนื่องจากรัฐธรรมนูญมาตรา 45 b. กำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารไว้อย่างกว้าง ๆ ไม่ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติไว้ ดังนั้นจึงมีการตรากฎหมาย แห่งสหพันธ์ ฉบับลงวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ.1957 ขึ้นโดยกำหนดวิธีปฏิบัติไว้ ตามมาตรา 1 วรรค 2 บัญญัติว่า ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามคำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหาร (Defense Committee) ดังนั้น เรื่องที่จะสืบสวนจึงมักเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกิจการทหารโดยตรง และกิจการนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีกลาโหมเท่านั้น ไม่รวมถึงกิจการป้องกันฝ่ายพลเรือน คำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎร หรือของคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหาร จะต้องระบุเรื่องที่จะให้ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารทำการสืบสวนด้วย อำนาจหน้าที่ในการสืบสวนตามคำแนะนำนี้เท่าเทียมกับอำนาจสืบสวนของสภาผู้แทนราษฎร หรือของคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหาร และจะใช้เกินขอบเขตไม่ได้ หน้าที่สืบสวนตามคำแนะนำนี้ นักกฎหมายบางท่านจึงถือว่าผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร ของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เป็นเพียงหน่วยงานย่อยของสภาผู้แทนราษฎร เพราะจะทำการสืบสวนเกี่ยวกับกิจการทหาร ได้ต่อเมื่อมีคำแนะนำจากสภาผู้แทนราษฎร หรือของคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหารก่อน และจะใช้อำนาจเกินกว่าที่สภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหารมีอยู่มิได้

ประการที่สอง หน้าที่คุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐานของข้าราชการทหาร ตามกฎหมายแห่งสหพันธ์ฉบับลงวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ.1957 มาตรา 2 วรรค 2 กำหนดให้ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารทำหน้าที่ควบคุมความถูกต้อง และความชอบธรรมในสายการบังคับบัญชา ในหน่วยราชการทหารที่ผู้บังคับบัญชามีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เรียกเป็นภาษาเยอรมันว่า innere Fuehrung (internal leadership) หน้าที่ในประการที่สองนี้ องค์การผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีความเป็นอิสระจากสภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหาร มีดุลพินิจที่จะดำเนินการได้ส่วนสืบสวนได้เอง ข้าราชการทหารหรือสมาชิกของครอบครัวทหาร หรือเจ้าหน้าที่อื่นอาจร้องเรียนต่อผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารให้มีการสอบสวนหรือสืบสวน หากมีกรณีละเมิดสิทธิขั้นมูลฐานตามรัฐธรรมนูญ สิทธิขั้นมูลฐานดังกล่าวนี้ ได้แก่ เกียรติภูมิแห่งความเป็นมนุษย์ สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ตามอัธยาศัย ความเป็นอิสระในการแสวงหาความเจริญก้าวหน้า

สิทธิในการให้ความคุ้มครองแก่ครอบครัวและคู่สมรส สิทธิในการสื่อสารทางจดหมายและสิทธิในการอุทธรณ์ร้องทุกข์ เป็นต้น นอกจากนี้ที่มีผู้ร้องเรียนแล้วผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารยังมีอำนาจทำการ ไล่ส่วนหรือสืบสวนได้เอง เมื่อมีการตรวจพบว่ามี การละเมิดสิทธิขั้นมูลฐานดังกล่าว โดยทางสื่อมวลชนหรือ โดยการตรวจพบเอง ในการไปตรวจเยี่ยมตามกองทหาร แต่อย่างไรก็ตาม ข้าราชการทหารอาจจะถูกจำกัดสิทธิขั้นมูลฐานบางประการ ได้เช่น ความเป็นอิสระ ในการเคลื่อนย้าย (Freedom of movement) ข้าราชการทหารจะกระทำโดยอิสระ ไม่ได้จะต้องได้รับคำสั่งหรือความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชา ก่อน และการประชุมเป็นกลุ่มจะกระทำมิได้ ถ้าหากถูกจำกัดสิทธิขั้นมูลฐานสองประการนี้แล้ว หากนำไปร้องเรียนต่อผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารจะ ไม่ได้รับการพิจารณา

สำหรับการควบคุมความถูกต้องและความชอบธรรมในสายการบังคับบัญชา ในหน่วยราชการทหารหรือหลัก innere Fuehrung (internal leadership) กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในหน่วยราชการทหาร คำสั่งหรือการกระทำในทางปกครองต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา จะต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิขั้นมูลฐาน โดยนัยหลักการบริหารสมัยใหม่มาใช้ในหน่วยราชการทหาร ต้องยอมรับสิทธิส่วนบุคคล ทั้งผู้บังคับบัญชาจะต้องไม่ใช่อำนาจเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ ในทางมองเดียวกันผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งที่ชอบด้วยความเป็นสุจริตใจ หากมีผู้ละเมิดหลัก innere Fuehrung ผู้ที่ได้รับความเสียหายสามารถร้องเรียนต่อผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร หรือจากการตรวจพบของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารเอง ย่อมมีอำนาจทำการไล่ส่วนสืบสวน หากมีกรณีละเมิดสิทธิขั้นมูลฐานก็จะสั่งแก้ไขหรือเพิกถอนคำสั่งหรือการกระทำที่ขัดต่อหลัก innere Fuehrung นั้นเสีย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ข้อแตกต่างระหว่าง มาตรา 1 และมาตรา 2 ของกฎหมายแห่งสหพันธ์ ฉบับลงวันที่ 26 มิถุนายน 1957 มีดังนี้

ตามมาตรา 1 วรรค 2 องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร จะทำหน้าที่ไล่ส่วนสืบสวนได้ต่อเมื่อได้รับคำแนะนำจากสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหารก่อน และจะต้องเป็นเหตุการณ์สำคัญ ที่เกี่ยวกับกิจการทหารเท่านั้น ทั้งจะใช้ อำนาจสืบสวนสอบสวนเกินกว่าอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะกรรมการฝ่ายกิจการทหารไม่ได้ จึงมีสภาพเป็นเพียงหน่วยงานย่อยของสภาผู้แทนราษฎร

ตามมาตรา 2 วรรค 2 องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร มีอำนาจใช้ดุลพินิจดำเนินการไล่ส่วนสืบสวนได้เอง หรืออาจจะไม่สืบสวนเลยก็ได้ หากเห็นว่าไม่สมควรเมื่อได้รับคำร้องเรียนจากข้าราชการทหาร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือจากการตรวจพบ

เอง ในข่าวหนังสือพิมพ์ หรือจากการตรวจเยี่ยมกองทหาร ว่ามีการละเมิดสิทธิขั้นมูลฐานของข้าราชการทหารหรือการละเมิดหลักว่าด้วย innere Fuehrung การปฏิบัติหน้าที่นี้องค์กรผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีความเป็นอิสระจากสภาผู้แทนราษฎร

อำนาจของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารในกระบวนการพิจารณาตี

อำนาจหรือสิทธิในกระบวนการพิจารณาตีขององค์กรผู้ตรวจการรัฐสภา ฝ่ายกิจการทหารตามกฎหมายแห่งสหพันธ์ฉบับลงวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1957 มาตรา 1 วรรค 3 กำหนดไว้ ดังนี้

ประการแรก ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีอำนาจสอบถามเพื่อขอทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่ทหารได้สวนสืบสวนจากรัฐมนตรีกลาโหมแห่งสหพันธ์ เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีกลาโหมแห่งสหพันธ์ รวมทั้งสอบถามข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ทหารที่อยู่ในสังกัดกองทัพอ่าง ๆ เว้นแต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความลับของทางราชการทหาร หรือเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งไม่อาจเปิดเผยได้เท่านั้น ที่รัฐมนตรีกลาโหมแห่งสหพันธ์หรือเจ้าหน้าที่จะไม่ตอบคำถาม หรือให้ข้อเท็จจริงได้ นอกจากนั้นผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารยังมีอำนาจสอบถามรัฐมนตรีกลาโหมแห่งสหพันธ์ เพื่อให้รายงานเกี่ยวกับการใช้อำนาจลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการทหาร ได้ทุกเรื่อง รวมทั้งมีอำนาจสอบถามรัฐมนตรียุติธรรมแห่งสหพันธ์หรือรัฐมนตรียุติธรรมแห่งมลรัฐเพื่อขอทราบเกี่ยวกับสวัสดิการคดีอาญา ที่ข้าราชการทหาร หรือสมาชิกของครอบครัวทหารตกเป็นจำเลย

ประการที่สอง ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีอำนาจตรวจสอบเอกสาร พยานหลักฐานหรือสอบปากคำหรือเรียกข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมแห่งสหพันธ์ ตลอดทั้งจากนายทหารที่สังกัดตามกองทัพอ่าง ๆ นอกจากนั้นหน่วยราชการของสหพันธ์ ของมลรัฐหรือของท้องถิ่นจะต้องให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือ ให้ข้อเท็จจริงที่จำเป็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อสวนสืบสวน ในกรณีเช่นนี้เป็นภาระให้อำนาจแก่ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร มีสิทธิที่จะแสวงหาข้อเท็จจริงจากหน่วยราชการสังกัดกระทรวงกลาโหมแห่งสหพันธ์ หากพิจารณาเห็นว่าการสอบสวนค้นหาข้อเท็จจริงนั้นจำเป็นจริง ๆ และเกี่ยวข้องกับกิจการของกระทรวงกลาโหมแห่งสหพันธ์ อันจะเป็นแนวทางให้ทราบข้อเท็จจริงที่แน่ชัดขึ้น อำนาจในการเรียกตรวจสอบเอกสารนี้ ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีอำนาจทำนองเดียวกับพนักงานอัยการ กล่าวคือ มีอำนาจเรียกเอกสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยราชการต่าง ๆ มาตรวจสอบได้

ประการที่สาม ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีสิทธิที่จะเข้าตรวจราชการตามหน่วยรบหรือสถานศึกษาของกองทัพได้ตลอดเวลา โดยมีต้องแจ้งให้ทราบก่อนล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อทราบข้อเท็จจริงและสภาพความเป็นจริง สิทธิการตรวจราชการนี้เป็นสิทธิเฉพาะตัวของออบมบุคคล ไม่อาจจะมอบหมายให้บุคคลอื่นทำแทนได้

ประการที่สี่ ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีอำนาจโดยชอบธรรมที่จะ เข้าฟังการ พิจารณาคดีอาญาหรือคดีวินัยที่ข้าราชการทหารถูกฟ้องในศาลยุติธรรมและศาลปกครองได้ หาก เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของตน แม้คดีนั้นจะต้องพิจารณาอีกตาม

ประการที่ห้า เมื่อผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีหนังสือขอความร่วมมือมายัง ศาลยุติธรรม หรือหน่วยงานฝ่ายปกครองของสหพันธ์หรือของมลรัฐ หน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่ต้อง ให้ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีอาญาหรือคดีวินัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทหารได้สวน รวม ทั้งต้องแจ้งผลของคดีด้วย

ประการที่หก ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารยังมีอำนาจเสนอแนะหรือให้ข้อแนะ นำแก่หน่วยราชการของสหพันธ์และของมลรัฐได้ หากเห็นว่าหน่วยงานดังกล่าวกระทำการในทาง ปกครอง ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และอาจจะแนะนำให้วางแนวปฏิบัติให้ถูกต้องได้

อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร ไม่มีอำนาจออกคำสั่ง (instruc- tion) หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการแทรกแซงการบริหารราชการของหน่วยงานสหพันธ์หรือ มลรัฐ นอกจากนี้ไม่ชอบที่จะออกคำสั่งให้ทหารฟ้องคดีอาญาหรือคดีวินัยแก่ข้าราชการทหารที่ กระทำความผิดอาญาหรือการกระทำผิดวินัย ทั้งไม่มีอำนาจที่จะออกคำสั่งให้หน่วยทหาร เพิกถอน คำสั่งหรือการกระทำที่ไม่ชอบได้ กับไม่มีสิทธิที่จะออกทรัพย์สินพิพาทของศาลวินัยแห่งสหพันธ์ หรือ ศาลวินัยแห่งมลรัฐแทนข้าราชการได้ ซึ่งแตกต่างกับ Militieombudsman ของประเทศสวีเดน ที่มีอำนาจเหล่านี้

วิธีการร้องทุกข์

วิธียื่นคำร้องทุกข์ของข้าราชการทหารต่อผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร กล่าวคือ ข้าราชการทหารทุกคนมีสิทธิที่จะร้องทุกข์ด้วยตนเอง และส่ง ไปยังผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการ ทหาร โดยไม่ต้องส่งเป็นแบบทางการ สิทธิของการร้องทุกข์นี้แน่นอน เดียวกับสิทธิร้องทุกข์ตาม ระเบียบกระทรวงกลาโหม ที่ให้ต่ออธิบดีคำสั่งหรือการกระทำในทางปกครอง ไปยังผู้บังคับบัญชาที่ เหนือชั้นกว่า นอกจากนั้นข้าราชการทหารมีสิทธิยื่นคำร้องทุกข์ไปยังรัฐสภาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ กองทัพของสหพันธ์ ซึ่งผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีอำนาจใช้ดุลพินิจทำการ ได้สวนสืบสวน ตามคำร้องทุกข์นั้น แม้ว่าคำร้องทุกข์นั้นจะไม่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิขั้นมูลฐานหรือละเมิด หลักว่าด้วย innere Fuehrung แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการของกระทรวงกลาโหมแห่ง สหพันธ์

ข้าราชการทหารที่ยื่นคำร้องทุกข์ไปยังผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารแล้ว ไม่อาจ จะถูกดำเนินหรือกักกันในกรณีที่เข้าพบผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารเป็นการส่วนตัว อย่างไรก็ดีตามการยื่นต่ออธิบดีร้องทุกข์ ข้าราชการทหารจำนวนหลายคนมีสิทธิเข้าชื่อกันร้องทุกข์ได้ คำ

ร้องทุกข์ที่ไม่ลงชื่ออาจจะไม่ได้รับการพิจารณา ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารสามารถใช้
 คลินิกที่จะเปิดเผยเรื่องที่ร้องทุกข์และนามผู้ร้องทุกข์ได้ เว้นเสียแต่ว่าผู้ร้องทุกข์ประสงค์จะไม่
 เปิดเผย สิทธิในการร้องทุกข์ไปยังผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร โดยตรงนี้ไม่เพียงแต่เป็น
 การเพิ่มการคุ้มครองสิทธิขั้นมูลฐานเท่านั้น แต่ยังทำให้ประชาชนทั่วไปรู้จักผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่าย
 กิจการทหารดีขึ้น และความเกรงกลัวกันว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา
 ในกองทัพจะเสื่อมทรามลงนั้นก็มิปรากฏเป็นความจริงแต่อย่างใด

การรายงาน

เมื่อสิ้นปีผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารจะต้องทำรายงานกิจกรรมประจำปี เสนอ
 ต่อสภาผู้แทนราษฎรทุกปี และในการพิจารณาคดีแต่ละกรณีผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารยัง
 อาจใช้คลินิกรายงานเรื่องราวต่อสาธารณชนให้รับทราบได้

ประเพณีวีแลนด์ : ผู้ตรวจการรัฐสภาหรือออมบุดสแมน (Ombudsman)

ประเพณีวีแลนด์เป็นรัฐเดี่ยวที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาโดยมี
 องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติเพียงสภาเดียวคือสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติจึงค่อนข้างมี
 อำนาจกว้างขวาง และฝ่ายบริหารซึ่งมาจากความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรย่อมจะมีอำนาจ
 ในขอบข่ายที่กว้างขวางด้วย ประชาชนชาวนิวซีแลนด์จึงมีความระแวงอยู่เสมอว่า อาจเกิดการ
 ใช้อำนาจและอิทธิพลจากทางราชการต่อพวกเขาในทางมิชอบได้

ประวัติความเป็นมาของออมบุดสแมน

ในปี ค.ศ. 1959 ปลัดกระทรวงยุติธรรมของนิวซีแลนด์ ชื่อว่า Dr. Robson ได้
 เดินทางไปร่วมสัมมนาขององค์การสหประชาชาติซึ่งจัดขึ้นที่ Ceylon เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ทาง
 การบริหาร ในการสัมมนานี้ ปลัดกระทรวงยุติธรรมของเดนมาร์กได้เสนอเรื่องออมบุดสแมนต่อ
 คณะสัมมนา ซึ่งได้รับความสนใจอย่างยิ่งจากผู้เข้าร่วมสัมมนา และโดยเฉพาะตัว Dr. Robson
 เอง ได้นำเรื่องออมบุดสแมนเสนอต่อรัฐบาลนิวซีแลนด์และพรรคเนชันแนล (National Party)
 ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลในขณะนั้น รัฐบาลจึงได้ให้การสนับสนุนและได้มีการเสนอร่างกฎหมายที่
 เรียกว่า ร่างพระราชบัญญัติผู้ตรวจการรัฐสภา (The Parliamentary Commissioner
 (Ombudsman) Act) ต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อปี ค.ศ. 1962 ซึ่งก็ได้รับการสนับสนุนจากพรรค
 เลเบอร์ (Labour Party) ซึ่งเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้านในขณะนั้น เว้นแต่ชื่อ Ombudsman
 เท่านั้น ที่พรรคนี้ไม่เห็นด้วย อย่างไรก็ตามร่างกฎหมายฉบับนั้นก็ผ่านความเห็นชอบของสภา
 ผู้แทนราษฎรและชาวนิวซีแลนด์ก็ได้เรียกผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ตรวจการรัฐสภานี้ว่า ออมบุดสแมน

เสมอมา และเนื่องจากประเทศนิวซีแลนด์อยู่ภายใต้เครือจักรภพอังกฤษ ออมบุดสแมนจึงได้รับการแต่งตั้งจากผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (Governor-General) โดยคำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎร แต่เดิมนั้นการเป็นอมบุดสแมน ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติไว้เป็นการเฉพาะและก็ไม่มีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง ซึ่งทำให้เกรงกันว่าจะก่อให้เกิดผลเสียได้ ดังนั้นในระยะแรกจึงนิยมแต่งตั้งอมบุดสแมนจากข้าราชการบำนาญชั้นผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดีและได้รับการยกย่องนับถือจากประชาชนโดยทั่วไปว่าเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม อาทิ เซอร์กายพาวส์ (Sir Guy Powles) ได้เป็นอมบุดสแมนคนแรกเมื่อปี ค.ศ.1962 และต่อมาได้มีการแต่งตั้งนายจอห์น โรเบิร์ตสัน (John Robertson) อดีตปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นอมบุดสแมนในปี ค.ศ.1975 และในปีนั้นเองที่ได้มียกเลิกกฎหมายเดิม และประกาศใช้กฎหมายฉบับใหม่ ซึ่งใช้บังคับอยู่จนถึงปัจจุบันเรียกว่าพระราชบัญญัติอมบุดสแมน (The Ombudsman Act 1975) โดยมีการกำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของอมบุดสแมน ให้มีวาระ ๆ ละ 5 ปี และสามารถได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้อีก แต่จะต้องลาออกเมื่อมีอายุครบ 72 ปี (ช้อยันต์สมุทวนิช, 2533) รวมทั้งการขยายอำนาจของอมบุดสแมนที่แต่เดิมมีขอบเขตการสืบสวนหรือดำเนินการเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลกลางและรัฐวิสาหกิจ แต่ไม่มีอำนาจทำการไต่สวนเรื่องใด ๆ ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น (Local Government) ให้มีอำนาจรวมไปถึงองค์กรส่วนท้องถิ่นทั้งหมดด้วย ซึ่งรายละเอียดจะได้กล่าวต่อไป

ที่มาหรือการแต่งตั้งผู้ตรวจการรัฐสภา

ตามกฎหมาย The Ombudsmen Act 1975 ออมบุดสแมนหรือผู้ตรวจการรัฐสภาเป็นคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการสืบสวนเรื่องราวร้องทุกข์ที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรมหรือเกินขอบเขตของฝ่ายบริหาร และเป็นตัวแทนของรัฐสภาที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้สำเร็จราชการ ตามคำแนะนำของรัฐสภา ซึ่งมีเพียงสภาเดียวคือสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) ผู้ตรวจการรัฐสภาที่ได้รับการแต่งตั้งนี้อาจมีจำนวนหนึ่งคนหรือหลายคนก็ได้ ในกรณีที่มีผู้ตรวจการรัฐสภาหลายคน ผู้ตรวจการรัฐสภาคนหนึ่ง จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานหรือหัวหน้าของผู้ตรวจการรัฐสภา (Chief Ombudsman) เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารงานและประสานงานในระหว่างผู้ตรวจการรัฐสภาด้วยกัน

บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการรัฐสภานั้นจะต้องไม่เป็นสมาชิกรัฐสภา (Member of Parliament) หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น (local authority) และตลอดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจการรัฐสภาจะต้องไม่ไปดำรงตำแหน่งในทางธุรกิจหรือประกอบอาชีพใด ๆ ที่มีค่าตอบแทน เว้นแต่การไปดำรงตำแหน่งหรือประกอบอาชีพนั้น ๆ จะได้รับการเห็นชอบจากนายกรัฐมนตรี

ผู้ตรวจการรัฐสภามีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี ผู้ตรวจการรัฐสภาที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระจะต้องรักษาการในตำแหน่งนั้นไปจนกว่าจะมีผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน อย่างไรก็ตามผู้ตรวจการรัฐสภาที่พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากหมดวาระอาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นได้อีก

ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งอยู่นั้น ผู้ตรวจการรัฐสภาอาจจะลาออกจากตำแหน่งได้ โดยที่หนังสือลาออกเป็นลายลักษณ์อักษรยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร (Speaker of the House of Representatives) หรือในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ในประเทศให้ยื่นต่อนายกรัฐมนตรีแทน นอกจากการลาออกจากตำแหน่งด้วยความสมัครใจดังกล่าวแล้ว ผู้ตรวจการรัฐสภาจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีอายุครบ 72 ปีบริบูรณ์

นอกเหนือไปจากการพ้นตำแหน่ง เพราะหมดวาระหรือการลาออกจากตำแหน่งดังกล่าวข้างต้น ผู้ตรวจการรัฐสภาอาจจะถูกถอดถอนจากตำแหน่งหรือถูกสั่งพักการปฏิบัติหน้าที่ได้โดยผู้สำเร็จราชการตามคำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่ผู้ตรวจการรัฐสภาผู้นั้นละทิ้งหน้าที่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเป็นผู้ที่มีความประพฤติเลื่อมเลี้ยวหรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ในกรณีที่เหตุดังกล่าวได้เกิดขึ้นในระหว่างปิดสมัยประชุมของรัฐสภา ผู้ตรวจการรัฐสภาผู้นั้นก็ยังคงอาจที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งหรือถูกสั่งพักการปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยสภาบริหาร (Governor-General in Council)* ตามความเห็นชอบของผู้สำเร็จราชการ

ในกรณีที่ตำแหน่งผู้ตรวจการรัฐสภาได้เกิดว่างลงในสมัยประชุมรัฐสภา อันเนื่องจากการตาย ลาออก หรือถูกถอดถอนจากตำแหน่ง จะต้องมี การแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนโดยผู้สำเร็จราชการตามคำแนะนำของรัฐสภา หรือในกรณีที่ตำแหน่งนั้นได้ว่างลงเพราะเหตุดังกล่าวในระหว่างปิดสมัยประชุมของรัฐสภาหรือว่างลงในระหว่าง 2 เดือนก่อนปิดสมัยประชุม และรัฐสภาก็มิได้ให้คำแนะนำแก่ผู้สำเร็จราชการให้แต่งตั้งบุคคลใดเข้าดำรงตำแหน่งแทน สภาบริหาร อาจจะแต่งตั้งบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมเข้าดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ แต่การแต่งตั้งผู้ตรวจการรัฐสภาโดยสภาบริหารในกรณีดังกล่าวนี้ จะต้องได้รับการรับรองจาก

*สภาบริหาร เป็นสภาที่ประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ในคณะรัฐมนตรีและสมาชิกของสภาโดยปกติผู้สำเร็จราชการจะปฏิบัติหน้าที่ตามคำแนะนำของสภาบริหาร

ในการสั่งพักการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาในระหว่างปิดสมัยประชุมของรัฐสภาหรือไม่เกิน 2 เดือนนับจากวันที่เปิดสมัยประชุมของรัฐสภา

รัฐสภาภายในระยะเวลา 2 เดือน นับจากวันที่เปิดสมัยประชุมรัฐสภาในคราวต่อไป หากรัฐสภาไม่ได้ให้การรับรองภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ถือว่า การแต่งตั้งนั้นเป็นโมฆะ และตำแหน่งผู้ตรวจการรัฐสภาที่ว่างอยู่นั้นก็ยังคงว่างต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งบุคคลอื่นให้เข้าใบดำรงตำแหน่งแทน

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการเห็นว่า เป็นความจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้สำเร็จราชการโดยความเห็นชอบของหัวหน้าผู้ตรวจการรัฐสภา อาจจะแต่งตั้งบุคคลใดให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการรัฐสภาเป็นการชั่วคราวได้ กล่าวคือ เมื่อปรากฏว่าผู้ตรวจการรัฐสภาคนหนึ่งหรือหลายคนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ได้เพราะป่วยหรือไม่อยู่หรือด้วยเหตุผลใด ๆ ที่ผู้สำเร็จราชการเห็นสมควร ผู้ตรวจการรัฐสภาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เป็นการชั่วคราวแทนผู้ตรวจการรัฐสภาที่ป่วย หรือไม่อยู่ จะอยู่ในตำแหน่ง ได้ครบเท่าที่ผู้สำเร็จราชการเห็นสมควร ส่วนผู้ตรวจการรัฐสภาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เป็นการชั่วคราว เพราะ เหตุผลอื่นใดที่ผู้สำเร็จราชการเห็นสมควรจะสามารถอยู่ในตำแหน่ง ได้ไม่เกิน 2 ปี เมื่อครบวาระในการดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจการรัฐสภาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เป็นการชั่วคราว ไม่ว่าจะ เป็นเพราะสาเหตุของการป่วยหรือไม่อยู่หรือเหตุผลอื่นใดที่ผู้สำเร็จราชการเห็นสมควรอาจจะ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นได้อีก แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการรัฐสภาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เป็นการชั่วคราวจะอยู่ในตำแหน่ง ได้ไม่เกิน 5 ปี นับแต่การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เป็นครั้งแรก

อนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามกฎหมาย The Ombudsmen Act 1975 ยังได้ให้อำนาจแก่หัวหน้าผู้ตรวจการรัฐสภาที่จะแต่งตั้งบุคคล เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้าง เพื่อทำหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ตรวจการรัฐสภาในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ โดยมีเงินเดือนเงื่อนไขและระยะเวลาในการแต่งตั้งหรือการจ้างตามความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และมีจำนวนตามที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควร

ผู้ตรวจการรัฐสภาจะได้รับเงินเดือนและเงินตอบแทนอื่น ๆ ตามอัตราที่คณะกรรมการเงินเดือนระดับสูง (Higher Salaries Commission) เป็นที่กําหนด นอกจากนั้นเมื่อครบเกษียณอายุหรือพ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจการรัฐสภาและเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างที่ได้รับการแต่งตั้งหรือจ้าง โดยหัวหน้าผู้ตรวจการรัฐสภาจะได้รับเงินบำนาญ หรือเงินตอบแทนการพ้นจากตำแหน่ง จาก National Provident Fund หรือจากกองทุนหรือโครงการใด ๆ ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับเงินบำนาญหรือเงินตอบแทนการพ้นจากตำแหน่งของผู้ตรวจการรัฐสภาและเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างตามความเห็นชอบของสภาบริหาร (เฮียร์ซีย์ ณ นคร, 2533)

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภา

สำหรับอำนาจหน้าที่ของออมบุดสแมน The Ombudsmen Act 1975 ได้กำหนดให้ ผู้ตรวจการรัฐสภามีหน้าที่ในการสืบสวนร้องทุกข์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวกับคดีลี้ลับหรือข้อเสนอนแหรือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหรือการบริหารงานของส่วนราชการหรือองค์การใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในบัญชีรายชื่อ (บัญชีที่ 1)* ท้ายกฎหมาย The Ombudsmen Act 1975 ที่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหรือมีผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ไม่ว่าจะการกระทำดังกล่าวนั้นจะ ได้กระทำโดยส่วนราชการหรือองค์การหรือโดยคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการหรือโดยเจ้าหน้าที่ ลูกจ้างหรือสมาชิกของส่วนราชการหรือองค์การดังกล่าว และ ไม่ว่าจะการกระทำดังกล่าวนั้นจะมีกฎหมายบัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นที่สุุด หรือห้ามมิให้มีการอุทธรณ์หรือห้ามมิให้มีการคัดค้านการกระทำดังกล่าว นั้นอีกต่อไปก็ตาม

ในการเข้าไปสืบสวนถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับคดีลี้ลับหรือข้อเสนอนแหรือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใด ๆ ของส่วนราชการหรือองค์การหรือโดยเจ้าหน้าที่ลูกจ้างหรือสมาชิกของส่วนราชการหรือองค์การตามที่ระบุไว้ในบัญชีรายชื่อ (บัญชีที่ 1) ท้าย The

* บัญชีรายชื่อส่วนราชการหรือองค์การ (บัญชีที่ 1) ท้าย The Ombudsmen Act 1975 จะประกอบด้วยรายชื่อของส่วนราชการหรือองค์การต่าง ๆ ที่ผู้ตรวจการรัฐสภาสามารถเข้าไปทำการสืบสวนเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีผลสืบเนื่องมาจากการกระทำของส่วนราชการหรือองค์การหรือ โดยเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างหรือ โดยสมาชิกของส่วนราชการหรือองค์การนั้น ๆ ในบัญชีรายชื่อนี้ได้แบ่งส่วนราชการและองค์การที่ผู้ตรวจการรัฐสภาสามารถเข้าไปทำการสืบสวนได้เป็น 3 ส่วนคือ 1. กระทรวงหรือหน่วยราชการ เช่น กระทรวงยุติธรรม, กระทรวงแรงงาน, กระทรวงขนส่ง 2. องค์กรอื่น ๆ ที่มีใช้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น The Accident Compensation Commission, The National Road Boards, New Zealand Post Limited, The Social Security Commission และ 3. หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น Country Councils, City Councils, Electric Power Boards, Education Boards เป็นต้น

รายชื่อส่วนราชการหรือองค์การที่ผู้ตรวจการรัฐสภาสามารถเข้าไปทำการสืบสวนเมื่อมีการร้องทุกข์ตามที่ระบุไว้ท้าย The Ombudsmen Act 1975 นี้ อาจจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกหรือเพิ่มเติมได้โดยผู้สำเร็จราชการตามมติของสภาบริหาร หรือเพิ่มเติมโดยกฎหมายอื่น

Ombudsmen Act 1975 ผู้ตรวจการรัฐสภาจะเข้าไปทำการสืบสวนได้ต่อเมื่อมีคำร้องทุกข์ที่ได้ทำเป็นหนังสือส่งมายังผู้ตรวจการรัฐสภาหรือเมื่อผู้ตรวจการรัฐสภาเห็นว่าเป็นการสมควรที่จะเข้าไปทำการสืบสวนในเรื่องนั้น ๆ นอกจากนี้ผู้ตรวจการรัฐสภาอาจเข้าไปทำการสืบสวนคำร้องที่ยื่นต่อคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ของสภา เมื่อมีคำร้องขอจากคณะกรรมการหรือในบางกรณีเมื่อมีคำร้องขอจากนายกรัฐมนตรีโดยความยินยอมของหัวหน้าผู้ตรวจการรัฐสภาที่ขอให้เข้าไปทำการสืบสวนในเรื่องใด ๆ ที่ไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางศาล ซึ่งนายกรัฐมนตรีเห็นว่า เป็นเรื่องที่ควรได้รับการสืบสวนจากผู้ตรวจการรัฐสภา

เงื่อนไขการรับเรื่องราวร้องทุกข์

อย่างไรก็ตามในบางกรณีผู้ตรวจการรัฐสภาอาจปฏิเสธที่จะเข้าไปทำการสืบสวนเรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏในคำร้องทุกข์ได้ ถ้าผู้ตรวจการรัฐสภาเห็นว่าคำตัดสินหรือข้อเสนอแนะหรือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อผู้ร้องทุกข์นั้นมีมาตรการทางกฎหมายหรือทางการบริหารที่เหมาะสม และเป็นการเพียงพอต่อการเยียวยาความเสียหายที่ผู้ร้องทุกข์ได้รับ หรือผู้ร้องทุกข์มีสิทธิที่จะอุทธรณ์หรือคัดค้านการกระทำดังกล่าวได้ตามกฎหมายอื่นนอกเหนือไปจากการร้องทุกข์มายังรัฐสภา และการใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือคัดค้านการกระทำดังกล่าวนั้นจะสามารถแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องทุกข์ได้ดีกว่าการร้องทุกข์มายังผู้ตรวจการรัฐสภา หรือเรื่องราวที่ร้องทุกข์มานั้นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนมีการร้องทุกข์ และผู้ร้องทุกข์ก็ได้ทราบถึงเรื่องดังกล่าวมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 12 เดือนหรือคำร้องทุกข์ที่ส่งมามีข้อความเคลือบคลุมหรือ ไม่มีสาระหรือคำร้องทุกข์นั้นไม่ได้ทำมาด้วยความสุจริตหรือผู้ร้องทุกข์มานั้นไม่ได้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ร้องทุกข์ หรือเป็นการร้องทุกข์ในเรื่องที่ผู้ตรวจการรัฐสภาไม่มีอำนาจที่จะเข้าไปทำการสืบสวน เช่น เป็นการร้องทุกข์ที่เกี่ยวกับคำตัดสินหรือข้อเสนอแนะหรือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิที่จะอุทธรณ์หรือคัดค้านการกระทำดังกล่าวนั้นต่อศาลหรือต่อคณะกรรมการใด ๆ ตามกฎหมายอื่นหรือเป็นการร้องทุกข์ที่เกี่ยวกับคำตัดสินหรือข้อเสนอแนะหรือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะของทรัสต์ ตามความหมายของ The Trustee Act 1956 หรือเป็นการร้องทุกข์ที่เกี่ยวกับคำตัดสินหรือข้อเสนอแนะหรือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้อาจจะถูกร้องขอให้มีการไต่สวนได้ตามมาตรา 33 ของ The Police Act 1958* หรือเป็นการร้องทุกข์ที่เกี่ยวกับ

* ยกเว้นจะปรากฏว่าเมื่อมีการร้องขอให้มีการไต่สวนแล้วไม่มีการไต่สวนตามที่ร้องขอหรือมีการไต่สวนตามที่ร้องขอแล้วแต่ผู้ร้องทุกข์ไม่พอใจในผลของการไต่สวนนั้น

ราชการทหาร*

ในกรณีที่ผู้ตรวจการรัฐสภาจะเข้าไปทำการสืบสวนเรื่องราวใด ๆ ตามคำร้องทุกข์ ผู้ตรวจการรัฐสภาจะต้องแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบถึงการปฏิเสธที่จะเข้าไปทำการสืบสวนเรื่องราวตามคำร้องทุกข์พร้อมทั้งให้เหตุผลของการปฏิเสธดังกล่าวนั้นด้วย

อำนาจในกระบวนการพิจารณาคดีของผู้ตรวจการรัฐสภา

ในกรณีที่ผู้ตรวจการรัฐสภาได้ตัดสินใจที่จะเข้าไปทำการสืบสวนเรื่องราวใด ๆ ตามคำร้องทุกข์ ผู้ตรวจการรัฐสภาจะต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบขององค์การที่เกี่ยวข้องทราบก่อนว่าตนจะเข้าไปทำการสืบสวนเรื่องราวใด ๆ ตามคำร้องทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการหรือองค์การนั้น ๆ

ในการสืบสวนเรื่องราวใด ๆ ผู้ตรวจการรัฐสภาอาจมีหมายเรียกให้ผู้ร้องทุกข์หรือเจ้าหน้าที่ ลูกจ้างหรือสมาชิกของส่วนราชการหรือองค์การที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ร้องทุกข์หรือออกหมายเรียกบุคคลใด ๆ** มาทำการสอบสวน ให้ถ้อยคำหรือให้ข้อมูลหรือให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสารหรือวัตถุสิ่งของใด ๆ ที่ผู้ตรวจการรัฐสภาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังสืบสวนอยู่ก็ได้*** นอกจากนี้อำนาจในการออกหมายเรียกให้บุคคลมาให้ถ้อยคำหรือให้ข้อมูลหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุสิ่งของใด ๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว ผู้ตรวจการรัฐสภายังมีอำนาจที่จะเข้าไปทำการ

* เฉพาะการร้องทุกข์ที่เกี่ยวกับระยะเวลาหรือเงื่อนไขในการรับราชการทหาร หรือเป็นการร้องทุกข์ที่เกี่ยวกับคำสั่งหรือคำสั่งลึ้นหรือเกี่ยวกับการลงโทษที่มีต่อบุคคลหรือที่มีผลกระทบต่อบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในราชการทหาร

** ผู้ตรวจการรัฐสภาจะออกหมายเรียกบุคคลใด ๆ ที่ไม่ใช่ผู้ร้องทุกข์หรือเจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง หรือสมาชิกของส่วนราชการหรือองค์การที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวทุกข์ได้ก็ต่อเมื่อหมายเรียกนั้นได้รับการรับรองจากอธิบดีกรมอัยการ (Attorney-General) แล้ว

*** บุคคลที่ขัดขวางหรือไม่ให้ความร่วมมือหรือให้ถ้อยคำที่เป็นเท็จต่อผู้ตรวจการรัฐสภาหรือต่อบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือทำให้ผู้ตรวจการรัฐสภาหรือบุคคลดังกล่าวเกิดความเข้าใจผิดหรือสับสนผิด บุคคลนั้นจะต้องถูกลงโทษ ปรับเป็นจำนวนเงินไม่เกิน 200 เหรียญ

การให้ข้อมูลหรือถ้อยคำหรือการส่งเอกสารหรือวัตถุสิ่งของใด ๆ ให้แก่ ผู้ตรวจการรัฐสภาของบุคคลดังกล่าวจะได้รับการคุ้มครอง เหมือนกับว่าเป็นการให้ข้อมูลหรือถ้อยคำ หรือเป็นการให้เอกสารหรือวัตถุสิ่งของในการได้สวนหรือในกระบวนการใด ๆ ที่กระทำโดยศาล นอกจากนี้บุคคลดังกล่าวยังได้รับการคุ้มครองมิให้ต้องรับผิดฐานเปิดเผยความลับ หรือไม่ปฏิบัติตาม

ตรวจค้นสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่ในความดูแลของส่วนราชการหรือองค์การใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวร้องทุกข์ที่กำลังสืบสวนอยู่ เมื่อผู้ตรวจการรัฐสภาได้แจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่รับผิดชอบขององค์การนั้น ๆ ได้ทราบว่าตนจะเข้าไปทำการตรวจค้นสถานที่ดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้ตรวจการรัฐสภาจะมีอำนาจในการสอบสวนหรือเรียกให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ข้อมูลหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุสิ่งของใด ๆ แก่ตนหรือมีอำนาจในการตรวจค้นสถานที่ต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วก็ตาม ในบางกรณี หากอธิบดีกรมอัยการเห็นว่าการให้ข้อมูลหรือการตอบคำถามใด ๆ หรือการส่งเอกสารหรือวัตถุสิ่งของใด ๆ ให้แก่ผู้ตรวจการรัฐสภาหรือการเข้าไปตรวจค้นสถานที่ใด ๆ ของผู้ตรวจการรัฐสภาจะมีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยหรือต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือต่อความเป็นอิสระในการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรีหรือต่อการดำเนินงานที่เป็นความลับ หรืองานที่มีผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวมของคณะรัฐมนตรีหรือของคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง อธิบดีกรมอัยการมีอำนาจที่จะไม่อนุญาตให้มีการให้ข้อมูลหรือตอบคำถามใด ๆ หรือไม่อนุญาตให้ส่งเอกสารหรือวัตถุสิ่งของใด ๆ แก่ผู้ตรวจการรัฐสภา รวมทั้งมีอำนาจที่จะไม่อนุญาตให้ผู้ตรวจการรัฐสภาเข้าไปทำการตรวจค้นสถานที่ใด ๆ ที่ตนเห็นว่าการตรวจค้นนั้นจะมีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยหรือต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้

หลังจากที่ผู้ตรวจการรัฐสภาได้ทำการสืบสวนถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องราวร้องทุกข์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว หากผู้ตรวจการรัฐสภามีความเห็นว่าการกระทำผิดหรือข้อเสนอนั้นหรือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใด ๆ เป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายหรือเป็นการกระทำที่ปราศจากเหตุผลอันชอบธรรมหรือเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรมหรือเป็นการกระทำที่เกิดจากการเลือกปฏิบัติหรือเป็นการกระทำที่สร้างภาระให้แก่ผู้ร้องทุกข์โดยไม่สมควร หรือเป็นการกระทำที่เกิดจากความลำเอียงในข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนหรือเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ได้มีการให้เหตุผลในการกระทำทั้งที่ควรจะต้องมีการให้เหตุผล ผู้ตรวจการรัฐสภาอาจเห็นควรให้ส่งเรื่องดังกล่าวไปให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไข หรือการงดเว้นการกระทำนั้นควรที่จะได้รับการปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือคดีนั้นควรที่จะถูกเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลง หรือการปฏิบัติอย่างใด ๆ ที่อาศัยอำนาจจากคดีตัดสินหรือข้อเสนอนั้นหรือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำควรที่จะได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือกฎหมายใด ๆ ที่อาศัยเป็นหลักใน

หน้าที่ในการรักษาความลับที่ตนมีหน้าที่ที่จะต้องเก็บรักษาความลับนั้นตามกฎหมายอื่น (ถ้ามี)

นอกจากนี้พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ผู้ตรวจการรัฐสภาได้รับมาเนื่องจากการสืบสวนเรื่องราวต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาก็ไม่สามารถที่จะนำไปใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อใช้ยื่นต่อบุคคลใด ๆ ในศาลหรือในการไต่สวนใด ๆ ได้ เว้นแต่จะนำไปใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีเบิกความเท็จตาม The Crimes Act 1961

การตัดสินหรือข้อ เสนอแนะหรือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำควรที่ได้รับการพิจารณา แก่ไขหรือควรที่จะต้องมี การให้เหตุผลในการตัดสิน หรือควรที่จะมีขั้นตอนในการดำเนินการ เป็น อย่างอื่น ออมบุดสแมนจะต้องรายงานความเห็นพร้อมทั้ง เหตุผล* ไปยังส่วนราชการหรือองค์การ ใด ๆ ที่เหมาะสมต่อการพิจารณาแก้ไข รวมทั้งคำแนะนำต่าง ๆ ตามที่ผู้ตรวจการรัฐสภาเห็น สมควร และ ในบางกรณีผู้ตรวจการรัฐสภาอาจจะขอให้ส่วนราชการหรือองค์การเหล่านั้นแจ้ง ให้ ผู้ตรวจการรัฐสภาทราบภายในระยะ เวลาที่กำหนดไว้ถึงขั้นตอนการดำเนินการเพื่อให้เป็นไป ตามคำแนะนำของคนด้วยก็ได้

การรายงาน

ถ้าภายในระยะเวลาอันสมควรหลังจากที่ผู้ตรวจการรัฐสภาได้ส่งรายงานของคุณไปยัง ส่วนราชการหรือองค์การที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อพิจารณาแก้ไขแล้ว ยัง ไม่มีการ ดำเนินการใด ๆ ให้เป็นที่เหมาะสมหรือเป็นที่พอใจของผู้ตรวจการรัฐสภา ผู้ตรวจการรัฐสภา อาจใช้ดุลพินิจ (ภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงความเห็นที่กระทำโดยหรือทำในนามของส่วนราชการ หรือองค์การที่เกี่ยวข้อง ถ้ามี) ส่งสำเนารายงานและข้อ เสนอแนะพร้อมกับแนบความเห็นที่กระทำ โดยหรือทำในนามของส่วนราชการหรือองค์การที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) ไปยังรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง หรือนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขต่อไป และหลังจากนั้นผู้ตรวจการรัฐสภา ก็อาจ จัดทำรายงานแบบเดียวกับที่ได้ส่ง ไปให้รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องหรือนายกรัฐมนตรีส่ง ไปยังสภาผู้แทน ราษฎรเพื่อพิจารณาตามที่ผู้ตรวจการรัฐสภาเห็นสมควร นอกจากนี้ผู้ตรวจการรัฐสภายังต้องแจ้ง ผลของการสืบสวนและผลของการดำเนินการตามคำแนะนำรวมทั้งความเห็นต่าง ๆ ของคนให้ ผู้ร้องทุกข์ทราบอีกด้วย

นอกจากการจัดทำรายงานเฉพาะกรณีตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมาย หรือตาม แนวทาง ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาที่กำหนดโดยรัฐสภาแล้ว ผู้ตรวจ การรัฐสภายังมีหน้าที่ที่จะต้องทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของตน เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการรัฐสภาในแต่ละปีอีกด้วย

* หากปรากฏว่ามีข้อความใด ๆ ในรายงานที่ผู้ตรวจการรัฐสภาจัดขึ้นเพื่อส่ง ให้ แก่ส่วนราชการ หรือองค์การที่เกี่ยวข้องหรือต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐสภาที่อาจจะทำให้เกิด ความเสียหายหรือเป็นผลร้ายต่อบุคคลหรือส่วนราชการหรือองค์การใด ๆ ผู้ตรวจการรัฐสภาจะ ใส่ข้อความดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานได้ก็ต่อ เมื่อได้มีการ เปิดโอกาสให้บุคคลหรือส่วนราชการหรือ องค์การนั้น ๆ ได้รับทราบและชี้แจงก่อนที่จะนำข้อความนั้นใส่ไว้ในรายงานของคุณ

ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภา ในบางกรณีผู้ตรวจการรัฐสภา โดยความยินยอมของนายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจใด ๆ ที่มีอยู่ตามกฎหมายให้แก่บุคคลที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของคนปฏิบัติหน้าที่แทนได้ ยกเว้นการมอบอำนาจให้จัดทำรายงานตามกฎหมาย The Ombudsmen Act 1975

ความคุ้มครอง

เพื่อเป็นการคุ้มครองการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภา The Ombudsmen Act 1975 จึงได้บัญญัติห้ามมิให้มีการฟ้องร้องหรือดำเนินคดีใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้แพ่งหรือคดีอาญาต่อผู้ตรวจการรัฐสภาหรือต่อบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างที่ได้รับการแต่งตั้งหรือจ้าง โดยหัวหน้าผู้ตรวจการรัฐสภา ด้วยเหตุที่ผู้ตรวจการรัฐสภาหรือบุคคลดังกล่าวได้กระทำหรือจัดทำรายงานใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของตน เว้นแต่การกระทำหรือการจัดทำรายงานนั้นได้กระทำไป โดยมีเจตนาไม่สุจริต

สรุป

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้ตรวจการรัฐสภามีแต่เพียงหน้าที่ในการสืบสวนและจัดทำรายงานและทำข้อเสนอแนะที่อาจใช้เป็นแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดจากการกระทำของฝ่ายบริหารเท่านั้น ผู้ตรวจการรัฐสภาไม่มีอำนาจที่จะเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง มาตรการสำคัญที่ทำให้ฝ่ายบริหารต้องดำเนินการแก้ไขหรือต้องปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการรัฐสภา ก็คือ การให้อำนาจแก่ผู้ตรวจการรัฐสภาจัดทำและเผยแพร่รายงานหรือข้อสรุปของรายงานรวมทั้งข้อเสนอแนะของตนต่อสาธารณชน เพื่อให้สาธารณชนได้วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของฝ่ายบริหาร อันจะมีผลทำให้เกิดแรงกดดันต่อฝ่ายบริหารให้ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้น นอกเหนือไปจากการดำเนินการแก้ไขปัญหาก็การใช้ อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม หรือเกินขอบเขตอำนาจของฝ่ายบริหารตามวิถีทางการเมืองโดยปกติแล้ว

ประเทศสหราชอาณาจักร : ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครอง (Parliamentary Commissioner for Administration)

ออมบุดสแมน (Ombudsman) เป็นสถาบันทางการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่ในสหราชอาณาจักร เมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. 1967 มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่าข้าหลวงรัฐสภาหรือผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครอง (Parliamentary commissioner for Administration)

โดยจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย Parliamentary Commissioner Act 1967 ซึ่งรัฐสภาได้ตราเป็นกฎหมายและมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 เมษายน ค.ศ.1967 เป็นต้นมา

การจัดตั้งคณะกรรมการรัฐสภาฝ่ายการปกครองนี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงสถาบันออม-บุคคลแมนของประเทศสวีเดน ซึ่งพรรคกรรมกรได้ริเริ่มขึ้น* โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก แม้ว่าโดยประเพณีเดิมของชาวอังกฤษ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารจะต้องเป็นผู้มั่นคงและไม่เอนเอียงในการปฏิบัติหน้าที่ แต่การจัดตั้งสถาบันเช่นนี้จะช่วยเพิ่มความมั่นใจในการดำเนินงานของฝ่ายบริหารยิ่งขึ้น โดยให้มีการสอบสวนครั้งทุกซ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารโดยเที่ยงธรรมและอย่างเต็มที่ ประการที่สอง หากการดำเนินงานของฝ่ายบริหารก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนคนใดคนหนึ่งจะ ได้หาแนวทางและวิธีการจัดการแก้ไขเสีย ประการที่สาม หากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารได้ดำเนินงานโดยเป็นธรรมและเป็นไปตามด้วยบทกฎหมายอยู่แล้วก็จะ ได้ชี้แจงให้ผู้ร้องทุกซ์ได้ทราบถึง เหตุผลของการปฏิบัติงานเช่นนั้น อันจะ เป็นการก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างฝ่ายบริหารและประชาชน

ผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองจะมีจำนวน 1 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ ต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นอิสระ ไม่สังกัดพรรคการเมืองใด โดยสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้เลือกและ เสนอชื่อให้สมเด็จพระบรมราชินีนาถแห่งอังกฤษทรงแต่งตั้งโดยไม่มี

*ความเป็นมาในการจัดตั้งคณะกรรมการรัฐสภาฝ่ายการปกครองของประเทศสหราชอาณาจักร เริ่มตั้งแต่ Lord Hewart ประธานศาลฎีกาของอังกฤษในขณะนั้น ได้เขียนหนังสือเรื่อง The New Despotism ขึ้นในปี ค.ศ.1929 และหลังจากนั้นได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาถึงอำนาจของรัฐมนตรี (The Committee on Minister's Power) หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่า Donoughmore Committee ซึ่งได้ทำรายงานขึ้นในปี ค.ศ.1932 แต่ผลของการพิจารณายังไม่แจ่มชัดพอ ต่อมาในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ฝ่ายบริหารทวีอำนาจเพิ่มขึ้นอีก ดังนั้นจึงได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นในปี ค.ศ.1955 เพื่อพิจารณาประเด็นให้กว้างขวางกว่าเก่า คณะกรรมการคณะนี้คือ The Committee on Tribunals and Inquiries เรียกสั้น ๆ ว่า Frank's Committee ซึ่งได้ทำรายงานขึ้นฉบับหนึ่ง (1957) ชื่อ "Justice" อันถือเป็นรายงานของรัฐที่มีความสำคัญยิ่ง รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวได้พิจารณาตลอดไปถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะเรื่อง รวมทั้งระบบการพิจารณาก่อนสั่งการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารและของคณะกรรมการต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย ผลของการศึกษาวิจัยปัญหาการควบคุมฝ่ายปกครองดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการปรับปรุงกลไกในการควบคุมฝ่ายบริหารขึ้นหลายประการ และนำมาซึ่งการจัดตั้งสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองในที่สุด

มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองสามารถอยู่ในตำแหน่ง ไปจนกว่าจะเกษียณอายุ คือ 65 ปี แต่อาจถูกถอดถอนได้ถ้าปรากฏว่ามีความประพฤติเสื่อมเสีย และรัฐสภามีมติให้ถอดถอน

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครอง จะต้องเป็นคนดี และมีความเที่ยงธรรมจริง ๆ เพื่อให้สมกับตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย ให้มีหน้าที่ที่มุ่งความยุติธรรมในสังคม และคุ้มครองประชาชนให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เป็นธรรมของฝ่ายบริหาร ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนี้เป็นคนแรก คือ เซอร์เอ็ดมันด์ คอมป์ตัน (Sir Edmond Compton) อายุ 60 ปี ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินของอังกฤษอยู่ด้วย

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายปกครอง

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายปกครอง ก็คือ การควบคุมตรวจสอบ การปฏิบัติหน้าที่ หรือตรวจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของรัฐบาลกลาง หรือหน่วยราชการ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรมในรัฐบาล รัฐมนตรี ข้าราชการ ลูกจ้างของรัฐบาล และพนักงานองค์การของรัฐ ตามคำร้องทุกข์ของราษฎรที่ส่งผ่านทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งว่า ตนได้รับความไม่เป็นธรรม และเดือดร้อนอันเนื่องจากการปฏิบัติหรือตรวจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ อันไม่ชอบด้วยวิธีการปฏิบัติราชการ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม หรือเป็นคดีซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลหรือมีวิธีดำเนินการแก้ไขอย่างอื่นซึ่งในเรื่องนั้น ๆ มีกฎหมายกำหนดวิธีการเยียวยาไว้แล้วหรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เรื่องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตุลาการ หรือเรื่องการค้าเนื้องานเกี่ยวกับงานเจ้าหน้าที่ (personnel) ฯลฯ

ผู้ร้องทุกข์และวิธีการยื่นคำร้องทุกข์

บุคคลที่จะร้องทุกข์ได้นั้น กฎหมายได้กำหนดไว้ว่า ได้แก่ เอกชน ซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือกลุ่มบุคคลก็ได้ ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในสหราชอาณาจักร หรืออาจเป็นคนต่างด้าวที่ผ่านเข้ามาในดินแดนของสหราชอาณาจักร แล้วได้รับความเดือดร้อนอันเนื่องจากการปฏิบัติงานอันไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลางในขณะที่อยู่ในสหราชอาณาจักร อนึ่ง เป็นที่พึงสังเกตว่า คำว่า "สหราชอาณาจักร" ในที่นี้ให้รวมถึงดินแดนที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศด้วย เช่น บริเวณไหล่ทวีป เรือซึ่งจดทะเบียนในสหราชอาณาจักร เครื่องบินของสหราชอาณาจักร เป็นต้น สิ่งที่พึงสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ ข้าราชการ พนักงานองค์การของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น (local government) ไม่มีสิทธิยื่น

คำร้อง เพื่อให้ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองพิจารณาสอบสวนหาทางแก้ไขข้อเดือดร้อนของตนตามกฎหมายฉบับนี้ได้ ซึ่งอันนี้เป็นข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนหนึ่งระหว่างอำนาจของผู้ตรวจการรัฐสภาในสหราชอาณาจักรกับประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย เช่น เดนมาร์ก นอร์เวย์ และสวีเดน เป็นต้น เพราะในประเทศเหล่านั้นบุคคลใดก็ได้มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการรัฐสภา แม้ว่าบุคคลนั้นจะเป็นข้าราชการ เช่น ข้าราชการมานานแต่ไม่ได้รับการพิจารณาขึ้นเงินเดือนติดต่อกันมาหลายปี ข้าราชการผู้นั้นอาจร้องทุกข์ขอให้ผู้ตรวจการรัฐสภาทำการสอบสวนและหาทางแก้ไขให้ได้ เป็นต้น

วิธีการยื่นคำร้องของราษฎรตามกฎหมายฉบับนี้ ได้กำหนดให้ผู้ร้องทุกข์ทำคำร้องเป็นหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงและข้อเดือดร้อนต่าง ๆ ที่ตนได้รับเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่อันไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่แล้วยื่นคำร้องนั้นต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้แทนราษฎรในเขตที่ผู้ร้องมีถิ่นที่อยู่ ผู้ร้องไม่มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครอง ซึ่งในข้อนี้แตกต่างจากวิธีการในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียที่ผู้ร้องอาจร้องทุกข์ต่อผู้ตรวจการรัฐสภาได้โดยตรงหรืออาจมาร้องทุกข์ด้วยวาจาก็ได้ โดยเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานผู้ตรวจการรัฐสภาจะจัดคำร้องให้ แล้วให้ผู้ร้องลงชื่อไว้ การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ร้องต้องส่งคำร้องผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเช่นนี้ เป็นการรักษาความสำคัญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลทุกข์สุขของราษฎร อันเป็นหน้าที่สำคัญอันหนึ่งที่ยึดถือกันมาเป็นเวลาช้านานในสหราชอาณาจักร เพราะตามปกติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะกลับไปเยี่ยมเยียนราษฎรในเขตของตนเป็นประจำ และก่อนที่จะมีการจัดตั้งสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองนี้ขึ้น ราษฎรคนใดประสงค์จะร้องทุกข์ เนื่องจากได้รับความเดือดร้อนเพราะการปฏิบัติงานอันไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ย่อมร้องทุกข์ได้ต่อผู้แทนราษฎรของตน แล้วผู้แทนราษฎรจะรับคำร้องนั้นมาติดต่อสอบถามรัฐมนตรี เจ้าสังกัดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารผู้นั้นเพื่อให้จัดการสอบสวนและแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งโดยวิธีการที่ให้ผู้แทนราษฎรติดต่อกับรัฐมนตรีแบบเท่านั้น เห็นได้ว่าน่าจะไม่ได้ผลนัก เพราะถ้ารัฐมนตรีผู้นั้นประสงค์จะช่วยเหลือและปกปิดความบกพร่องในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในความรับผิดชอบของตน ผู้แทนราษฎรย่อมไม่อาจโต้เถียงหรือสอบสวนได้ว่าเป็นความจริงเพียงใด ตามที่รัฐมนตรีแถลงให้ทราบว่าเจ้าหน้าที่ของตนไม่บกพร่อง เพราะผู้แทนราษฎรไม่มีอำนาจไปตรวจสอบเอกสารหรือเข้าไปหาหลักฐานได้ว่ารัฐมนตรีช่วยปกปิดความผิดของเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของตนหรือไม่ ฉะนั้น ในแง่นี้จึงเห็นได้ว่าการจัดให้มีผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองขึ้น จึงย่อมเป็นหลักประกันให้แก่ประชาชนในการที่จะไม่ถูกเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารปฏิบัติการอันไม่เป็นธรรม และสร้างความเดือดร้อนขึ้นได้

อนึ่ง สำหรับระยะเวลาของการยื่นคำร้องนั้น ผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องเสนอต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายใน 12 เดือน นับแต่วันที่ตนได้รับความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

อำนาจในกระบวนการพิจารณาคดี

ในการสอบสวนเรื่องร้องทุกข์ใด ๆ กฎหมายได้ให้อำนาจในการดำเนินการสอบสวน คดีร้องแก่ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองไว้มาก ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการ ปกครองมีเครื่องมือเพื่อค้นหาพยานหลักฐาน และข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาคดีร้องนั้น ได้ และในการสอบสวนพยานบุคคล พยานเอกสาร และการให้พยานบุคคลมาให้ข้อเท็จจริงนั้นผู้ตรวจ การรัฐสภาฝ่ายการปกครองมีอำนาจเช่นเดียวกับศาล อนึ่ง การดำเนินการดังกล่าวนี้ผู้ตรวจการ รัฐสภาฝ่ายการปกครองอาจดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานอยู่กับสำนัก- งานผู้ตรวจการฯ เป็นผู้ไปดำเนินการแทน เช่นสั่งให้รัฐมนตรี ข้าราชการ หรือลูกจ้าง พนักงาน หรือสมาชิกองค์การของรัฐมาให้ข้อเท็จจริง หรือส่ง เอกสารหรือสอบปากคำพยานบุคคลที่คิดว่าจะ เป็นประโยชน์ในการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีร้องนั้นได้ ผู้ชี้ชัดหรือ ไม่ให้ความร่วมมือ หรือ ไม่มีเหตุผลที่จะยกขึ้นมาอ้าง ได้ตามกฎหมาย อาจมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงที่ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ในสำนักงานผู้ตรวจการฯ ได้รับจากการสอบสวนในหน้าที่จะต้องรักษาไว้เป็นความลับ

ภายหลังจากการที่ได้สอบสวนคดีร้องตามกระบวนการสอบสวนเรียบร้อยแล้วถ้าปรากฏ ว่าคดีร้องนั้นมีมูลความจริงว่า การปฏิบัติงานของหน่วยราชการหรือของเจ้าหน้าที่คนใดบกพร่อง และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องจริง ในขั้นแรกก็จะแจ้งให้หัวหน้าหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงการปฏิบัติงานอันไม่เป็นธรรม และก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนนั้น เพื่อจัดการ หาทางแก้ไข หลังจากที่ได้แจ้ง ไปแล้ว หากปรากฏว่าหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องยังมีได้ดำเนินการ แก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในสังกัดของตน ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเดือด ร้อนแก่ประชาชนหรือบุคคล ใดอยู่อีก ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองก็จะทำรายงานพิเศษแจ้ง เรื่องนี้ต่อสภาผู้แทนราษฎรและสภาสูง เพื่อให้ทราบ และเพื่อพิจารณาดังกระทู้ถามรัฐมนตรีผู้รับ ผิดชอบในเรื่องนั้นในสภาได้ ในทางตรงกันข้าม ถ้าผลของการสอบสวนปรากฏว่าเรื่องที่ร้องขึ้น มานั้น ไม่มีมูลความจริง หรือ เป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในอำนาจที่ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองจะ ทำ การสอบสวนได้ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้น ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองก็จะ มีหนังสือ แจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เสนอคดีร้องนั้นขึ้นมา หรือผู้ที่เห็นสมควรเพื่อทราบและเพื่อจะ ได้ แจ้งให้ผู้ร้องทราบต่อไป

การรายงาน

ในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครอง นอกจากจะต้องรายงานผล การสอบสวนคดีร้องให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ส่งคดีร้องมา หรือแจ้งให้รัฐมนตรีทราบถึงการ ดำเนินงานที่บกพร่องของ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของตนแล้ว ผู้ตรวจ

การรัฐสภาฝ่ายการปกครองยังจะต้องทำรายงานประจำปี แสดงผลงานที่ได้กระทำมาในรอบปีแล้วให้รัฐสภาได้ทราบอีกด้วย รวมทั้งรายงานการปฏิบัติงานใดที่ตนเห็นว่าสมควรแจ้งให้รัฐสภาทราบ

อย่างไรก็ดี สิ่งที่เราควรเน้นให้เห็นก็คือ อำนาจในการสอบสวนเครื่องทักซ์ของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองขณะนี้จำกัดอยู่เฉพาะแต่การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารในราชการส่วนกลางเท่านั้น ไม่มีอำนาจทำการสอบสวนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น (local government) และหน่วยงานอื่นที่ถือว่าไม่ขึ้นต่อราชการส่วนกลาง เช่น ศาลของเทศบาล เป็นต้น นอกจากนี้ หน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองมีเพียงการสอบสวน และรายงานผลการสอบสวน รวมทั้งแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้บังคับบัญชา หรือรัฐมนตรี ผู้รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารผู้นั้นทราบเพื่อหาทางแก้ไขเท่านั้น ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองไม่มีอำนาจที่จะเข้าไปจัดการเย้ยหยัน หรือแก้ไขข้อบกพร่องนั้นได้เอง

ประเทศฝรั่งเศส : เมเดียเตอร์ (Médiateur)

ประเทศฝรั่งเศสถือได้ว่าเป็นประเทศที่ยึดถือหลักการปกครองแบบนิติรัฐ กล่าวคือ หลักการดำเนินงานของรัฐหรือการกระทำของฝ่ายปกครองจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย หรืออยู่ภายใต้หลักเกณฑ์แห่งกฎหมาย (legal principle) ทั้งนี้โดยรัฐหรือฝ่ายปกครองสามารถถูกตรวจสอบได้โดยองค์กรอื่นที่มีหน้าที่โดยตรง ได้แก่ ศาลปกครอง หรือองค์กรพิเศษอื่น ๆ เช่น ออมบุดสแมน เป็นต้น

มูลเหตุของการจัดตั้งเมเดียเตอร์

ในประเทศฝรั่งเศส องค์กรที่ทำหน้าที่โดยตรงในการควบคุมฝ่ายปกครองคือศาลปกครอง ซึ่งเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมฝ่ายปกครองและให้ความคุ้มครองปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม การควบคุมฝ่ายปกครองโดยศาลปกครองก็มีอุปสรรคที่สำคัญอยู่ 3 ประการ กล่าวคือการพิจารณาคดีของศาลปกครองเป็นไปด้วยความล่าช้า การนัดขึ้นสู่ศาลปกครองมีความยุ่งยากพอสมควรและอำนาจในการพิจารณาคดีของศาลปกครองมีอยู่จำกัด เฉพาะเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น เพราะฉะนั้นเรื่องบางเรื่องจึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ดังนั้น ความต้องการองค์กรหนึ่งที่จะสามารถเข้ามาเสริมหรืออุดช่องโหว่ของศาลปกครอง จึงได้มีการพิจารณากันอย่างกว้างขวางในประเทศฝรั่งเศส และจากเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้เอง จึงเป็นที่มาขององค์กรที่เรียกกันว่า เมเดียเตอร์ (Médiateur)

ประเทศฝรั่งเศสจัดตั้งองค์กรเมเดียร์ โดยเลียนแบบออบคสแมนของประเทศสวีเดน และผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองของสหราชอาณาจักร โดยปรับปรุงแบบและเปลี่ยนชื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของระบบการบริหารงานของฝรั่งเศส อย่างไรก็ตามในระยะแรกของการจัดตั้งองค์กรนั้นขนานนั้น มีคำถามมากมายเกี่ยวกับองค์กรเมเดียร์ กล่าวคือ มีทั้งฝ่ายที่เห็นด้วยในการจัดตั้งและฝ่ายที่สงสัยถึงประสิทธิภาพในการทำงาน และความจำเป็นในการมีองค์กรนี้ในระบบการบริหารของฝรั่งเศส แต่เท่าที่ผ่านมานับตั้งแต่มีการจัดตั้งเมเดียร์จนถึงปัจจุบัน เมเดียร์ได้พิสูจน์ให้ชาวฝรั่งเศสได้เห็นถึงความสำคัญ และผลสำเร็จของการปฏิบัติงานตลอดมา จนกระทั่งเมเดียร์ได้กลายเป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองอันเป็นที่ยอมรับในที่สุด

สถานะของเมเดียร์

เราอาจพิจารณาสถานะของเมเดียร์โดยพิจารณาใน 3 ส่วนที่สำคัญคือการจัดตั้งเมเดียร์ มาตรการเพื่อป้องกันความเป็นอิสระขององค์กร และลักษณะขององค์กร

1. การจัดตั้งเมเดียร์

องค์กรเมเดียร์จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งเมเดียร์ ลงวันที่ 3 มกราคม ค.ศ.1973 (la loi n 73-6) และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมลงวันที่ 24 ธันวาคม ค.ศ.1976 (la loi n 76-1211) และประกอบกับการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ (la loi organique) และกฎกระทรวง

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งเมเดียร์นั้น เมเดียร์จะมีจำนวนเพียง 1 คน ซึ่งได้รับการพิจารณาแต่งตั้งโดยมติของคณะรัฐมนตรี (by decree of the Council of Ministers) หรือกล่าวได้ว่าเป็นการแต่งตั้งโดยฝ่ายบริหารซึ่งเป็นรูปแบบการแต่งตั้งที่แตกต่างไปจากออบคสแมนของประเทศอื่น ๆ โดยทั่วไปที่ออบคสแมนมักจะมีที่มาจาก การเลือกตั้งของรัฐสภาหรือฝ่ายนิติบัญญัติ การที่เมเดียร์ได้รับการแต่งตั้งจากฝ่ายบริหารและมาทำหน้าที่ควบคุมฝ่ายบริหารเสียเองเช่นนี้ ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าเมเดียร์คงไม่สามารถดำเนินงานได้โดยอิสระปราศจากการแทรกแซงของฝ่ายบริหาร

อย่างไรก็ตาม ข้อสงสัยดังกล่าวได้ถูกแก้ไขโดยข้อบัญญัติของกฎหมายจัดตั้งที่ได้ระบุรับรองหลักประกันการมีอิสระของเมเดียร์เอาไว้ในเวลาต่อมา กล่าวคือ เมเดียร์ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว ระยะเวลา 6 ปี และผู้ที่พิจารณาแต่งตั้งเมเดียร์คือคณะรัฐมนตรีนั้น ไม่สามารถถอดถอนเมเดียร์ให้ออกจากตำแหน่งได้ เมเดียร์จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก หรือกระทำความผิดอย่างร้ายแรง ซึ่งการพิจารณา

สอบสวนการกระทำความผิดอย่างร้ายแรงนี้ จะกระทำโดยคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย รองประธานสภาแห่งรัฐ, ประธานศาลฎีกา (Premier President de la Cour de Cassation) และประธานศาลบัญชี (Premier President de la Cour des Comptes) และผู้ที่ร้องขอให้คณะกรรมการนี้พิจารณาสอบสวนได้มีเพียงประธานาธิบดีแห่ง สาธารณรัฐเท่านั้น และการตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำความผิดอย่างร้ายแรงนี้จะต้องได้มติเอกฉันทสมบุรณ์ (สุริยันต์ พัทธยากรณ์, 2533)

2. มาตรการเพื่อป้องกันความเป็นอิสระของเมเดียเตอร์

2.1 คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งเมเดียเตอร์

ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เมเดียเตอร์นั้นกฎหมายได้กำหนดข้อห้ามไว้ ดังนี้ ประการแรก ห้ามดำรงตำแหน่งซึ่งมีที่มาจากการเลือกตั้งทุกตำแหน่ง โดยเฉพาะตำแหน่งเลือกตั้ง ระดับชาติ ประการที่สอง ห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่ง เมเดียเตอร์สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาจังหวัด แต่หากก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เมเดียเตอร์ บุคคลนั้นได้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาจังหวัดอยู่ก่อนแล้ว ก็ สามารถที่จะดำรงตำแหน่งนั้นต่อไปได้

กฎหมายมิได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่ง เมเดียเตอร์ไว้อีกและ ไม่มีข้อห้าม ในการดำรงตำแหน่งของ เมเดียเตอร์ กับตำแหน่งงานที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งอาจ เป็นตำแหน่งหน้าที่การงานในส่วนราชการ หรือหน่วยงานเอกชน ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่าผู้ดำรง ตำแหน่ง เมเดียเตอร์อาจจะดำรงตำแหน่งในส่วนราชการ หรือเอกชนไปพร้อมกันก็ได้

2.2 การให้ความคุ้มครองในการปฏิบัติงาน

ตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติจัดตั้งนั้นได้กำหนดให้เมเดียเตอร์ได้รับความ คุ้มครอง ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งข้อความในมาตรา 3 นี้เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรา 26 แห่งรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐที่ 5 ซึ่งเป็นมาตราที่ให้ความคุ้มครองแก่สมาชิกรัฐสภาแล้วแทบจะ เหมือนกันคำต่อคำ กล่าวคือเมเดียเตอร์ไม่อาจถูกคิดตามจับกุม กักขังหรือถูกตัดสินพิพากษาใน ความเห็นใด ๆ หรือการกระทำใด ๆ ซึ่งได้กระทำไปในขณะปฏิบัติหน้าที่ แต่ความคุ้มครองนี้ กฎหมายได้ระบุไว้ให้เฉพาะ เมเดียเตอร์เท่านั้น ไม่รวมถึงผู้ร่วมงานของเมเดียเตอร์ด้วย

2.3 การดำเนินงาน

เพื่อให้การปฏิบัติการกิจสามารถดำเนินไปได้ ด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ เมเดี่ยเตอร์มีอำนาจเต็มในการดำเนินการจัดองค์การทํานาน และสามารถเลือกผู้ร่วมงานได้ด้วยอิสระ และกฎหมายก็ได้ระบุเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ร่วมงานของ เมเดี่ยเตอร์ไว้ โดยปกติผู้ร่วมงานของ เมเดี่ยเตอร์จะเป็นข้าราชการที่ถูกยืมมาจากหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อเมเดี่ยเตอร์พ้นหน้หมดวาระในการดำรงตำแหน่ง ผู้ร่วมงานเหล่านั้นก็จะกลับไปยังหน่วยงานเดิม

นอกจากนั้น สืบเนื่องมาจากกรณีที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจของประชาชนในการเสนอเรื่องร้องทุกข์ต่อเมเดี่ยเตอร์ ดังนั้น เมเดี่ยเตอร์จึงได้จัดตั้งผู้ประสานงาน (correspondences) ขึ้นในหน่วยงานต่าง ๆ และตามจังหวัดต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสาร ให้ความรู้แก่ประชาชนในการร้องทุกข์ต่อเมเดี่ยเตอร์ อีกด้วย

ส่วนงบประมาณค่าใช้จ่ายของ เมเดี่ยเตอร์ กฎหมายกำหนดให้ใช้งบประมาณในส่วนของนายกรัฐมนตรี ซึ่งงบประมาณนั้นขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของรัฐสภา และอาจถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รัฐสภาสามารถควบคุมการทํานานของเมเดี่ยเตอร์ได้

3. ลักษณะขององค์กรเมเดี่ยเตอร์

พระราชบัญญัติจัดตั้ง เมเดี่ยเตอร์ ลงวันที่ 3 มกราคม ค.ศ. 1973 ไม่ได้ระบุลักษณะประเภทขององค์กรเมเดี่ยเตอร์เอาไว้ จึงมีปัญหาว่า องค์กรเมเดี่ยเตอร์เป็นองค์กรประเภทใด ซึ่งก็มีความเห็นของนักกฎหมายที่แตกต่างกันออกไป นักกฎหมายฝ่ายหนึ่งเห็นว่าเมเดี่ยเตอร์ควรจะเป็นองค์กรอิสระ และไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของศาลปกครอง โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ของ เมเดี่ยเตอร์กับรัฐสภา รวมทั้งความเป็นอิสระและอำนาจขององค์กร แต่มีนักกฎหมายอีกฝ่ายหนึ่งที่ไม่เห็นด้วย และเห็นว่าควรจะพิจารณาองค์กรเมเดี่ยเตอร์จากรูปแบบของการแต่งตั้ง ในเมื่อเมเดี่ยเตอร์ได้รับแต่งตั้งจากฝ่ายบริหาร ดังนั้นเมเดี่ยเตอร์ควรจะเป็นองค์กรฝ่ายบริหาร ซึ่งทำให้การกระทำใด ๆ ของเมเดี่ยเตอร์ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของศาลปกครองด้วย นอกจากความเห็นของนักกฎหมายทั้งสองฝ่ายแล้ว ยังมีนักกฎหมายที่มีความเห็นแตกต่าง ไปอีกว่า เมเดี่ยเตอร์น่าจะเป็นองค์กรของรัฐสภาหรือมีที่มาจากรัฐสภา ซึ่งจะทำให้เมเดี่ยเตอร์เป็นหน่วยงานของรัฐสภา และการกระทำใด ๆ ของเมเดี่ยเตอร์ก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของศาลปกครองด้วยเช่นกัน

จากความคิดเห็นที่แตกต่างกันเหล่านี้ ในที่สุดสภาแห่งรัฐก็ได้มีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับปัญหา
นี้โดยให้เหตุผลว่าจากรูปแบบของการแต่งตั้ง เมเดย์เตอร์โดยคณะรัฐมนตรี เมเดย์เตอร์จึง เป็น
องค์กรฝ่ายปกครอง ดังนั้นการกระทำใด ๆ ของเมเดย์เตอร์อาจถูกฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาล
ปกครองได้

ถึงแม้ว่า คำวินิจฉัยของสภาแห่งรัฐที่ตัดสินว่าเมเดย์เตอร์ เป็นองค์กรฝ่ายปกครอง
และอยู่ภายใต้การควบคุมของศาลปกครอง ดูเสมือนว่าจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความเป็น
อิสระขององค์กรเมเดย์เตอร์อยู่บ้าง แต่ในทางปฏิบัติสภาแห่งรัฐก็ยอมรับการปฏิบัติงานของ
เมเดย์เตอร์ และรับรองถึงความเป็นอิสระของเมเดย์เตอร์ นอกจากนั้นในมาตรา 1 ของ
พระราชบัญญัติจัดตั้ง ได้รับรองถึงความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ของเมเดย์เตอร์โดยกำหนดให้
เมเดย์เตอร์ไม่รับคำสั่งใด ๆ จากองค์กรอื่นด้วย

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ เมเดย์เตอร์

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง เมเดย์เตอร์ มาตรา 1 ได้บัญญัติให้เมเดย์เตอร์มีหน้าที่ใน
การรับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชนผู้เดือนร้อนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ของหน่วยงานของรัฐรวม
ทั้ง เรื่องร้องทุกข์ที่เกิดจากหน่วยงานท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ในการ
บริการสาธารณะ ซึ่งหน่วยงานหลังนี้อาจจะเป็นองค์กรเอกชนที่ให้บริการสาธารณะก็ได้ และ
ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาเมเดย์เตอร์ ก็ตีความหมายของคำว่า "บริการสาธารณะ" ในทางที่กว้าง
โดยให้ความหมายขององค์กรที่ให้บริการสาธารณะว่าเป็นองค์กรเพื่อประโยชน์ทั่วไป

ส่วนองค์กรที่ไม่ได้ระบุไว้ในมาตรา 1 นั้นย่อมไม่อยู่ในอำนาจของเมเดย์เตอร์ที่จะ
รับเรื่องราวร้องทุกข์ไว้พิจารณา เช่น รัฐสภาและหน่วยงานของรัฐสภา องค์กรรัฐบาลและ
องค์กรรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาต่อไปว่าคำว่า "องค์กรของรัฐ" (administra-
tions de l'Etat) ในมาตรานั้น หมายรวมถึงองค์กรศาลด้วยหรือไม่ สำหรับเรื่องนี้ผู้มีให้
ความเห็นไว้แบ่งเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่ง ให้ความเห็นว่ามีอำนาจในการควบคุม
องค์กรศาล รวมถึงผู้พิพากษาด้วย แต่อยู่ในขอบเขตจำกัดตามมาตรา 11 ส่วนอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่เห็น
ด้วย โดยมีความคิดเห็นว่ามี เมเดย์เตอร์ไม่สามารถรับเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับศาลได้ ในกรณี
เมเดย์เตอร์เองก็ได้ให้ความเห็นไว้ในงานประจำว่า เมเดย์เตอร์รับที่จะพิจารณาเรื่อง
ร้องทุกข์เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของศาล แต่อยู่ภายใต้ขอบเขตที่จำกัดตามมาตรา 11 ของ
พระราชบัญญัติจัดตั้ง

เรื่องร้องทุกข์ที่เมเดย์เตอร์จะรับไว้พิจารณานั้น ต้องเป็นเรื่องร้องทุกข์ที่เกิดขึ้นระ-
หว่างองค์กรของรัฐและประชาชนเท่านั้น ส่วนเรื่องร้องทุกข์ที่เกิดขึ้นระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่

ขององค์กรของรัฐ กับองค์กรที่บุคคลนั้นสังกัดอยู่ ไม่อยู่ในอำนาจของ เมเดี้ยเตอร์ที่จะรับเรื่องร้องทุกข์นั้นไว้พิจารณาได้ แต่เมเดี้ยเตอร์ยอมรับที่จะพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่กับองค์กรที่บุคคลนั้นสังกัดอยู่ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นขาดจากการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรนั้นแล้ว นอกจากนั้นเมเดี้ยเตอร์ยังไม่มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับคำสั่งภายในของหน่วยงานอีกด้วย

ส่วนมูลเหตุของเรื่องร้องทุกข์นั้น กฎหมายระบุว่าจะต้อง เป็นกรณีที่ต้องค์กรของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือองค์กรเอกชนที่ทําหน้าที่ให้บริการสาธารณะ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะนั้น จะเห็นได้ว่ามูลเหตุที่ทำให้มีการร้องทุกข์คือเมเดี้ยเตอร์ มีขอบเขตกว้างขวางไม่เฉพาะ เรื่องการกระทำที่ผิดกฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่มูลเหตุของการร้องทุกข์นั้นอาจจะเกิดจากการกระทำที่ผิดพลาด ล่าช้าหรือเหตุอื่นใดก็ได้

ข้อยกเว้นเกี่ยวกับอำนาจของเมเดี้ยเตอร์ อีกกรณีหนึ่งที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 11 ของพระราชบัญญัติจัดตั้งก็คือ การห้ามมิให้เมเดี้ยเตอร์เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องที่มีคดีพิพาทแล้ว ตลอดทั้งห้ามมิให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาในศาล อย่างไรก็ตามก็มีได้หมายความว่า หากมีการฟ้องคดีต่อศาลใด ๆ แล้ว เมเดี้ยเตอร์จะไม่สามารถพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เรื่องเดียวกันนั้นได้ แต่เมเดี้ยเตอร์ยังสามารถที่จะพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้นได้ต่อไปจนกว่าศาลจะมีคดีพิพาท ดังนั้นผู้ร้องทุกข์อาจจะเสนอคดีสู่ศาล และในขณะเดียวกันก็ดำเนินการร้องทุกข์ต่อเมเดี้ยเตอร์ได้อีกทาง ซึ่งหากเมเดี้ยเตอร์ได้ดำเนินการใด ๆ ให้เป็นที่พอใจแก่คู่กรณีแล้ว ก็อาจมีการระงับการดำเนินคดีในทางศาลได้

การร้องทุกข์และเงื่อนไขในการรับเรื่องราวร้องทุกข์

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง ค.ศ. 1973 ผู้ร้องทุกข์ได้แก่บุคคลธรรมดาเท่านั้น ไม่รวมถึงนิติบุคคลด้วย ต่อมาพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1976 ได้อนุญาตให้นิติบุคคลโดยผู้แทนที่มีผลประโยชน์สามารถร้องทุกข์ต่อเมเดี้ยเตอร์ได้ นอกจากนั้นกฎหมายยังไม่ได้กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับสัญชาติของผู้ร้องทุกข์ ดังนั้น ผู้ร้องทุกข์อาจเป็นคนสัญชาติฝรั่งเศสหรือคนต่างชาติดังใด อย่างไรก็ตาม เรื่องร้องทุกข์จะต้องมีลักษณะเฉพาะตัวเท่านั้น กล่าวคือ ผู้ร้องทุกข์จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือกรณีที่เกิดขึ้น

สำหรับลักษณะของคำร้องทุกข์ กฎหมายไม่ได้ระบุแบบแผนไว้เป็นกรณีพิเศษแต่อย่างใด การร้องเรียนอาจเพียงเขียนเป็นจดหมายแจ้งข้อเท็จจริงและลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์ มิเช่นนั้นแล้ว คำร้องทุกข์นั้นอาจไม่ได้รับการพิจารณา การร้องทุกข์ต่อเมเดี้ยเตอร์ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

เงื่อนไขในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ นอกจากต้องมีลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์แล้ว บกดี เมเดียเตอร์ไม่สามารถรับเรื่องร้องทุกข์จากผู้เดือดร้อนโดยตรง กฎหมายบัญญัติให้ผู้ร้องทุกข์ต้องส่งเรื่องร้องทุกข์ให้สมาชิกรัฐสภา อันได้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาก็ได้ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นตัวแทนในถิ่นที่อยู่ของผู้เดือดร้อน การที่กฎหมายกำหนดให้ยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านสมาชิกรัฐสภานั้น ก็มีวัตถุประสงค์ให้สมาชิกรัฐสภาได้ทำหน้าที่กลั่นกรอง เรื่องร้องทุกข์เสียก่อนว่า เรื่องร้องทุกข์นั้นอยู่ในอำนาจการพิจารณาของ เมเดียเตอร์หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อมิให้เมเดียเตอร์ต้องมัวยุ่งกับเรื่องของตนเอง ไม่มีอำนาจ และเสียเวลาในการคัดเลือกเรื่องโดยเปล่าประโยชน์

อย่างไรก็ตามเท่าที่ปรากฏในรายงานประจำปีของ เมเดียเตอร์นั้น เมเดียเตอร์มีความหนักใจในการทำหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา เพราะปรากฏว่าสมาชิกรัฐสภามีได้กระทำหน้าที่กลั่นกรองเรื่องร้องทุกข์ สมาชิกรัฐสภาเพียงทำหน้าที่เป็นตัวกลางส่งเรื่องร้องทุกข์เท่านั้น ดังนั้นจึงปรากฏเป็นสถิติในรายงานประจำปีของ เมเดียเตอร์ว่า เมเดียเตอร์รับเรื่องร้องทุกข์ที่ไม่อยู่ในอำนาจจำนวนมาก

ในขณะที่เดียวกันจากรายงานประจำปีของ เมเดียเตอร์ จำนวนสถิติของเรื่องร้องทุกข์ที่ส่ง โดยตรงมายัง เมเดียเตอร์ ซึ่งไม่เข้าเงื่อนไขตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพราะ เมเดียเตอร์ไม่มีอำนาจในการพิจารณาก็มีจำนวนมากเช่นกัน (4,700 เรื่อง ในปี 1973, และ 1,926 เรื่อง ในปี 1981) ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาในส่วนนี้ เมเดียเตอร์จึงได้จัดตั้งผู้ประสานงานขึ้นในหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่ในการประสานงานและเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนผู้ต้องการร้องเรียนเกี่ยวกับวิธีการและเงื่อนไขในการร้องทุกข์ ผู้ประสานงานในท้องถิ่นส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหน้าที่ในท้องถิ่นนั้น ๆ และการมีผู้ประสานงานในท้องถิ่นไม่ได้ทำให้บทบาทในการกลั่นกรองเรื่องร้องทุกข์ของสมาชิกรัฐสภาหมดไป ผู้ประสานงานท้องถิ่นมีหน้าที่เพียงให้ความรู้และข่าวสารแก่ประชาชนเท่านั้น

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติเมื่อ เมเดียเตอร์ได้รับเรื่องร้องทุกข์โดยตรงจากประชาชน เมเดียเตอร์จะยังไม่ถึงเรื่องนั้นทันที หรือประกาศว่าเรื่องนั้นปฏิบัติไม่ถูกต้องตรงตามหลักเกณฑ์ และไม่รับพิจารณา แต่ เมเดียเตอร์จะรับเรื่องนั้นไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบ เพื่อมาดำเนินการให้ถูกต้องตามเงื่อนไขต่อไป

กฎหมายมิได้บัญญัติให้ เมเดียเตอร์มีอำนาจหยิบยกเรื่องใดเรื่องหนึ่งขึ้นมาพิจารณาเอง เมเดียเตอร์จะพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีประชาชนร้องเรียนเข้ามาเท่านั้น

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1973 ได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเมเดียมเตอร์กับสมาชิกรัฐสภา โดยระบุให้คณะกรรมการคณะใดคณะหนึ่งใน 6 คณะ โดยความเห็นชอบของประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎร จะส่งเรื่องร้องทุกข์ที่สภาได้รับมาให้เมเดียมเตอร์ทำการพิจารณาสอบสวนได้ และเรื่องร้องทุกข์ต่อเมเดียมเตอร์ทุกเรื่องมิได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขของอายุความใด ๆ ทั้งสิ้น

อำนาจในกระบวนการพิจารณาของ เมเดียมเตอร์

อำนาจในกระบวนการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของเมเดียมเตอร์ สามารถแยกพิจารณาได้เป็น 2 ส่วน คืออำนาจในการสอบสวน และอำนาจหลังการสอบสวนแล้ว

1. อำนาจในการสอบสวน

เมื่อเรื่องร้องทุกข์ใด ๆ ผ่านเงื่อนไขที่กล่าวมาแล้ว เมเดียมเตอร์มีอำนาจในการพิจารณาสอบสวนเรื่องร้องทุกข์นั้น โดยกฎหมายบัญญัติให้หน่วยงาน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เมเดียมเตอร์ต้องการ หน่วยงานนั้น ๆ จะปฏิเสธไม่ส่งเอกสารที่เมเดียมเตอร์ร้องขอไปได้ต่อเมื่อเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารเกี่ยวกับการป้องกันประเทศ ความมั่นคงของประเทศ หรือการเมืองระหว่างประเทศเท่านั้น นอกจากความร่วมมือในด้านเอกสารแล้ว กฎหมายยังระบุให้หัวหน้าหน่วยงาน และรัฐมนตรีจะต้องอนุญาตให้ข้าราชการภายใต้การบังคับบัญชามาให้ปากคำแก่เมเดียมเตอร์อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม กฎหมายมิได้กำหนดมาตรการลงโทษไว้สำหรับหน่วยงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ไม่ให้ความร่วมมือนี้ ดังนั้นวิธีการที่เมเดียมเตอร์จะใช้บังคับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ก็คือการพิมพ์เผยแพร่เรื่องนี้ให้สาธารณชนได้รับรู้ โดยการใช้มติมหาชน (public opinion) เป็นเครื่องมือในการบังคับหน่วยงานนั้น ๆ

นอกจากนั้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง มาตรา 12 วรรค 3 ยังเปิดโอกาสให้เมเดียมเตอร์สามารถขอความร่วมมือจากศาลบัญชี และสภาของรัฐได้อีกด้วย

2. อำนาจในการทำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

หลังจากการสอบสวนเรื่องร้องทุกข์แล้ว เมเดียมเตอร์ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ (decision) หรือออกคำพิพากษาใด ๆ สิ่งที่เมเดียมเตอร์จะกระทำได้ก็คือการทำข้อสังเกต (recommendation) เสนอไปยังหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนมาเท่านั้น เพื่อให้หน่วยงานที่ถูกร้อง

เรียนนั้นแก้ไขสิ่งที่เป็นมูลเหตุอันก่อให้เกิดเรื่องร้องทุกข์ ข้อสั่งเกิดที่เมเดียดอร์จัดหานี้ ไม่มีลักษณะเป็นข้อผูกมัด (obligation) หน่วยงานที่ได้รับข้อสั่งเกิดดังกล่าวอาจจะกระทำหรือไม่กระทำการแก้ไขตามข้อสั่งเกิดที่เมเดียดอร์จัดส่งมาก็ได้ ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลในการตรวจสอบกฎหมายจึงได้กำหนดให้เมเดียดอร์ที่ข้อสั่งเกิดส่งไปยังรัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยกฎหมายได้กำหนดเวลาพอสมควรที่จะให้รัฐมนตรี หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบปฏิบัติตามข้อสั่งเกิดของเมเดียดอร์นั้น และแจ้งให้เมเดียดอร์ทราบภายในระยะเวลาที่กำหนดหากไม่ได้มีการกระทำ หรือมีการกระทำแต่ไม่เป็นที่พอใจแก่เมเดียดอร์ เมเดียดอร์อาจพิมพ์เผยแพร่ข้อสั่งเกิดนี้เพื่อให้สาธารณชนได้ทราบ แต่ก็เปิดโอกาสให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่จะพิมพ์เผยแพร่เหตุผลใด ๆ เนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามข้อสั่งเกิดของเมเดียดอร์ได้ แต่เท่าที่ผ่านมาหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่มักจะปฏิบัติตามข้อสั่งเกิดของเมเดียดอร์

นอกจากอำนาจในการที่ข้อสั่งเกิดแล้ว กฎหมายยังให้อำนาจแก่เมเดียดอร์ในการที่ข้อเสนอ (propositions) เพื่อปรับปรุงข้อผิดพลาดของการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีได้ และฝ่ายรัฐบาลก็ได้ให้ความสำคัญต่อข้อเสนอที่เมเดียดอร์เสนอมา โดยข้อเสนอของเมเดียดอร์ได้กลายเป็นมูลเหตุให้มีการออกกฎหมายหลายฉบับในเวลาต่อมา

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1976 ได้เพิ่มอำนาจแก่เมเดียดอร์ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งคำบังคับ กล่าวคือ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว หากไม่มีการปฏิบัติตามคำพิพากษานั้นเมเดียดอร์สามารถส่งคำบังคับได้

นอกจากนั้นในมาตรา 10 ของพระราชบัญญัติจัดตั้ง หากเรื่องร้องทุกข์ที่เมเดียดอร์สอบสวนนั้นมีการกระทำผิดตามกฎหมายด้วย เมเดียดอร์สามารถส่งเรื่องดังกล่าวให้อัยการฟ้องร้องตามกระบวนการพิจารณาความต่อไป

การรายงาน

เมเดียดอร์ต้องทำรายงานประจำปี เพื่อประเมินผลงาน และสถิติเรื่องร้องทุกข์ทั้งหมดเสนอต่อรัฐสภาและประธานาธิบดี และรายงานประจำปีนี้จะได้รับการเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งมักจะมีผลต่อมติมหาชนอย่างมาก

อาจกล่าวได้ว่าเท่าที่ผ่านมาผลของการปฏิบัติงานของเมเดียดอร์ เป็นที่พอใจแก่ทุกฝ่าย และได้พิสูจน์ให้ชาวฝรั่งเศสได้เห็นถึงความจำเป็นของสถาบันนี้ในการทำหน้าที่ควบคุมฝ่ายปกครองของฝรั่งเศสในปัจจุบัน และยังสามารถช่วยลดภาระส่วนหนึ่งของศาลปกครองได้อีกด้วย

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ

ประเภท	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรีย
ชื่อเรียก	OMBUDSMAN	PARLIAMENTARY COMMISSIONER FOR MILITARY AFFAIRS หรือ MILITARY OMBUDSMAN	THE PARLIAMENTARY COMMISSIONER หรือ OMBUDSMAN	PARLIAMENTARY COMMISSIONER FOR ADMINISTRATION	OMBUDSMAN / MEDIATEUR	OMBUDSMAN
กำเนิด	ค.ศ. 1809	ค.ศ. 1957	ค.ศ. 1962	1 เมษายน ค.ศ. 1967	ค.ศ. 1973	ค.ศ. 1976
จัดตั้งโดย	รัฐธรรมนูญสวีเดน	รัฐธรรมนูญ	THE PARLIAMENTARY COMMISSIONER (OMBUDSMAN) ACT 1962 (ยกเลิก)	PARLIAMENTARY COMMISSIONER ACT 1967	TEUR 1973 and TEUR 1976	OMBUDSMAN ACT 1976
	พระราชบัญญัติของรัฐบาล	ค.ศ. 1949 แก้ไขเพิ่มเติมตาม ค.ศ. 1956 มาตรา 45b	(OMBUDSMAN) ACT 1962 (ยกเลิก)	COMMISSIONER ACT 1967	-LA LOI MEDIA-	
	รัฐบาล	-และพระราชบัญญัติการตั้ง	-THE OMBUDSMEN ACT 1975			
	-ACT OF INSTRUCTION TO THE PARLIAMENTARY OMBUDSMEN 1975					
	(ระเบียบการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการ					
	งานของผู้ตรวจการ					
	รัฐสภา ปี ค.ศ. 1975)					

* ตารางเปรียบเทียบสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ เป็นการสรุปโดยละเอียด

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศไทยต่าง ๆ

ประเทศ	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย	
รายละเอียด				เขา เจอิมส์ ฮอร์วัก ฝ่ายบริหารและประชาชน			
จำนวน	1 คน (ค.ศ. 1810)	1 คน	1 คนหรือหลายคน	1 คน	1 คน	1 คนหรือหลายคน	
คุณสมบัติ	3 คน (ค.ศ. 1968) 4 คน (ค.ศ. 1975) 1. เป็นบุคคลที่ได้รับการ การยอมรับจากทุก ๆ พรรค 2. ไม่เป็นสมาชิกรัฐสภา (แม้ว่าจะไม่มีกฎเกณฑ์ใด ๆ ห้ามไว้) 3. ส่วนใหญ่มาจากอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย 4. เป็นเพศชายหรือเพศหญิงก็ได้	1. มีคุณสมบัติครบถ้วนในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาแทนราษฎรและมียศบริ 35 ปีบริบูรณ์ 2. ต้องไม่เป็นข้าราชการพลเรือนหรือดำรงตำแหน่งหรือรับเงินเดือนจากหน่วยงานใด ๆ (รวมทั้งธุรกิจเอกชนด้วย)	1. ต้องไม่เป็นสมาชิก รัฐสภา 2. ต้องไม่เป็นเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น 3. ต้องไม่ดำรงตำแหน่งในทางธุรกิจหรือประกอบอาชีพอื่นใดนอกเหนือจาก (เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติจากนายกรัฐมนตรี)	1. ต้องไม่เป็นสมาชิกสภาแทนราษฎร 2. ต้องไม่ถึงกึ่งพรรคการเมืองใดและเบ็ดเสร็จ 3. มีก.เป็นคณะและมีความเที่ยงธรรม	1. ต้องไม่ดำรงตำแหน่ง มาจากกิจการเอกรัง ที่กต่างแห่งในระดับชาติ อาทิ สมาชิกสภา สมาชิกวุฒิสภา 2. ห้ามให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล หรือสมาชิกสภาจังหวัด		

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย
รายละเอียด						
วิธีการสรรหาและแต่งตั้ง	<p>1. มีการลงมติเห็นชอบในทวิประชุมรัฐสภา โดยการเลือกตั้งแยกกันระหว่างประธานและผดรวจการรัฐสภาคนอื่น ๆ</p> <p>2. ใช้การออกเสียงโดยวิธีการลงคะแนนลับ</p>	<p>3. เคยรับราชการในกองทัพมากกว่า 1 ปี</p> <p>4. ต้องไม่เป็นสมาชิกของรัฐบาลสหรัฐหรือสมาชิกของฝ่ายค้านแต่เพียงฝ่ายเดียว</p> <p>5. ไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกสภาสามัญ</p> <p>1. คณะกรรมาธิการฝ่ายกิจการมหทารของสภา</p> <p>2. ผู้แทนราชธรรมาภิบาล</p> <p>3. ผู้แทนสมาชิกรัฐสภาเป็นสัดส่วน</p> <p>4. 2. ใช้การออกเสียงโดยวิธีการลงคะแนนลับ</p> <p>3. ผู้ได้รับเลือกจะต้องได้เสียงข้างมากธรรมดา</p>	<p>1. มีการลงมติในทวิประชุมสภาแทนราษฎร</p>	<p>1. มีการลงมติเห็นชอบในทวิประชุมสภาแทนราษฎร</p>	<p>(แต่กา ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนแล้วสามารถดำรงตำแหน่งต่อไปได้)</p> <p>3. กอหนายไม่ได้กาหนดคุณสมบัติอื่นไว้ยกและไม่มีข้อกำหนดในด้านแห่งการทำงานในส่วนราชการหรือในหน่วยงานเอกชน</p> <p>1. ใช้วิธีการแต่งตั้งโดยทวิประชุมคณะรัฐมนตรี</p>	<p>1. มีการลงมติในทวิประชุมรัฐสภา</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถานภาพการรัฐสภาของประเทศไทย

ประเทศไทย	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย
รายละเอียด						
วาระ	3 ปี (และสามารถได้รับเลือกตั้งใหม่ได้)	ประธานสภาแทนราษฎร 5 ปี (และสามารถได้รับเลือกตั้งใหม่ได้)	สภาบริหาร 5 ปี (และสามารถได้รับเลือกตั้งใหม่ได้)	สภาบริหาร 6 ปี (ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว)	สภาบริหาร 7 ปี (และสามารถได้รับเลือกตั้งใหม่ได้แต่หนึ่งต่อมวาระไม่เกิน 65 ปี)	สภาบริหาร 7 ปี (และสามารถได้รับเลือกตั้งใหม่ได้แต่หนึ่งต่อมวาระไม่เกิน 65 ปี)
การพ้นตำแหน่งและ	1. รัฐสภาอาจถอดถอน	1. คณะกรรมการฝ่าย	1. สภาบริหารอาจ	1. รัฐสภาอาจมีมติให้	1. ประธานาธิบดีอาจ	1. สภาบริหารอาจ
การกลั่นแกล้งการถอดถอน	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้
หน้าที่	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้
การพ้นตำแหน่งและ	1. รัฐสภาอาจถอดถอน	1. คณะกรรมการฝ่าย	1. สภาบริหารอาจ	1. รัฐสภาอาจมีมติให้	1. ประธานาธิบดีอาจ	1. สภาบริหารอาจ
การกลั่นแกล้งการถอดถอน	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้
หน้าที่	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้	สภาบริหารสภาคนใดคนหนึ่งออกจากตำแหน่งได้

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันตำรวจรัฐสภาของประเทศไทย

ประเทศไทย	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย	
รายละเอียด	<p>เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจพิเศษกรณีฉุกเฉิน (เบ็ดเตล็ด) ออกจากเหนืออำนาจการควบคุม คือ คณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา, สมาชิกองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, เสนาบดีว่าการยุติธรรม, คณะกรรมการอำนวยการตำรวจ (สวีเดน)</p>	<p>2. อำนาจหน้าที่ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมที่กล่าวถึงในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อำนาจสืบสวนของสภาควบคุม หรือคณะกรรมการสมาชิกวุฒิสภา, สมาชิกองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, เสนาบดีว่าการยุติธรรม, คณะกรรมการอำนวยการตำรวจ (สวีเดน)</p>	<p>หรือเมื่อมอบคำสั่งมอบให้ทำหน้าที่เป็นการสมควรที่จะเข้าไปทำการสืบสวนเรื่องนั้น ๆ</p> <p>3. สืบสวนคดีร้องตามบทปฏิบัติการของจากคณะกรรมการการตำรวจ</p> <p>4. สืบสวนเรื่องราวใด ๆ ตามคำร้องขอจากนายกรัฐมนตรีโดยความยินยอมของหัวหน้าออมบุดส์แมน แต่ต้องไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน</p> <p>ของศาล</p>	<p>หรือเมื่อมอบคำสั่งมอบให้ทำหน้าที่เป็นการสมควรที่จะเข้าไปทำการสืบสวนเรื่องนั้น ๆ</p> <p>3. สืบสวนคดีร้องตามบทปฏิบัติการของจากคณะกรรมการการตำรวจ</p> <p>4. สืบสวนเรื่องราวใด ๆ ตามคำร้องขอจากนายกรัฐมนตรีโดยความยินยอมของหัวหน้าออมบุดส์แมน แต่ต้องไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน</p> <p>ของศาล</p>	<p>2. พิจารณาเรื่องจรรยาบรรณของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของศาล แต่ต้องเอียงกาย ในขอบเขตที่จำกัดตามกฎหมาย</p> <p>3. เรื่องร้องทุกข์ระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรสังกัดในอัยการจะพิจารณา ยกเว้นเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พัฒนาขาดจากความเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรแล้ว</p> <p>4. เรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับคำสั่งภายในหน่วยงาน ในอัยการในอำนาจที่จะพิจารณา</p>	<p>2. พิจารณาเรื่องจรรยาบรรณของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของศาล แต่ต้องเอียงกาย ในขอบเขตที่จำกัดตามกฎหมาย</p> <p>3. เรื่องร้องทุกข์ระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรสังกัดในอัยการจะพิจารณา ยกเว้นเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พัฒนาขาดจากความเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรแล้ว</p> <p>4. เรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับคำสั่งภายในหน่วยงาน ในอัยการในอำนาจที่จะพิจารณา</p>	<p>2. พิจารณาเรื่องจรรยาบรรณของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของศาล แต่ต้องเอียงกาย ในขอบเขตที่จำกัดตามกฎหมาย</p> <p>3. เรื่องร้องทุกข์ระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรสังกัดในอัยการจะพิจารณา ยกเว้นเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พัฒนาขาดจากความเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรแล้ว</p> <p>4. เรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับคำสั่งภายในหน่วยงาน ในอัยการในอำนาจที่จะพิจารณา</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	ส่วน	เยอรมันตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย	
รายละเอียด							
การตั้งโครงสร้างงาน	1. มีการแบ่งหน้าที่ระหว่างออมบุดส์แมน คือ ประธานหรือหัวหน้าออมบุดส์แมนจะดูแลเรื่อง ภาษีกฎ, การจัดเก็บภาษี, การบริหารงาน ยุติธรรม, และทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของฝ่ายพลเรือนซึ่งไม่ได้อยู่ในขอบเขตอำนาจของออมบุดส์แมนคนอื่น ๆ	1. ไม่มีการใช้ออมบุดส์แมนจำนวนหลายคนจะมีการเลือกอมบุดส์แมนคนใดคนหนึ่งขึ้นดำรงตำแหน่งประธานหรือหัวหน้าออมบุดส์แมน	2. หากปรากฏว่าออมบุดส์แมนคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เพราะป่วยหรือด้วยเหตุผลอื่นใดที่สภาเรียกร้องการเห็นสมควร สภาจะทำการ	1. ไม่มีการใช้ออมบุดส์แมนจำนวนหลายคนจะมีการเลือกอมบุดส์แมนคนใดคนหนึ่งขึ้นดำรงตำแหน่งประธานหรือหัวหน้าออมบุดส์แมน	1. เมื่อดูหมายไม่ตรงกับเงื่อนไขเกี่ยวกับ	1. เมื่อดูหมายไม่ตรงกับเงื่อนไขเกี่ยวกับ	คล้ายคลึงกับประเทศนิวซีแลนด์
	เรื่องศาลยุติธรรม	2. ศาล	สภาเรียกร้องการเห็นสมควร	สภาจะทำการ	สภาจะทำการ		
	อัยการ ดำรง ราชทัณฑ์	โดยความเห็นชอบของประธานหรือหัวหน้า	สภาเรียกร้องการเห็นสมควร	สภาจะทำการ	สภาจะทำการ		
	ออมบุดส์แมนคนที่ 3 ศาล	ออมบุดส์แมนคนที่ 3 ศาล	โดยความเห็นชอบของประธานหรือหัวหน้า	สภาจะทำการ	สภาจะทำการ		
	เรื่องกองทัพ องค์การ	ออมบุดส์แมนคนที่ 3 ศาล	โดยความเห็นชอบของประธานหรือหัวหน้า	สภาจะทำการ	สภาจะทำการ		
	บริหารราชการส่วนท้องถิ่น และออมบุดส์แมน	ออมบุดส์แมนคนที่ 3 ศาล	โดยความเห็นชอบของประธานหรือหัวหน้า	สภาจะทำการ	สภาจะทำการ		

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันศรัทธาการรัฐสภาของประเทศไทยต่าง ๆ

ประเทศไทย	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย	
รายละเอียด	<p>คนที่ 4 คณะกรรมาธิการสังคม-สังเคราะห์และการศึกษา</p> <p>2. มีสำนักงานของมณฑลแมน โดยเป็นการสำนักงาน ส่วนราชการฝ่ายการได้ส่วน/ส่วนและเจ้าหน้าที่ของจำนวนหนึ่งประมาณ 60 คนซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักกฎหมาย</p> <p>3. หากมีความจำเป็นและยิ่งไปกว่านั้นเพียงพออาจมีการจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านและที่ปรึกษาฝ่ายต่าง ๆ</p> <p>4. ประธานจะเบนเป้าหมายตัวชี้วัดการทำงานและให้ความสำคัญไปทั้งที่เป็นส่วนหนึ่งของ</p>	<p>3. ประธานหรือหัวหน้าของมณฑลแมนอาจแต่งตั้งบุคคลใด ๆ เป็นเจ้าหน้าที่หรืออาจเพื่อหาหนทางในการช่วยเหลือของมณฑลแมนในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ</p> <p>โดยมีเงินเดือนหรือเงินเดือนและระยะเวลาในการแต่งตั้งหรือจ้างตามความเหมาะสมของรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง และหน่วยงานตามนายกรัฐมนตรี เสนอ</p> <p>สมควร</p> <p>4. ออมบุดส์แมนจะได้รับเงินเดือนและเงินตอบแทนอื่น ๆ ตามอัตราที่</p>	<p>3. เมื่อบริษัทหรือองค์กรใด ๆ หน่วยงาน หรือ CORRESPONDENCES ในหน่วยราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะตามหน่วยงานในต่างจังหวัด เพื่อหาหนทางเผยแพร่ข่าวสารและให้ความรักประชาชนในการร้องทุกข์ด้วย</p>	<p>3. เมื่อบริษัทหรือองค์กรใด ๆ หน่วยงาน หรือ CORRESPONDENCES ในหน่วยราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะตามหน่วยงานในต่างจังหวัด เพื่อหาหนทางเผยแพร่ข่าวสารและให้ความรักประชาชนในการร้องทุกข์ด้วย</p>	<p>3. เมื่อบริษัทหรือองค์กรใด ๆ หน่วยงาน หรือ CORRESPONDENCES ในหน่วยราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะตามหน่วยงานในต่างจังหวัด เพื่อหาหนทางเผยแพร่ข่าวสารและให้ความรักประชาชนในการร้องทุกข์ด้วย</p>	<p>3. เมื่อบริษัทหรือองค์กรใด ๆ หน่วยงาน หรือ CORRESPONDENCES ในหน่วยราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะตามหน่วยงานในต่างจังหวัด เพื่อหาหนทางเผยแพร่ข่าวสารและให้ความรักประชาชนในการร้องทุกข์ด้วย</p>	<p>3. เมื่อบริษัทหรือองค์กรใด ๆ หน่วยงาน หรือ CORRESPONDENCES ในหน่วยราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะตามหน่วยงานในต่างจังหวัด เพื่อหาหนทางเผยแพร่ข่าวสารและให้ความรักประชาชนในการร้องทุกข์ด้วย</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศไทย

ประเทศไทย	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย	
รายละเอียด	สำนักงานและปรึกษากับ ออมบุดสแมนคนอื่น ๆ ก่อนที่จะสรุปแผนงานการ ปฏิบัติงานในข้อสุดท้าย	5. ประชาชนอาจกำหนด ลักษณะของงาน/คดีที่ จำเป็นต้องดำเนินการ พิจารณาของตมหรือ ออมบุดสแมนคนอื่น ๆ เพื่อมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการหรือการ วินิจฉัยเฉพาะเรื่อง โดย ไม่ต้องพิจารณาข้อเบ็ด ของศาลแต่ตรวจตรา 6. ในการที่จะอ่าน คำฟ้องหรือไม่สามารถ บอกเหตุได้ ออมบุด- สแมนอยู่ในตำแหน่ง นานที่สุดจะเป็นอมบุด	คณะกรรมการเงินเดือน ระดับสูง (HIGHER SALARIES COMMISS- SION) เป็นกำหนด				

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ

ประเทศไทย	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย
รายละเอียด	งานแทน แต่ถ้ามาระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งเท่าเทียมกัน ให้พิจารณาที่อายุมากกว่า	7. ในกรณีของมรดกส่งมอบคนใดคนหนึ่งง่าย มีสุขภาพไม่แข็งแรงหรือมีเหตุฉนวน ๆ ที่เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นเวลาานประธานาธิบดีเป็น	ความจำเป็นในการแต่งตั้งบุคคลเข้ามาทำหน้าที่แทน โดยต้องรายงานต่อรัฐสภา			

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันคุ้มครองการรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ

ประเทศไทย	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย
รายละเอียด หรือฟังก์ชัน						
1.บุคคลทุกคนไม่ว่าจะเป็นประชาชนชาวสวีเดนหรือชาวต่างชาติที่มีได้อาศัยในสวีเดน (อาทิ สมาชิกวุฒิสภา ศาลรัฐธรรมนูญ มหาวิทยาลัย ครุศึกษา นิกายนิกายนิกาย นิกาย นิกาย คนไข้ในโรงพยาบาล ประสาท หรือประชาชน ผู้เสียภาษีไม่พอใจ การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ ฯลฯ)	1.ข้าราชการทหารโดยส่วนบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 2.สมาชิกของครอบครัวทหาร 3.เจ้าหน้าที่ 4.ออมบุดส์แมนมณฑลหนึ่งที่จะดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องอื่นที่สมควรสนใจ (ในกรณีที่ไม่สามารถและออมบุดส์แมนแยกเรื่องอื่นที่อาจดำเนินการเองต่อกรรมการละเมิดสิทธิชนชั้นตามรัฐธรรมนูญ (เท่านั้น)	1.บุคคลหรือกลุ่มบุคคล 2.คนต่างดาว 3.ตำรวจของกานายก 4.ตำรวจของภาค กรรมการต่าง ๆ ของรัฐสภา	1.เอกชนซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือกลุ่มบุคคลใด 2.คนต่างดาวที่มาเข้า มาในดินแดนของสหราชอาณาจักร อาณานิคม (ในดินแดนรวมกันแต่เดิมถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น บริเวณโพโลทวีป หรือซึ่งจะทะเลเบย์ใน ประเทศสหราชอาณาจักรหรือเครื่องบินของสหราชอาณาจักร (เป็นต้น) อาณานิคม (เป็นต้น)	1.บุคคลธรรมดาหรือบุคคลธรรมดาโดยทั้งหมด 2.บุคคลธรรมดา 3.คนต่างดาว 4.คนต่างดาว 5.คนต่างดาว 6.คนต่างดาว 7.คนต่างดาว 8.คนต่างดาว 9.คนต่างดาว 10.คนต่างดาว 11.คนต่างดาว 12.คนต่างดาว 13.คนต่างดาว 14.คนต่างดาว 15.คนต่างดาว 16.คนต่างดาว 17.คนต่างดาว 18.คนต่างดาว 19.คนต่างดาว 20.คนต่างดาว 21.คนต่างดาว 22.คนต่างดาว 23.คนต่างดาว 24.คนต่างดาว 25.คนต่างดาว 26.คนต่างดาว 27.คนต่างดาว 28.คนต่างดาว 29.คนต่างดาว 30.คนต่างดาว 31.คนต่างดาว 32.คนต่างดาว 33.คนต่างดาว 34.คนต่างดาว 35.คนต่างดาว 36.คนต่างดาว 37.คนต่างดาว 38.คนต่างดาว 39.คนต่างดาว 40.คนต่างดาว 41.คนต่างดาว 42.คนต่างดาว 43.คนต่างดาว 44.คนต่างดาว 45.คนต่างดาว 46.คนต่างดาว 47.คนต่างดาว 48.คนต่างดาว 49.คนต่างดาว 50.คนต่างดาว 51.คนต่างดาว 52.คนต่างดาว 53.คนต่างดาว 54.คนต่างดาว 55.คนต่างดาว 56.คนต่างดาว 57.คนต่างดาว 58.คนต่างดาว 59.คนต่างดาว 60.คนต่างดาว 61.คนต่างดาว 62.คนต่างดาว 63.คนต่างดาว 64.คนต่างดาว 65.คนต่างดาว 66.คนต่างดาว 67.คนต่างดาว 68.คนต่างดาว 69.คนต่างดาว 70.คนต่างดาว 71.คนต่างดาว 72.คนต่างดาว 73.คนต่างดาว 74.คนต่างดาว 75.คนต่างดาว 76.คนต่างดาว 77.คนต่างดาว 78.คนต่างดาว 79.คนต่างดาว 80.คนต่างดาว 81.คนต่างดาว 82.คนต่างดาว 83.คนต่างดาว 84.คนต่างดาว 85.คนต่างดาว 86.คนต่างดาว 87.คนต่างดาว 88.คนต่างดาว 89.คนต่างดาว 90.คนต่างดาว 91.คนต่างดาว 92.คนต่างดาว 93.คนต่างดาว 94.คนต่างดาว 95.คนต่างดาว 96.คนต่างดาว 97.คนต่างดาว 98.คนต่างดาว 99.คนต่างดาว 100.คนต่างดาว	1.บุคคลธรรมดาหรือบุคคลธรรมดาโดยทั้งหมด 2.บุคคลธรรมดา 3.คนต่างดาว 4.คนต่างดาว 5.คนต่างดาว 6.คนต่างดาว 7.คนต่างดาว 8.คนต่างดาว 9.คนต่างดาว 10.คนต่างดาว 11.คนต่างดาว 12.คนต่างดาว 13.คนต่างดาว 14.คนต่างดาว 15.คนต่างดาว 16.คนต่างดาว 17.คนต่างดาว 18.คนต่างดาว 19.คนต่างดาว 20.คนต่างดาว 21.คนต่างดาว 22.คนต่างดาว 23.คนต่างดาว 24.คนต่างดาว 25.คนต่างดาว 26.คนต่างดาว 27.คนต่างดาว 28.คนต่างดาว 29.คนต่างดาว 30.คนต่างดาว 31.คนต่างดาว 32.คนต่างดาว 33.คนต่างดาว 34.คนต่างดาว 35.คนต่างดาว 36.คนต่างดาว 37.คนต่างดาว 38.คนต่างดาว 39.คนต่างดาว 40.คนต่างดาว 41.คนต่างดาว 42.คนต่างดาว 43.คนต่างดาว 44.คนต่างดาว 45.คนต่างดาว 46.คนต่างดาว 47.คนต่างดาว 48.คนต่างดาว 49.คนต่างดาว 50.คนต่างดาว 51.คนต่างดาว 52.คนต่างดาว 53.คนต่างดาว 54.คนต่างดาว 55.คนต่างดาว 56.คนต่างดาว 57.คนต่างดาว 58.คนต่างดาว 59.คนต่างดาว 60.คนต่างดาว 61.คนต่างดาว 62.คนต่างดาว 63.คนต่างดาว 64.คนต่างดาว 65.คนต่างดาว 66.คนต่างดาว 67.คนต่างดาว 68.คนต่างดาว 69.คนต่างดาว 70.คนต่างดาว 71.คนต่างดาว 72.คนต่างดาว 73.คนต่างดาว 74.คนต่างดาว 75.คนต่างดาว 76.คนต่างดาว 77.คนต่างดาว 78.คนต่างดาว 79.คนต่างดาว 80.คนต่างดาว 81.คนต่างดาว 82.คนต่างดาว 83.คนต่างดาว 84.คนต่างดาว 85.คนต่างดาว 86.คนต่างดาว 87.คนต่างดาว 88.คนต่างดาว 89.คนต่างดาว 90.คนต่างดาว 91.คนต่างดาว 92.คนต่างดาว 93.คนต่างดาว 94.คนต่างดาว 95.คนต่างดาว 96.คนต่างดาว 97.คนต่างดาว 98.คนต่างดาว 99.คนต่างดาว 100.คนต่างดาว	คล้ายคลึงกับประเทศไทยและนิวซีแลนด์

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศไทยต่าง ๆ

ประเทศไทย	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย	
รายละเอียด	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย	
ลักษณะการทำงานของ	<p>1. ส่วนใหญ่เสนอเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>2. หากจำเป็นจริง ๆ กรณีสั่งฟ้องโทษไม่อาจเขียนหนังสือได้ เจ้าหน้าที่อาจช่วยเหลือเขียนข้อหา</p> <p>ความในคำร้องให้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ</p>	<p>1. ทหารบกคนสนิทที่ทำการร้องโทษและส่งไปยังออมบุดส์แมนฝ่ายกิจการทหาร โดยไม่ต้องส่งแบบขอร้องในการขอโทษ</p> <p>2. สิทธิในการร้องโทษนั้นลักษณะห้ามฟ้องด้วยกบฏหรือโทษตาม</p>	<p>1. ต้องไม่ใช้คำร้องโทษที่เตรียมก่อนทำการร้องโทษและสำรวจโทษได้ทราบเรื่องดังกล่าวแล้ว</p> <p>เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 12 เดือน</p> <p>2. ต้องไม่ใช้คำร้องโทษที่มอบความเชื่อมั่น</p>	<p>1. ต้องทำเป็นหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงและขอเคาะครอนต่าง ๆ</p> <p>อย่างไร การร้องเรียนอาจเพียงเขียนแบบหมายแจ้งข้อเท็จจริงและลงลายมือชื่อพร้อมทุก</p>	<p>1. ไม่มีการระบุแบบแผนไว้เป็นพิเศษแต่อย่างใด</p> <p>1. ร้องร้องโทษต้องเสนอกายใน 12 เดือนนับแต่วันที่มีการร้องเรียน</p> <p>ความเคาะครอน</p> <p>2. ต้องไม่สละความดีตรงต่อผลตรวจการรัฐสภา แต่ต้องยื่นคำร้องผ่านสมาชิกสภา</p>	<p>1. ไม่มีการระบุแบบแผนไว้เป็นพิเศษแต่อย่างใด</p> <p>อย่างไร การร้องเรียนอาจเพียงเขียนแบบหมายแจ้งข้อเท็จจริงและลงลายมือชื่อพร้อมทุก</p> <p>1. ร้องร้องโทษต้องเขียนโดยอธิบายโดยละเอียดทุกข้อ</p> <p>1. คล้ายคลึงกับประเทศไทย</p>	<p>คล้ายคลึงกับประเทศไทย</p> <p>สวีเดน</p>
เงื่อนไขการรับเรื่อง	<p>1. ออมบุดส์แมนจะไม่พิจารณาในส่วนเรื่องที่เกิดขึ้นมาแล้ว 2 ปี</p> <p>ก่อนจะมีการร้องโทษขอแก้ไขในการยื่นข้อหาเป็นกรณีเฉพาะ</p> <p>2. สิทธิในการร้องโทษนั้นลักษณะห้ามฟ้องด้วยกบฏหรือโทษตาม</p>	<p>1. ทหารบกคนสนิทที่ทำการร้องโทษและส่งไปยังออมบุดส์แมนฝ่ายกิจการทหาร โดยไม่ต้องส่งแบบขอร้องในการขอโทษ</p> <p>2. สิทธิในการร้องโทษนั้นลักษณะห้ามฟ้องด้วยกบฏหรือโทษตาม</p>	<p>1. ต้องไม่ใช้คำร้องโทษที่เตรียมก่อนทำการร้องโทษและสำรวจโทษได้ทราบเรื่องดังกล่าวแล้ว</p> <p>เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 12 เดือน</p> <p>2. ต้องไม่สละความดีตรงต่อผลตรวจการรัฐสภา แต่ต้องยื่นคำร้องผ่านสมาชิกสภา</p>	<p>1. ร้องร้องโทษต้องเสนอกายใน 12 เดือนนับแต่วันที่มีการร้องเรียน</p> <p>ความเคาะครอน</p> <p>2. ต้องไม่สละความดีตรงต่อผลตรวจการรัฐสภา แต่ต้องยื่นคำร้องผ่านสมาชิกสภา</p>	<p>1. ไม่มีการระบุแบบแผนไว้เป็นพิเศษแต่อย่างใด</p> <p>อย่างไร การร้องเรียนอาจเพียงเขียนแบบหมายแจ้งข้อเท็จจริงและลงลายมือชื่อพร้อมทุก</p> <p>1. ร้องร้องโทษต้องเขียนโดยอธิบายโดยละเอียดทุกข้อ</p> <p>1. คล้ายคลึงกับประเทศไทย</p>	<p>คล้ายคลึงกับประเทศไทย</p> <p>สวีเดน</p>	

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันตรวจการรัฐสภาของประเทศไทยต่าง ๆ

ประเทศ	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย	
รายละเอียด	<p>5. การตัดสินใจที่กระทำโดยศาลหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารและเรื่องที่สามารถหรือควรต่อศาลสูงหรือศาลปกครองในระดับกลางหรือการทบทวนยอมตัดสินแบบกรณีความผิดเห็นพ้องกับการร้องเรียนต่อศาล</p>	<p>จะ ไม่เปิดเผชิญหรือ ทบทวนเพียงยอมตัดสินโดยตรง</p>	<p>5. ต้อง ไม่ใช่เรื่อง ออมบุดส์แมนหรือใช้สิทธิในการร้องหรือคัดค้านการกระทำ</p>	<p>5. ตรวจสอบการจะ ทบทวนโดยผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ, พนักงานข้าราชการ, พนักงานและเจ้าพนักงานท้องถิ่น</p>	<p>4. ในทางปฏิบัติเมื่อมีประชาชนมาร้องทัก โดยตรงต่อผู้ตรวจการ เมื่อตรวจจะรับเรื่องไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ร้องทักมาดำเนินการ ทักต่อตามเงื่อนไขต่อไป</p>	<p>5. เรื่องร้องทักจะต่อเป็นการร้องทุกข์ของรัฐหรือเอกชนที่หาหนทางให้บริการสาธารณะ ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย</p>	<p>6. กฎหมายห้ามไม่ให้ผู้ตรวจเข้าไปถึง</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศต่าง

ประเท	สวีเดน	เยอรมันตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย
รายละเอียด	และขอบังคับ	คดีอาญาหรือคดีแพ่ง	รัฐมนตรีแต่งตั้ง อนุมัติ	งานของเจ้าหน้าที่ใน	7. ข้อสั่ง เกิดหรือคำแนะ	
	7. ในการควบคุมคดีศาล	ข้าราชการทหารบกกอง	กรมอัยการอำนาจที่จะ	สังกัดของตมซึ่ง เป็นเหตุ	นายของ เมเดย์เตอร์	
	ยธรรม ออมบุดส์แมน	ในศาลยุติธรรมและศาล	เมอนยาค	ให้เกิดความเดือดร้อนแก่	ไม่แตกต่าง เป็น "ยอมยก	
	อำนาจควบคุมคดีและการ	ปกครองได้ หากเกี่ยว-	5. หลังการสอบสวน	ประชาชนหรือบุคคลโดย	มิด" (OBLIGATION)	
	คำเนมนัดให้แล้วเสร็จ	ของกฎหมายของตม แม	ออมบุดส์แมนอำนาจราย-	อีก ผิดตรวจการที่จะทำ	หน่วยงานที่เตรียม	
	โดยเร็ว และสามารถ	คดีนี้จะต้องพิจารณา	งานความเห็นพร้อมทั้ง	รายงานพิเศษแจ้ง เรืองมี	สั่ง เกิดอาจจะกระทำ	
	เขา ไปเกี่ยวข้องกับ	กล่าว	เหตุผล บัญชีส่วนราชการ	ต่อสภาพแทนราษฎรและ	การแก้ไขตามข้อสั่งเกิด	
	คำเนมนัดในศาลชั้นต้น	7. มีอำนาจทางอ้อม	หรือองค์การใด ๆ ที่	สั่งถึง เพื่อโทรรับและ	หรือไม่เกิด	
	หากความหรือพยาน	กับพนักงานอัยการ อาทิ	เหมาะสมควรพิจารณา	เพื่อพิจารณาถึงกระหาม	8. กฎหมายกำหนดให้	
	บุคคลได้รับการปฏิบัติโดย	มีอำนาจเรียกเอกสารที่	แก้ไขรวมทั้งคำแนะนำ	รัฐมนตรีผู้มีมติชอบใน	เมเดย์เตอร์ทำข้อ	
	ไม่เหมาะสม ซึ่งจะต้อง	อยู่ในความครอบครอง	ต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร	เรื่องนั้น ในสภา ได้	สั่ง เกิดสั่ง บัญชีรัฐมนตรี	
	ภายหลังการพิจารณาของ	ของหน่วยราชการต่าง ๆ	และ ในบางกรณีอาจจะ	8. กำหนดการสอบสวน	หรือเจ้าหน้าที่เกี่ยว-	
	ศาลเรียบร้อยแล้ว	มาตรวจสอบ	ขอ ให้ส่วนราชการหรือ	ปรากฏว่าเรื่องหรือของ	ของและกำหนดเวลา	
	8. ออมบุดส์แมนยังมี	8. เม่ออมบุดส์แมนมี	องค์การเหล่านั้นแจ้ง ให้	มานับ ไม่มีความจริง	พอสมควรที่จะ ให้เจ้า-	
	อำนาจเขา ไปแทรกแซง	หนังสือขอความร่วมมือมา	ออมบุดส์แมนทราบภายใน	หรือ เป็นเรื่อง ที่ไม่มี	หน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติ	
	คำพิพากษาของศาลซึ่ง	ยังศาลยุติธรรมหรือหน่วย	ระยะเวลาที่กำหนดไว้	อำนาจที่จะกระทำการ	ตามข้อสั่ง เกิดและแจ้ง	
	อาจมีผลให้ต้องโทษตาม	งานปกครองของสหพันธ	ถึงขั้นตอนการดำเนินการ	จะทำการสอบสวนได้	ใหม่เมเดย์เตอร์ทราบ	
	คำพิพากษาที่ไม่ถูกต้อง	หรือของมลรัฐ หน่วยงาน	เพื่อให้เป็นไปตามคำแนะ	ผิดตรวจการจะ มีหนึ่ง		
	ได้รับการปล่อยตัวหรือ	ตั้งคำถามหาเหตุผลให้	นายของตมได้	แจ้ง ให้สมาชิกสภาแทน		
	กระทั่งได้รับการชดเชย	ขอแท้จริง เกี่ยวกับการ		ราษฎรที่เสนอตรวจสอบ		

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันคุ้มครองการรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย	
รายละเอียด	<p>คำสนธิหมทแทน</p> <p>9. ในการประกาศผลการตัดสินเรื่องร้องทุกข์ใด ๆ โดยบุคคลที่จะกระทำ</p> <p>ภายใน 6 เดือนหลังจากที่ได้รับเรื่องร้องทุกข์</p> <p>ซึ่งโดยปกติมักจะกระทำ</p> <p>เปิดเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์</p>	<p>ห้องร้องทุกข์หรือคดีความที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินเรื่องร้องทุกข์ใด ๆ</p> <p>แจ้งผลของคดีด้วย</p> <p>9. อำนาจในการฟ้องร้องและแทนหน่วยงานของรัฐ</p> <p>การของสหพันธ์และของมลรัฐ</p> <p>การตั้งกล่าวกระทำ</p> <p>การในทางปกครองไม่ถูกต้องตามกฎหมายและอาจจะมีโทษจำคุก</p> <p>อำนาจออกคำสั่งหรือการทำการใด ๆ อันเป็นการแทรกแซงการบริหารราชการของหน่วยงานของรัฐ</p>	<p>6. หากภายในระยะเวลาอันสมควรหลังจากที่ออมบุดส์แมนได้ส่งรายงานของตนไปยังส่วนราชการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง</p> <p>การฟ้องร้องทางกาย</p> <p>แล้วจึงไม่มีการดำเนินคดี</p> <p>การใด ๆ ที่เป็นเหตุเหมาะสมหรือเป็นข้อเท็จจริง</p> <p>ออมบุดส์แมนอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นำรายงานหรือคำเสนอแนะหรือมอบความเห็นทำขึ้นมา</p> <p>ส่วนราชการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องไปยังรัฐมนตรี</p> <p>ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>รัฐมนตรีเพื่อพิจารณาของสหพันธ์หรือมลรัฐ</p> <p>ดำเนินการแก้ไขต่อไป</p>	<p>ขบวนการที่สมัครใจทั้งหมด</p> <p>การฟ้องร้องเพื่อทราบและเพื่อแจ้งให้ทราบต่อไป</p>	<p>ภายในระยะเวลาที่กำหนดหากหน่วยงานนั้นไม่กระทำหรือกระทำแต่ไม่เป็นพอใจของ</p> <p>เมเดย์เตอร์ เมเดย์เตอร์อาจจะมีผลเสีย</p> <p>หรือสั่ง เพิกถอนได้</p> <p>เพื่อให้อาจารย์ผู้ใดทราบ แต่ทว่าโอกาสหน่วยงานนั้นจะหมฝเผยแพร่คดีใด ๆ ที่หน่วยงานนั้นจะหมฝไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ เมเดย์เตอร์ได้</p> <p>(แต่หากหน่วยงานนั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ เมเดย์เตอร์)</p> <p>9. กฎหมายยังให้อำนาจแก่เมเดย์เตอร์จัดทำ</p>	<p>ภายในระยะเวลาที่กำหนดหากหน่วยงานนั้นไม่กระทำหรือกระทำแต่ไม่เป็นพอใจของ</p> <p>เมเดย์เตอร์ เมเดย์เตอร์อาจจะมีผลเสีย</p> <p>หรือสั่ง เพิกถอนได้</p> <p>เพื่อให้อาจารย์ผู้ใดทราบ แต่ทว่าโอกาสหน่วยงานนั้นจะหมฝเผยแพร่คดีใด ๆ ที่หน่วยงานนั้นจะหมฝไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ เมเดย์เตอร์ได้</p> <p>(แต่หากหน่วยงานนั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ เมเดย์เตอร์)</p> <p>9. กฎหมายยังให้อำนาจแก่เมเดย์เตอร์จัดทำ</p>	<p>ออสเตรเลีย</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถานผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศไทยต่าง ๆ

ประเทศ	ส่วน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย
วอลเลย์เซีย		<p>7. หลังจากเมื่อมอบต- ตัมจากเจ้าจัดหารายงาน แบบเดียวกับทั้ง โห รัฐมนตรีหรือนายก- รัฐมนตรีส่ง ไปยังรัฐสภา เพื่อพิจารณาตามทเห็น สมควร</p> <p>8. ออมบุดส์แมนยังต่อ แจ้งผลการสืบสวนและ ผลการดำเนินงานรวม ทั้งความเห็นต่าง ๆ ของ ตน ไปยังองคช เติตราบ ออควย</p>	<p>ขอเสนอ (PROPOSI- TIONS) เพื่อปรับปรุง ข้อผิดพลาดในการปฏิบัติ งานเพื่อเสนอต่อคณะ- รัฐมนตรีโต (ซึ่ง ครม. มักให้ความสำคัญต่อ ขอเสนอแนะและเป็นส- เพชองการออก กฎหมายหลายฉบับใน เวลาต่อมา)</p> <p>10. สำหรับในการขอศาล มีคำพิพากษาแล้ว ไม่ม การปฏิบัติตามคำพิพาก- ษา เมเตยเตอร สามารถส่งคำบังคับ (INJUNCTION) ได้</p> <p>11. หากเรื่องร้องทข พเมเตยเตอรสอบสวน เป็นการกระทหผิด กฎหมายด้วย เมเตย- เตอรสามารถส่ง โห อัยการฟ้องร้อง ได้</p>			

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันศรัทธาการรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวซีแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย
รายละเอียด						
การจัดทำรายงาน	1. มีการรายงานผลการสืบสวนต่อสภามวลชน 2. มีการพิมพ์รายงานประจำปีเผยแพร่ผลงาน โดยเสนอต่อรัฐสภาและสาธารณชน 3. ส่วนงานออมบุดส์แมนจะจัดทำรายงานประจำปีจะจัดทำวารสารต่าง ๆ โดยบรรยายละเอียด อาทิ ข้อพิพาทคดีฟ้องร้อง ความรุนแรงและข้อกล่าวหาต่าง ๆ ทั้งหมด	เมื่อสิ้นปี ออมบุดส์แมนฝ่ายกิจการทหารจะจัดทำรายงานประจำปีเพื่อแสดงกิจกรรมหรือผลการดำเนินงานในรอบของต้นและนำเสนอต่อสภาแทนราษฎรทุก ๆ ปี	ออมบุดส์แมนแห่งชาติ ซึ่งจะจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่เพื่อเสนอต่อรัฐสภาไทย	1. รายงานผลการสอบสวนคดีร้องเรียนข้อพิพาท 2. แจ้งให้รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องทราบถึงการดำเนินการดำเนินของทบกรมของเจ้าหน้าที่บริหารราชการทอภัย สภาได้กำบังคุ้มครองของตน 3. จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลงานที่ได้รับมอบหมายในรอบปีและเสนอให้รัฐสภาได้รับทราบ	เมื่อบุคลากรจะจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินผลงานและสกัดเรื่องร้องทุกข์ ทั้งหมดเสนอต่อรัฐสภาและประธานาธิบดีและรายงานประจำปีจะได้รับการเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งจะส่งผลต่อมติมหาชนอย่างมาก	ออมบุดส์แมนแห่งชาติในการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเพื่อให้นำไปเสนอต่อรัฐสภาเกี่ยวกับผลงานและการปฏิบัติงานในรอบปี
ความคุ้มครอง			กฎหมายปี 1975 ได้จัดทำใหม่การฟ้องร้องหรือดำเนินคดีใด ๆ ไม่อาจจะดำเนินแพ่งหรือต่ออาญาต่อออมบุดส์แมนหรือเจ้าหน้าที่	นอกจากคณะรัฐมนตรีไม่อาจฟ้องคดีออมบุดส์แมนแต่ขอออกจากราชการได้แล้ว ความคุ้มครองยังรวมถึงการอุทธรณ์ของ		

ตารางที่ 3 (ต่อ) ตารางเปรียบเทียบสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศไทยต่าง ๆ

ประเทศ	สวีเดน	เยอรมนีตะวันตก	นิวแลนด์	สหราชอาณาจักร	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย
รายละเอียด			หรือกลางที่โตเป็นการ แต่งตั้งหรือการจ้างโดย ประธานและกรรมการ รัฐสภา ไม่ว่าจะเป็ นองการกระทำหรือ การจัดหารายงานใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของตน เว้นแต่การกระทำหรือ การจัดหารายงานนั้นได้ กระทำไปโดยมีเจตนา ไม่สุจริต		เมเดียเตอร์ด้วย กลาง คือ เมเดียเตอร์จะไม่ก ติดตามจับกุมคนขังหรือ กักตสันหนากษา ในการ กระทำใด ๆ หรือการ แสดงความคิดเห็นใด ๆ ซึ่งได้กระทำในขณะ บอบตหนัก แต่ทงไม่ คุ้มครองกษรวมงาน หรือช่วยเหลือเพื่อยอง เมเดียเตอร์	

ศูนย์วิทยพัทพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิเคราะห์เปรียบเทียบการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยและรูปแบบโครงสร้าง
อำนาจหน้าที่และกระบวนการดำเนินงานของออบมบคสแมน

ประเทศสวีเดนเป็นประเทศแรกที่ก่อตั้งสถาบันออบมบคสแมนหรือผู้ตรวจการรัฐสภาขึ้น เมื่อปี ค.ศ.1809 โดยได้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ ฉบับปี ค.ศ.1809 และหลังจากนั้นก็ได้มีการออกพระราชบัญญัติของรัฐบาล ตราสารของรัฐบาล และระเบียบการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการรัฐสภาขึ้นมารองรับการจัดตั้งสถาบันออบมบคสแมน หลังจากนั้นเมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ประเทศฟินแลนด์ซึ่งเป็นประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียก็นำสถาบันออบมบคสแมนเข้าไปใช้ในประเทศของตนเมื่อปี ค.ศ.1919 และเมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศเดนมาร์กก็นำมาใช้เมื่อปี ค.ศ.1954 และตามด้วยเยอรมนีตะวันตกเมื่อปี ค.ศ.1957 นิวซีแลนด์นับเป็นประเทศแรกในกลุ่มแองโกลแซกซอนที่นำมาใช้เมื่อปี ค.ศ.1962 นอร์เวย์เมื่อปี ค.ศ.1963 สหราชอาณาจักรเมื่อปี ค.ศ.1967 พร้อม ๆ กับบางมลรัฐในสหรัฐอเมริกา และหลังจากนั้นฝรั่งเศสก็นำมาใช้เมื่อ ปี ค.ศ.1973 และตามด้วยออสเตรเลียเมื่อปี ค.ศ.1976

สำหรับประเทศเยอรมนีตะวันตกหรือสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ.1949 เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ.1956 และออกพระราชบัญญัติการจัดตั้งผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารขึ้นมารองรับการแก้ไขรัฐธรรมนูญดังกล่าว ส่วนในประเทศอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศในเครือจักรภพหรือในกลุ่มแองโกลแซกซอนซึ่งมีระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ (common law) ก็มีการออกกฎหมายจัดตั้งสถาบันออบมบคสแมนขึ้นมาโดยเฉพาะ เช่น ประเทศนิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย และแม้กระทั่งประเทศฝรั่งเศสซึ่งมีระบบกฎหมายแบบประมวลกฎหมาย (civil law) ก็ไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในเรื่องนี้

เมื่อพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการกำเนิดสถาบันออบมบคสแมนขึ้นในประเทศต่าง ๆ นั้น ล้วนเป็นผลมาจากอิทธิพลของปรัชญาการเมืองหรือแนวคิดพื้นฐานที่เชื่อว่า เดิมนั้นมนุษย์มีชีวิตอยู่ในสภาวะธรรมชาติ มนุษย์ยอมสละสิทธิต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างสมบูรณ์ตามธรรมชาติบางประการ เพื่อมารวมอยู่ในสังคมเดียวกันภายใต้ "สัญญาประชาคม" (social contract) และกฎหมายที่วางแนวระเบียบความยุติธรรมไว้คุ้มครองสมาชิกของสังคมนั้น ๆ สมาชิกของสังคมทุกคนยอมเสมอไปตามกฎหมาย และมีผู้ปกครองหรือรัฐบาลซึ่งสมาชิกของสังคมนั้นพร้อมใจกันให้ความเห็นชอบในการมอบอำนาจให้เป็นตัวแทนของตนในการใช้อำนาจพิจารณาตัดสินคดีเรื่องราวต่างๆ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อทำหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่สมาชิกในสังคมโดยทั่วกัน

สถาบันที่ทำหน้าที่ออกกฎหมาย ได้แก่ สถาบันรัฐสภาหรือสถาบันนิติบัญญัติ สถาบันที่นำกฎหมายไปใช้ ก็คือ สถาบันบริหารหรือรัฐบาล ซึ่งมีกลไกสำคัญ ได้แก่ ระบบราชการที่จะนำ

กฎหมาย ใบบัญชีและ บัญชีการละเมิดกฎหมาย และสถาบันที่ทำหน้าที่ตัดสินลงโทษสมาชิกของสังคมที่กระทำผิดหรือละเว้นไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ได้แก่ สถาบันศาลยุติธรรม

การแบ่งแยกการใช้อำนาจอธิปไตยทั้งสามประการนี้ ถ้าพิจารณากันอย่างผิวเผิน ก็อาจสรุปได้ว่าการที่มีสถาบันสามฝ่ายแบ่งการใช้อำนาจอธิปไตย โดยแต่ละสถาบันต่างก็มีความเป็นอิสระในการวินิจฉัยตัดสินใจในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน จะเป็นการช่วยให้สมาชิกของสังคมหรือประชาชนได้รับความเป็นธรรมและมีความสุขสมบูรณ์ขึ้น แต่ดูเหมือนว่าการสรุปเช่นนั้นจะเป็นเพียงการสรุปตามทฤษฎี ซึ่งเป็นการละเลยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากในทางปฏิบัติ การถ่วงดุลและคานอำนาจซึ่งกันและกันระหว่างสถาบันทั้งสามนั้น มักจะไม่อยู่ในลักษณะสมดุล เนื่องจากวิวัฒนาการของสถาบันแต่ละสถาบันเป็นไปอย่างไม่ตัดเทียมกัน สถาบันหนึ่งอาจก่อตั้งขึ้นมาก่อนอีกสถาบันหนึ่ง และสามารถสะสมพลานุภาพไว้มากจนมีอิทธิพลเหนือสถาบันอื่น ๆ ได้ซึ่ง เป็นเหตุให้ประชาชนต้องพลอยถูกกระทบกระเทือนจากการใช้อำนาจของสถาบันนั้น ๆ ได้

เพราะฉะนั้น เมื่อพิจารณาจากประวัติศาสตร์ความเป็นมาของมนุษยชาติ ก็จะพบความจริงที่ว่าสถาบันรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร เป็นสถาบันที่ถือกำเนิดขึ้นมาก่อนสถาบันอื่น ๆ และสามารถสะสมพลานุภาพไว้มากจนกระทั่งมีผู้ตั้งคำถามขึ้นว่า เมื่อมนุษย์ได้ตกลงยินยอมพร้อมใจมอบอำนาจให้แก่ผู้ปกครองหรือรัฐบาลซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อยและคนจำนวนมากที่เป็นข้าราชการหรือกลไกในการดำเนินการปกครองประเทศ เพื่อทำหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่คนแล้วนั้น หากรัฐบาลและข้าราชการดังกล่าว ไม่ได้ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว ใครเล่าจะเป็นผู้คอยดูแลหรือควบคุมรัฐบาลหรือข้าราชการ จะมีวิธีการอย่างไรและมีขอบเขตแค่ไหนที่ข้าราชการผู้ใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายไปจากประชาชนเหล่านี้ จะถูกควบคุมไม่ให้ใช้อำนาจไปในทางที่ผิด

สำหรับประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาเป็นเวลาช้านาน อาจหวังได้ว่ากลไกทางการเมืองของระบอบประชาธิปไตยนั้นเองที่จะเป็นผู้คอยควบคุมตรวจสอบรัฐบาลอีกชั้นหนึ่ง นั่นก็คือ ฝ่ายนิติบัญญัติที่ดี หรือศาลสถิตยุติธรรมที่ดีจะมีส่วนในการคอยควบคุมดูแลการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลหรือฝ่ายบริหารทั้ง โดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนั้น ประชาชนหรือสมาชิกชนโดยมีสื่อมวลชนต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ก็จะทำหน้าที่คอยควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารในอีกทางหนึ่งด้วย

อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่หนึ่ง (ค.ศ. 1914-1917) เป็นต้นมา ได้เกิดความรู้สึกกันทั่วไปว่า กลไกทางการเมืองตลอดจนกฎหมายที่รัฐสภาออกมานั้นไม่เพียงพอต่อการควบคุมรัฐบาลและข้าราชการเสียแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากในสมัยหลัง ๆ ได้มีกิจกรรมต่าง ๆ มากมายหลายประการที่รัฐบาลได้เริ่มทำขึ้นหรือเข้าไปมีส่วนในการดำเนินการอยู่ด้วย ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลได้แผ่ขยายออกไปกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่

เป็นรัฐสวัสดิการ อำนาจของรัฐบาล ได้ทวีมากขึ้นตามลำดับ เพราะฉะนั้นเมื่อฝ่ายบริหารมีอำนาจมากขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการควบคุมการใช้อำนาจของรัฐบาลไว้บ้าง เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจเกินขอบเขตหรือใช้ไปในทางที่ผิด เมื่ออำนาจดังกล่าวมีลักษณะพิเศษ การควบคุมด้วยกลไกทางการเมือง ซึ่งเป็นของ เดิมจึง ไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงมีผู้พยายามคิดค้นวิธีการควบคุมฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลด้วยวิธีพิเศษด้วย

การควบคุมฝ่ายบริหารโดยทั่วไปที่ยึดถือปฏิบัติกันอยู่นั้น อาจเรียกได้ว่าเป็นการควบคุมแบบธรรมดา การควบคุมนี้มีหลักการดังที่กล่าวมาแล้วคือ มุ่งหมายที่จะป้องกันมิให้ข้าราชการใช้อำนาจไปในทางที่ผิดต่อประชาชน ทุกประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย สภาผู้แทนราษฎรเป็นเสมือนผู้ควบคุมข้าราชการฝ่ายบริหาร นอกจากนั้นก็ยังมีส่วนอื่น ๆ ที่คอยควบคุมอีกด้วย อาทิ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (Civil Service Commission) หรือบางประเทศเรียกว่า Public Service Commission หรือ State Service Commission ซึ่งราษฎรมีสหิทธิยื่นคำร้องทุกข์ได้

การควบคุมฝ่ายบริหารที่มีลักษณะพิเศษนั้น เท่าที่ปฏิบัติกันมีอยู่หลายแนวทางด้วยกัน ซึ่งในแต่ละแนวทางก็มีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันไปโดยขึ้นอยู่กับประเทศที่นำไปใช้ ได้แก่ การจัดตั้งศาลปกครองแยกออกจากศาลยุติธรรม ดังจะพบได้ในประเทศฝรั่งเศส, การจัดตั้งแผนกศาลปกครองพิเศษ โดยเป็นแผนกหนึ่งในกระทรวงยุติธรรมเท่านั้นที่เช่นเดียวกับศาลปกครองของฝรั่งเศส จะพบได้ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน, วิธีการพิจารณาพิเศษซึ่งแตกต่างไปจากวิธีพิจารณาคดีที่ใช้กันอยู่ในศาลธรรมดา จะพบได้ในประเทศญี่ปุ่นและมลรัฐ 9 รัฐในสหรัฐอเมริกาและการจัดตั้งสถาบันออมบุดสแมนหรือผู้ตรวจการรัฐสภา ซึ่งเป็นวิธีการที่ริเริ่มขึ้นในประเทศสวีเดน

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภานั้นในประเทศสวีเดน โดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ* ในระยะเริ่มต้นเมื่อปี ค.ศ.1809 เป็นการถ่วงดุลอำนาจระหว่างพระมหากษัตริย์และรัฐสภาเพื่อป้องกันมิให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีอำนาจครอบงำเหนืออีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากพระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจแต่งตั้ง เสนาบดีว่าการยุติธรรมเท่านั้นที่ตรวจสอบกฎหมาย ข้อ

*ประเทศสวีเดนมีบทบัญญัติรับรองการมีออมบุดสแมนไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ส่วนประเทศเดนมาร์ก สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ตั้งออมบุดสแมนโดยพระราชบัญญัติ สำหรับประเทศสหราชอาณาจักรไม่มีรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษร กฎหมายทุกฉบับจึงมีคุณค่าเท่ากัน ประเทศนิวซีแลนด์ได้มีรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรที่แก้ไขง่าย ดังนั้นกฎหมายธรรมดาก็มีคุณค่าเท่ากับรัฐธรรมนูญ

บังคับและพระราชบัญญัติต่าง ๆ และสอดส่องให้ข้าราชการได้ปฏิบัติหน้าที่ตามภาระหน้าที่ของตน
ดังนั้น รัฐสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนก็ควรมีสถาบันที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบเช่นเดียว
กัน

ดังนั้นเมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของประเทศสวีเดน ในการจัดตั้งสถาบันผู้ตรวจการ
รัฐสภาจึงมีลักษณะที่กว้างขวางมาก กล่าวคือ นอกจากจะตรวจสอบข้าราชการให้ปฏิบัติงานตาม
ภาระหน้าที่ทุกด้านด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมแล้ว ยังมุ่งตรวจสอบสถาบันอื่น ๆ ได้แก่ ศาล
ยุติธรรมและฝ่ายบริหารว่าได้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญในเรื่องของความเป็นธรรมและความยุติธรรม
หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนซึ่งจะไม่ถูกล่วงล้ำ
จากกระบวนการบริหารและการปกครองของประเทศ เพราะฉะนั้น ผู้ตรวจการรัฐสภาของ
ประเทศสวีเดน จึงมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กว้างขวางตามวัตถุประสงค์ คือ สามารถควบคุม
ข้าราชการประจำทั้งข้าราชการพลเรือนและทหารทั่วประเทศ ศาลยุติธรรมรวมทั้งบุคคลหรือ
หน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจที่มีผลกระทบต่อสาธารณะ บุคคลที่อยู่นอกเหนือ
อำนาจการควบคุมของผู้ตรวจการรัฐสภา ได้แก่ คณะรัฐมนตรี สมาชิกรัฐสภา สมาชิกหรือ
เจ้าหน้าที่องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เสนาบดีว่าการยุติธรรมหรือรัฐมนตรีว่าการกระ-
ทรวงยุติธรรมและคณะกรรมการผู้ว่าการการธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับประเทศนิวซีแลนด์ซึ่งเป็นรัฐสวัสดิการ และมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
แบบรัฐสภา (parliamentary system) ซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจในการออกกฎหมายอย่าง
กว้างขวาง โดยไม่มีข้อจำกัดอื่นใดที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกจากนั้นนิวซีแลนด์ยังเป็นประเทศ
เอกรัฐ (unity state) ไม่ได้เป็นสหพันธรัฐ (federation state) เช่นเดียวกับ
สหรัฐอเมริกา หรือออสเตรเลีย นิวซีแลนด์จึงมีรัฐสภาเดียวคือสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่มีสภาสูง
คอยถ่วงดุลอำนาจและอำนาจบริหารมีขอบเขตค่อนข้างกว้างขวาง ประชาชนชาวนิวซีแลนด์ จึง
เกรงว่าอาจมีการใช้อำนาจและอิทธิพลของฝ่ายบริหารไปในทางที่มิชอบได้

สถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศนิวซีแลนด์มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งขึ้น เพื่อทำ
หน้าที่ในการสืบสวนคำร้องทุกข์ของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีต่อการบริหารงานของส่วนราชการ
อันได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นและในระดับที่สูงกว่า รวมทั้ง
คำร้องตามที่ได้รับการร้องขอจากคณะกรรมการของรัฐสภาหรือนายกรัฐมนตรี แต่ต้อง ไม่ใช่
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศาล

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศนิวซีแลนด์ค่อนข้าง
คล้ายคลึงกับของสหราชอาณาจักร จะแตกต่างกันตรงที่สหราชอาณาจักร ได้ให้ความสำคัญแก่สมาชิก

สภาผู้แทนราษฎร (ไม่รวมสภาขุนนาง) ที่จะเป็นผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชน และคอย
กลั่นกรอง เรื่องร้องทุกข์นั้น ๆ ว่าอยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของออมбудสแมนหรือไม่

ในประเทศฝรั่งเศส การจัดตั้งสถาบันเมเดยเตอร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่ใน
การควบคุมฝ่ายปกครอง โดยการเสริมองค์การที่ทำหน้าที่ควบคุมฝ่ายปกครองอยู่แล้ว คือ ศาล
ปกครอง ซึ่งเท่ากับเป็นการอุดช่องโหว่หรือปิดจุดอ่อนของศาลปกครอง ในขณะที่ประเทศสหพันธ์
สาธารณรัฐเยอรมันมุ่งควบคุมกิจการทหารและพิทักษ์รักษาสีทธิขั้นมูลฐานของประชาชนโดยเฉพาะ
ข้าราชการทหารเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาทางด้านโครงสร้างรูปแบบของสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาประเทศสวีเดน
ซึ่งเป็นต้นตอรับเมื่อเริ่มก่อตั้งสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาใหม่ ๆ ได้มีผู้ตรวจการฝ่ายรัฐสภาเพียง
คนเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เพราะสวีเดนได้แยกผู้ตรวจการฝ่ายรัฐสภาออกจากผู้ตรวจการฝ่ายการ-
ทหาร แต่หลังจากได้มีการรวมหน่วยงานของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายพลเรือนและฝ่ายการทหาร
เข้าด้วยกัน จึงมีการเลือกตั้งผู้ตรวจการรัฐสภาจำนวน 3 คน ในปี ค.ศ. 1968 และเพิ่มเป็น 4
คน ในปี ค.ศ. 1975 เป็นต้นมา โดยแต่ละคนต่างมีหน้าที่แตกต่างกันไป

ประเทศนิวซีแลนด์เป็นประเทศที่มีจำนวนผู้ตรวจการรัฐสภาคล้ายคลึงกันของประเทศ
สวีเดน กล่าวคือ นิวซีแลนด์เริ่มต้นการมีผู้ตรวจการรัฐสภาเพียงคนเดียว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1962
จนถึง ค.ศ. 1975 แต่หลังจากที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายนี้เมื่อปี ค.ศ. 1975 ได้มีการ
เพิ่มจำนวนผู้ตรวจการรัฐสภาขึ้นเป็นคณะ โดยมีหัวหน้าผู้ตรวจการรัฐสภา (Chief Ombudsman)
และมีผู้ตรวจการรัฐสภามากกว่าหนึ่งคนเป็นผู้ร่วมงานด้วย

สำหรับประเทศสหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันและฝรั่งเศส ยังคงมี
ผู้ตรวจการรัฐสภาและเมเดยเตอร์ เพียง 1 คน

คุณสมบัติของผู้ตรวจการรัฐสภาในประเทศต่าง ๆ ล้วนมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ
จะต้องไม่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่เป็นสมาชิกรัฐสภา ไม่เป็นเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น
ไม่สังกัดพรรคการเมืองใด ๆ ไม่เป็นข้าราชการพลเรือน และไม่ดำรงตำแหน่งในบริษัทธุรกิจ
เอกชนหรือประกอบอาชีพอื่นใดที่มีค่าตอบแทน ในบางประเทศแม้ว่าจะ ไม่มีกฎหมายใด ๆ ห้ามไว้
แต่ในทางปฏิบัติผู้ที่มาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการรัฐสภามักจะ ไม่มีเงื่อนไขดังกล่าว

นอกจากนั้น สิ่งที่สำคัญที่สदनอกเหนือจากคุณสมบัติต่าง ๆ ที่กล่าวมาผู้ตรวจการรัฐสภา
มักจะเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและ ได้รับการยกย่องจากประชาชนและสังคมโดยทั่วไปว่าเป็นคนดีและ
ทรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม

ในประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ที่ผู้ตรวจการรัฐสภาได้รับการเสนอชื่อโดยสมาชิกรัฐสภา และได้รับการลงมติเลือกตั้งในที่ประชุมรัฐสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร* ยกเว้นประเทศฝรั่งเศส เมเดย์เตอร์ได้รับการแต่งตั้ง โดยที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ส่วนประเทศกลุ่มแองโกลแซกซอนได้มา คัดแปลงให้ประมุขของรัฐเป็นผู้แต่งตั้งผู้ตรวจการรัฐสภาตามคำแนะนำของสภานิติบัญญัติหรือ สภาผู้แทนราษฎร** ส่วนประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร ได้รับการแต่งตั้ง โดยประธานสภาผู้แทนราษฎร

วาระการดำรงตำแหน่งของผู้ตรวจการรัฐสภา ประเทศนิวซีแลนด์และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากันคือ 5 ปี และสามารถได้รับเลือกใหม่ได้ ประเทศ สวีเดน ผู้ตรวจการรัฐสภามีวาระการดำรงตำแหน่งเพียง 3 ปี และสามารถได้รับเลือกใหม่ได้ ส่วนของสหราชอาณาจักรสามารถดำรงตำแหน่งได้จนกว่าจะเกษียณ คือ 65 ปี เมเดย์เตอร์ของประเทศฝรั่งเศสมีวาระการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างจากผู้ตรวจการรัฐสภาโดยทั่วไป คือ ดำรง ตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว 6 ปี

ข้อสังเกตเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ตรวจการรัฐสภาก็คือ ผู้ตรวจการรัฐ- สภามีวาระการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างจากวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกรัฐสภาทั้งนี้เป็น เหตุผลเพื่อให้เกิดความสับสนเนื่อง ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาเป็นสำคัญ

การพ้นจากตำแหน่งของผู้ตรวจการรัฐสภา นอกจากการตายหรือการลาออกก่อนครบ วาระแล้ว ในประเทศสหราชอาณาจักรและออสเตรเลียยังกำหนดให้ผู้ตรวจการรัฐสภาพ้นจาก ตำแหน่งเมื่ออายุ 65 ปี และประเทศนิวซีแลนด์กำหนดไว้ที่อายุ 72 ปี

*ตามปกติ ออมบุดสแมนชานแท้มและตั้ง เดิมของกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียจะได้รับ เลือกตั้งจากสภานิติบัญญัติตามวาระของสภานิติบัญญัตินั้นเอง (สวีเดน เดนมาร์ก นอร์เว ฟินแลนด์) ตามปกติสภานิติบัญญัติจะทำการเลือกตั้งอมบุดสแมนโดยตรงชั้นเดียว เว้นแต่ใน ประเทศสวีเดน ซึ่งใช้วิธีการเลือกตั้ง โดยอ้อมสองชั้น การเลือกตั้ง โดยอ้อมสองชั้นมีผลดีในด้านการ ทำให้การเลือกตั้งอมบุดสแมนมีลักษณะ ซาคคอนจากเงื่อนไซ ในด้านการเมืองของสภานิติบัญญัติ

**ข้อแตกต่างนี้เป็นข้อที่นำคำนึงถึงฐานะของพระมหากษัตริย์ในประเทศกลุ่มสแกนดิเน- เวียน หรือประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียน เช่น เบลเยียม ฮอลแลนด์ ลักเซมเบิร์ก มีฐานะหนักไปในทางหัวหน้าฝ่ายบริหาร ในประเทศเดนมาร์กพระมหากษัตริย์มี พระราชอำนาจที่จะกล่าวหารัฐมนตรีของพระองค์ต่อศาลสูงสุดได้

นอกจากนั้น ในทุกประเทศยังกำหนดให้ผู้ตรวจการรัฐสภาต้องพ้นจากตำแหน่ง เมื่อถูกกล่าวโทษ (impeachment) ว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นที่ไว้วางใจของรัฐสภา หรือกระทำความผิดร้ายแรงหรือเป็นบุคคลล้มละลาย

ในทุกประเทศที่มีผู้ตรวจการรัฐสภา จะกำหนดให้มืองค์กรสำนักงานของผู้ตรวจการรัฐสภาที่จะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือผู้ตรวจการรัฐสภาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในประเทศสวีเดนและนิวซีแลนด์ ซึ่งมีผู้ตรวจการรัฐสภาหลายคน จะมีการแต่งตั้งผู้ตรวจการรัฐสภาคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานหรือหัวหน้าผู้ตรวจการรัฐสภา และจะมีการแบ่งแยกภาระหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ผู้ตรวจการรัฐสภาแต่ละคน ทั้งนี้ประธานหรือหัวหน้าผู้ตรวจการรัฐสภาเปรียบเสมือนหัวหน้าหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดขององค์กรสำนักงานผู้ตรวจการรัฐสภา ซึ่งจะเป็นผู้กำหนดวิธีการหรือระเบียบการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำทั่วไป สำหรับการบริหารงานสำนักงานโดยการปรึกษาหารือร่วมกับผู้ตรวจการรัฐสภาคนอื่น ๆ

ในการบริหารงานองค์กรสำนักงานของผู้ตรวจการรัฐสภาในทุกประเทศ ผู้ตรวจการรัฐสภามักจะมีผู้ช่วยดำเนินงาน อาทิ นักกฎหมาย นักวิชาการ เจ้าหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ เจ้าหน้าที่ต้อนรับและประชาสัมพันธ์ นายทะเบียน พนักงานพิมพ์ดีด พนักงานถ่ายสำเนาเอกสาร ฯลฯ ซึ่งขึ้นอยู่กับภารกิจของผู้ตรวจการรัฐสภาตามกฎหมาย ระเบียบ วิธีการที่ทางสำนักงานได้กำหนดขึ้น ในกรณีนี้สำหรับประเทศฝรั่งเศส ผู้ร่วมงานหรือผู้ช่วยดำเนินงานของเมเดย์เตอร์มักจะเป็นข้าราชการที่ถูกขอยืมตัวมาจากหน่วยราชการต่าง ๆ ซึ่งเมื่อเมเดย์เตอร์หมดวาระในการดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยดำเนินงานหรือผู้ร่วมงานเหล่านี้ก็จะกลับคืนไปยังหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อสังเกตสำหรับการจัดองค์กรสำนักงานของ เมเดย์เตอร์ นอกจากจะมีผู้ช่วยดำเนินงานในสำนักงานแล้ว เมเดย์เตอร์ยังจัดตั้งผู้ประสานงานหรือ Correspondences ขึ้นตามหน่วยราชการต่าง ๆ โดยเฉพาะตามหน่วยงานในต่างจังหวัด เพื่อให้ทำหน้าที่คอยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการร้องทุกข์ด้วย

ในส่วนของผู้ร้องทุกข์ต่อผู้ตรวจการรัฐสภา จะพบว่าในประเทศสวีเดนมีขอบเขตกว้างขวางมาก กล่าวคือ ประชาชนชาวสวีเดนทุกคน (ซึ่งรวมถึงข้าราชการ พนักงานองค์การของรัฐ) หรือชาวต่างชาติที่มีได้อาศัยอยู่ในประเทศสวีเดนล้วนมีสิทธิ์ที่จะร้องทุกข์ได้ ทั้งนี้ผู้ร้องทุกข์จะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือกรณีที่เกิดขึ้นหรือไม่ก็ได้ และผู้ตรวจการรัฐสภาก็สามารถหยิบยกเรื่องต่าง ๆ ขึ้นมาสอบสวนได้เองอีกด้วย

ประเทศนิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักรและฝรั่งเศส มีลักษณะของผู้ร้องทุกข์ คล้ายคลึงกันคือบุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคล หรือนิติบุคคล สามารถร้องทุกข์ต่อผู้ตรวจการรัฐสภา หรือเมเดียเตอร์ได้แต่จะต้อง เป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียหรือจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือกรณี ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ซึ่งรวมถึงคนต่างด้าวที่ผ่านเข้ามาในดินแดนของประเทศก็จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์หรือกรณีที่เกิดขึ้นด้วยเช่นกัน

ข้อสังเกตก็คือ ผู้ตรวจการรัฐสภาของนิวซีแลนด์จะพิจารณาเรื่องที่เป็นคำร้องขอจาก นายกรัฐมนตรีและคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ของรัฐสภา ส่วนเมเดียเตอร์ของฝรั่งเศส ผู้ร้องทุกข์อาจได้แก่ คณะกรรมการคณะใดคณะหนึ่งของสภาโดยความเห็นชอบของประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี และที่คล้ายคลึงกันอีกประเด็นหนึ่งก็คือ ไม่ว่าจะ เป็นผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศนิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร และ เมเดียเตอร์ของฝรั่งเศส จะไม่หยิบยกเรื่องใดเรื่องหนึ่งขึ้นมาพิจารณาเอง เหมือนดัง เช่นของประเทศสวีเดน

ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เนื่องจากการตรวจสอบฝ่ายกิจการทหาร ดังนั้นผู้ร้องทุกข์จึงได้แก่ข้าราชการทหาร หรือสมาชิกของครอบครัวทหาร หรือจเรทหาร ส่วน ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหาร มีคดีพินิจที่จะดำเนินการหยิบยกเรื่องใดเรื่องหนึ่งขึ้นมาสอบสวนได้เอง ซึ่ง เรื่องนั้นจะต้อง เป็นกรณีที่มีการละเมิดสิทธิขั้นมูลฐานตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น นอกจากนั้น สิทธิในการร้องทุกข์ดังกล่าวจะมีลักษณะที่มอง เดียวกับสิทธิร้องทุกข์ตามระเบียบของ กระทรวงกลาโหมที่ได้ต่อทฤษฎีคำสั่งหรือการกระทำในทางปกครองไปยังผู้บังคับบัญชาที่อยู่ในระดับ สูงกว่า

สำหรับเงื่อนไขการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันออกไปในเรื่องของอายุความ ประเทศสวีเดนกำหนดไว้ว่าจะต้อง เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลา 2 ปีก่อนที่จะมีการร้องทุกข์จึงจะรับไว้พิจารณา หากพ้นกำหนดแล้ว ผู้ตรวจการรัฐสภาจะไม่รับเรื่อง ไว้พิจารณา ยกเว้นในกรณีที่ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของสาธารณชน ในขณะที่ประเทศนิวซีแลนด์และสหราชอาณาจักร ได้กำหนดอายุความไว้เพียง 1 ปี หรือ 12 เดือนเท่านั้น ส่วนในประเทศฝรั่งเศส ไม่มีการกำหนดอายุความในเรื่องการร้องทุกข์แต่อย่างใด

สิ่งที่เป็นเงื่อนไขการรับเรื่องไว้พิจารณาที่เห็นพ้องต้องกันก็คือ ในทุกประเทศคำร้อง-ทุกข์ที่ผู้ร้องทุกข์ไม่ระบุนาม หรือมีข้อความคลุมเครือ ไม่มีสาระหรือไม่ได้กระทำโดยสุจริต ไม่พึงรับมาดำเนินการ

สำหรับประเทศสหราชอาณาจักร และฝรั่งเศส เงื่อนไขการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่ตรงกันก็คือ ผู้ร้องทุกข์ไม่มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อผู้ตรวจการรัฐสภาหรือเมเดียเตอร์ ในกรณี

ของประเทศสหราชอาณาจักรผู้ร้องทุกข์จะต้องยื่นคำร้องผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้แทนในเขตที่ผู้ร้องมีถิ่นที่อยู่ หรือการยื่นคำร้องผ่านสมาชิกรัฐสภา (ซึ่ง ได้แก่ ส.ส. และวุฒิสมาชิก) ในกรณีของประเทศฝรั่งเศส ทั้งนี้ เพื่อให้ฝ่ายนิติบัญญัติได้ทำหน้าที่ ในการกลั่นกรองว่าเรื่องร้องทุกข์นั้นอยู่ในอำนาจของผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองหรือเมเดี่ยเตอร์หรือไม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการให้ความสำคัญต่อสมาชิกรัฐสภา และเพื่อให้ ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายการปกครองหรือเมเดี่ยเตอร์ต้องรับเรื่องที่ไม่อยู่ในอำนาจ และต้องเสียเวลา ในการคัดเลือก

สิ่งที่ถือว่าค่อนข้างมีความสำคัญมากในเรื่องอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภา* ก็คือ ประเด็นของการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ในกรณีที่มีความเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรม โดยปกติแล้วในทุกประเทศยกเว้นประเทศสวีเดน ผู้ตรวจการรัฐสภาจะไม่รับพิจารณาเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรมหรือคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล รวมทั้งเรื่องที่มีวิธีการดำเนินการอื่น ๆ ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ส่วนประเทศสวีเดน ผู้ตรวจการรัฐสภาจะไม่เข้าไปแทรกแซงเรื่องใด ๆ ที่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล แต่จะแทรกแซง ถ้ามีการกล่าวหาว่าคดีนั้นไม่มีความคืบหน้าหรือการตัดสินคดีมิได้กระทำภายในระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนั้นเมื่อมีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดแล้ว หากผู้ร้องทุกข์ไม่พอใจคำพิพากษาครั้งสุดท้าย ผู้ตรวจการรัฐสภาจึงจะรับเรื่องไว้พิจารณา ในกรณีนี้สำหรับผู้ตรวจการรัฐสภา

* เหตุผลของความแตกต่างในขอบเขตอำนาจและอำนาจสั่งการ ฯลฯ ของออมบุดสแมน ย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขใหญ่ ๆ สองประการคือ ประการแรก องค์การที่ทำหน้าที่ควบคุมฝ่ายบริหาร ในขณะนั้นมีอยู่แล้วอย่างไร มีขอบเขตอำนาจกว้างขวางหรือมีประสิทธิภาพมากนักน้อยเพียงไหน และประการที่สอง คือ แนวความคิดในระบกกฏหมายของแต่ละประเทศ ซึ่งบางครั้งก็ขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์ในทางประวัติศาสตร์ ในประเทศที่มีการปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะ เป็นเอกเทศ แยกได้จากการปกครองส่วนกลาง อำนาจการควบคุมของส่วนกลางก็จะไม่ก้าวล่วงเข้าไปในการ ปกครองส่วนท้องถิ่น ฐานะของข้าราชการทหารหรือกองทัพ (ซึ่งบางประเทศก็มีการเกณฑ์ทหาร เป็นประจำมีบางประเทศก็ใช้นโยบายสมัครใจโดยถือการเป็นทหารเป็นอาชีพที่แต่ละคนเลือกเข้า สมัคร) ก็เป็นข้อคำนึงในเรื่องอำนาจออมบุดสแมนของฝ่ายทหาร เยอรมนีตะวันตกมีออมบุดสแมน ฝ่ายกิจการทหาร แต่ไม่มีออมบุดสแมนฝ่ายกิจการพลเรือน ส่วนในเรื่องของพลเรือน เยอรมนี ตะวันตกมีศาลปกครอง เป็นผู้ที่คอยพิจารณาควบคุม ออมบุดสแมนของเดนมาร์กไม่มีเขตอำนาจ ควบคุมถึงข้าราชการตุลาการก็เพราะว่ามีวิธีการร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการ อยู่แล้ว เดนมาร์กมีศาลพิเศษสำหรับพิจารณาเรียกว่า Court of Complaints

ฝ่ายกิจการทหารของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน มีอำนาจที่จะสอบถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของสหพันธ์หรือของมลรัฐ เพื่อขอทราบเรื่องที่ข้าราชการทหารหรือสมาชิกของครอบครัวทหารตกเป็นจำเลย นอกจากนั้นยังมีอำนาจโดยชอบธรรมที่จะ เข้าฟังการพิจารณาคดีอาญาหรือคดีวินัยที่ข้าราชการทหารถูกฟ้องในศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองได้ หากเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของคนที่คนนั้นจะต้องพิจารณาอีกตาม

ในกระบวนการพิจารณาคดี ผู้ตรวจการรัฐสภาของทุกประเทศมีอำนาจในการดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีอำนาจในการขอตรวจสอบเอกสาร การเรียกพยานบุคคลมาให้ข้อเท็จจริง การขอชี้แจงที่เป็นลายลักษณ์อักษร การมีอำนาจเข้าไปตรวจค้นสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้โดยผู้ตรวจการรัฐสภาจะมีอำนาจเช่นเดียวกับศาล นอกจากนั้นกฎหมายยังมีกระบวนให้เจ้าหน้าที่ หัวหน้าหน่วยงานหรือรัฐมนตรีต้องให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลหรือตอบข้อซักถามหรือให้ความช่วยเหลือผู้ตรวจการรัฐสภาในการสอบสวนข้อเท็จจริงตามที่ผู้ตรวจการรัฐสภาต้องการ ผู้ที่ขัดขืนหรือไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่มีเหตุผลที่จะยกขึ้นมาอ้างได้ตามกฎหมายอาจมีความผิดเช่นเดียวกับการละเมิดอำนาจศาล*

ภายหลังจากการสืบสวนสอบสวนเสร็จสิ้นลง ผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศสวีเดนมีอำนาจที่จะดำเนินการลงโทษตามกฎหมายได้ เช่น การตักเตือน การดำเนินการทางวินัย การฟ้องร้องคดี ทั้งนี้โดยการตักเตือนจะกระทำโดยวิธีประกาศให้ทราบในหน้าหนังสือพิมพ์หรือทำรายงานเสนอต่อรัฐสภา หรืออาจให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิด เมื่อเห็นว่าการพิจารณาโทษของหน่วยงานไม่ถูกต้องเหมาะสม ผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศสวีเดนยังอาจขอให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งการ ได้ทำการปรับปรุงรูปแบบการปฏิบัติงานเสียใหม่ หรืออาจจะเสนอให้รัฐบาลแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

*อำนาจสั่งการหรือดำเนินการของออมบุดสแมน อาทิ อำนาจของออมบุดสแมนในการเข้าสอบสวนเมื่อออมบุดสแมนเห็นสมควรหรือเมื่อมีการร้องทุกข์ อำนาจเรียกให้เจ้าพนักงานมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสาร การตรวจสอบเอกสาร การไปตรวจสอบข้อเท็จจริงเหล่านี้ ถือว่าเป็นอำนาจตามปกติของออมบุดสแมน อำนาจที่ควรพิจารณาเป็นพิเศษก็คือ เมื่อตรวจสอบพบการฝ่าฝืนกฎหมายแล้ว ออมบุดสแมนจะทำการใดบ้าง บางประเทศออมบุดสแมนมีอำนาจสั่งให้พนักงานอัยการดำเนินคดี หรือออมบุดสแมนจะดำเนินการฟ้องร้องคดีต่อศาลเสียเองก็ได้ (เดนมาร์ก) หรืออาจสั่งให้ผู้บังคับบัญชาทำการสอบสวนพิจารณาความผิดทางวินัยก็ได้ (สวีเดน ฟินแลนด์ เดนมาร์ก) หรือว่าอำนาจออมบุดสแมนจะมีแต่เพียงแจ้งความเห็นของตนพร้อมด้วยคำแนะนำไปยังฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารไม่ปฏิบัติตามต่อไปประการใดภายในเวลาอันสมควร ออมบุดสแมนก็จะได้ทำรายงานต่อรัฐบาลหรือรัฐสภาให้ทราบ (นอร์เว นิวซีแลนด์)

ในการควบคุมดูแลศาลยุติธรรม ผู้ตรวจการรัฐสภาเมื่อมาควบคุมดูแลการดำเนินงานคดีให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินคดีในศาลชั้นต้น หากคู่ความหรือพยานบุคคลได้รับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ซึ่งจะต้อง เป็นในภายหลังจากการพิจารณาของศาลเรียบร้อยแล้ว ผู้ตรวจการรัฐสภายังมีอำนาจเข้าไปแทรกแซงคำพิพากษาของศาลซึ่งอาจมีผลให้ผู้ต้องโทษตามคำพิพากษาที่ไม่ถูกต้อง ได้รับการปล่อยตัวหรือได้รับการชดเชยหรือค่าสินไหมทดแทน

สำหรับผู้ตรวจการรัฐสภาของประเทศอื่น ๆ มีอำนาจค่อนข้างน้อยกว่าของประเทศสวีเดน ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ผู้ตรวจการรัฐสภาฝ่ายกิจการทหารมีอำนาจในการให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยราชการของสหพันธ์และของมลรัฐได้ หากเห็นว่าหน่วยราชการดังกล่าวกระทำการในทางปกครอง ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และอาจจะแนะนำให้วางแนวปฏิบัติให้ถูกต้องอย่างไรก็ตาม ก็ไม่มีอำนาจในการออกคำสั่งหรือกระทำการใด ๆ ในอันที่จะ เป็นการแทรกแซงการบริหารราชการของหน่วยงานของสหพันธ์หรือของมลรัฐ

ประเทศสหราชอาณาจักรและนิวซีแลนด์มีขั้นตอนการดำเนินการหลังการสอบสวนแล้วเสร็จที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ภายหลังจากการสอบสวนแล้วพบว่าคดีร้องมีมูลความจริง ผู้ตรวจการรัฐสภาจะทำการรายงานข้อเท็จจริงแจ้ง ไปยังหน่วยราชการหรือองค์กรใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงการปฏิบัติงานอันไม่เป็นธรรมซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน รวมทั้งให้คำแนะนำพร้อมทั้งเหตุผลตามที่เห็นสมควร เพื่อให้หน่วยราชการหรือองค์กรใด ๆ ได้พิจารณาแก้ไขต่อไปหลังจากที่ได้แจ้ง ไปแล้ว หากยังปรากฏว่าหน่วยราชการหรือองค์กรใด ๆ ที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้นำดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ๆ ในประเทศสหราชอาณาจักรผู้ตรวจการรัฐสภาจะทำการรายงานพิเศษแจ้ง เรื่อง ไปยังสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ทราบและ เพื่อพิจารณาตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในเรื่องนั้นในสภาได้ หรือในประเทศนิวซีแลนด์ ผู้ตรวจการรัฐสภาจะใช้กลวิธีส่งสำเนารายงานหรือคำแนะนำ พร้อมทั้งแนวความเห็นที่ทำในนามส่วนราชการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ไปยังรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องหรือนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขต่อไปและผู้ตรวจการรัฐสภาก็อาจจัดทำรายงานแบบเดียวกันนั้นส่ง ไปยังรัฐสภาเพื่อพิจารณาคำที่เห็นสมควรต่อไปอีกด้วย

ในประเทศฝรั่งเศส เมเดย์เตอร์ไม่มีอำนาจในการตัดสินหรือออกคำพิพากษาใด ๆ แต่เมเดย์เตอร์สามารถจัดทำข้อสังเกต หรือคำแนะนำเสนอไปยังหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนมานั้น เพื่อให้แก้ไขในสิ่งที่ เป็นมูลเหตุดังกล่าว ซึ่งข้อสังเกตหรือคำแนะนำของ เมเดย์เตอร์ ไม่มีลักษณะเป็น "ข้อผูกมัด" ซึ่งหน่วยงานที่ได้รับ อาจจะไม่ปฏิบัติตามข้อสังเกตหรือคำแนะนำหรือไม่ก็ได้

อย่างไรก็ตาม ในกรณีดังกล่าวนี้ เมเดียดอร์สามารถทำข้อสั่ง เสดหรือคำแนะนำส่งไปยังรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบ รวมทั้งอาจจะพิมพ์เผยแพร่ข้อสั่ง เสดหรือคำแนะนำนั้นได้ เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบในกรณีที่หน่วยงานนั้น ไม่กระทำหรือกระทำแต่ไม่เป็นที่พอใจของ เมเดียดอร์ แต่หน่วยงานนั้นก็มีโอกาสที่จะพิมพ์เผยแพร่เหตุผลใด ๆ ที่ไม่ปฏิบัติตามข้อสั่ง เสดหรือคำแนะนำของ เมเดียดอร์ได้เช่นกัน แต่เท่าที่ผ่านมา หน่วยงานของรัฐมักจะปฏิบัติตามข้อสั่ง เสดหรือคำแนะนำของ เมเดียดอร์

นอกจากนั้น กฎหมายยังให้อำนาจแก่เมเดียดอร์ในการจัดทำข้อเสนอ (propositions) เพื่อปรับปรุงข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีได้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็มักให้ความสำคัญต่อข้อเสนอนี้ ซึ่งเป็นมูลเหตุของการออกกฎหมายหลายฉบับมาแก้ไขปัญหาในเวลาต่อมา

การรายงานผลการปฏิบัติงาน ในกรณีเรื่องร้องทุกข์แต่ละเรื่อง ผู้ตรวจการรัฐสภาจะต้องแจ้งผลการสอบสวนและผลการพิจารณาถึงความเห็นต่าง ๆ ของตนให้ผู้ร้องทุกข์ได้ทราบ รวมตลอดทั้งสื่อสารมวลชนด้วย ในกรณีของประเทศสหราชอาณาจักรและฝรั่งเศส จะมีการแจ้งเรื่องผ่านไปยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกรัฐสภาที่เสนอคำร้องขึ้นมาได้ทราบเพื่อจะได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบต่อไป

ส่วนรายงานประจำปีนั้น ทุกประเทศจะมีการพิมพ์รายงานประจำปีเผยแพร่ผลงานโดยเสนอต่อรัฐสภาและสาธารณชน รวมทั้งการจัดทำวารสารบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ เป็นข้อมูลสำหรับการค้นคว้าเพื่อเก็บเป็นหลักฐานอีกด้วย นอกจากนี้ในบางประเทศ รายงานประจำปีอาจมีการนำเสนอต่อฝ่ายบริหาร เช่นในฝรั่งเศสได้มีการเสนอรายงานประจำปีต่อประธานาธิบดี

ในประการสุดท้ายในเรื่องความคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภา ในแทบทุกประเทศ กฎหมายได้บัญญัติห้ามมิให้มีการฟ้องร้องหรือดำเนินคดีใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาต่อผู้ตรวจการรัฐสภาหรือเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างที่ได้รับการแต่งตั้งหรือการจ้างโดยหัวหน้าผู้ตรวจการรัฐสภา ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องการกระทำหรือการจัดทำรายงานใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของตน เว้นแต่การกระทำนั้นจะได้กระทำไปโดยมีเจตนาไม่สุจริต ในกรณีของเมเดียดอร์ของฝรั่งเศส คณะรัฐมนตรีผู้แต่งตั้ง เมเดียดอร์ไม่มีอำนาจถอดถอนเมเดียดอร์ออกจากตำแหน่ง และ เมเดียดอร์จะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายในอันที่จะ ไม่ถูกคิดตามจับกุมคุมขัง หรือถูกตัดสินพิพากษาในการกระทำใด ๆ หรือการแสดงความคิดเห็นใด ๆ ซึ่งได้กระทำในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ความคุ้มครองดังกล่าว ไม่รวมถึงผู้ร่วมงานหรือผู้ช่วยดำเนินงานของ เมเดียดอร์

กล่าวโดยสรุป ระบบผู้ตรวจการรัฐสภาหรือออมบุดสแมนซึ่งเกิดขึ้นและแพร่หลายในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียมาก่อน แต่ก็มีประเทศอื่น ๆ นิยมและนำวิธีการนี้ไปใช้ โดยมีการดัดแปลงปรับปรุง โครงสร้างกระบวนการและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการรัฐสภาให้สอดคล้องกับระบอบการปกครองและกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการจัดระเบียบบริหารราชการของประเทศของตน จะเห็นได้ว่าในทุกประเทศที่มีการจัดตั้งสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาขึ้น ผู้ตรวจการรัฐสภาจะไม่มีอำนาจในการสั่งลงโทษข้าราชการ (ยกเว้นในบางกรณีของประเทศสวีเดน ซึ่งได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้ว) ทั้งนี้ตามหลักการแบ่งแยกการใช้ อำนาจอธิปไตย อำนาจการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายเป็นของสถาบันตุลาการ ดังนั้นผู้ตรวจการรัฐสภาจึงทำหน้าที่เพียงเสนอแนะเรื่องราวที่ได้สอบสวนมาในรูปของรายงานโดยเสนอต่อรัฐสภาและสาธารณชนเท่านั้น เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า อำนาจของผู้ตรวจการรัฐสภาในทางปฏิบัตินั้นมีไม่มากนัก เพราะไม่สามารถตัดสินพิพากษาเรื่องใด ๆ ด้วยตนเองได้ ผู้ตรวจการรัฐสภาเป็นเพียงแต่ที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นในการปฏิบัติการต่อไปของสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภาเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า ข้อดีของการมีสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภาก็คือ สถาบันนี้สามารถเป็นเครื่องป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขต โดยมีขอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งยังเป็นเครื่องถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายปกครองไปในตัวอีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย